

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BATI DİLLERİ VE EDEBİYATLARI ANABİLİM DALI
İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

YABANCI DİL EĞİTİMİNDE
KÜLTÜRLERARASILIK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Prof. Dr. Mehmet AYGÜN

HAZIRLAYAN
Bahri BAYKARA

2010

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BATI DİLLERİ VE EDEBİYATLARI ANABİLİM DALI
İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

YABANCI DİL EĞİTİMİNDE
KÜLTÜRLERARASILIK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. Mehmet AYGÜN

HAZIRLAYAN

Bahri BAYKARA

Jürimiz, ... tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonunda bu yüksek lisans tezini oy birliği / oy çokluğu ile başarılı saymıştır.

Jüri Üyeleri:

1. **Doç. Dr. Mehmet AYGÜN**
2. **Doç. Dr. Mustafa YAĞBASAN**
3. **Yrd. Doç. Dr. F. Gül KOÇSOY**
- 4.
- 5.

F. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun ..... tarih ve ..... sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Erdal AÇIKSES
Sosyal Bilimler Enstitü Müdürü

ÖZET**Yüksek Lisans Tezi****Yabancı Dil Eğitiminde Kültürlerarasılık****Bahri BAYKARA****Fırat Üniversitesi****Sosyal Bilimler Enstitüsü****Batı Dilleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı****İngiliz Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı****ELAZIĞ - 2010, Sayfa: IX+ 158**

Bu çalışmada, yabancı dil derslerinde kültürel öğelerin önemi vurgulanarak, yabancı dil ders kitaplarında kültürel öğelere yer verilmesinin gerekliliği açıklanmaya çalışılmıştır. Aslında yabancı dil derslerinde kültür hep dolaylı olarak yer almaktadır. Her yabancı dil dersinin bir konusu olmak zorundadır ve bu konuların da mutlaka kültürel bir boyutu vardır. Kültür sadece içerikten ibaret değildir; öğrenmenin temel bir parçası olarak öğretimde yer alan canlı bir birikimdir. Bu nedenle, tarih boyunca yabancı dil derslerinde kültüre nasıl yer verilmesi gerektiği hep tartışılan bir konu olmuştur. Bu tezde, kültürün yabancı dil ders kitaplarındaki varlığının önemi üzerinde durulmaktadır.

Dilin tanımı ile başlayan bu çalışmada, yabancı dil ve Türkiye’de yabancı dil eğitimine genel hatlarıyla değinilmektedir. ‘Kültür’ ve ‘Kültürlerarasılık’ başlıklı bölümler yabancı dil derslerinin kültürle ilişkisine ışık tutmaktadır. Kültürel öğelerin yabancı dil ders kitaplarıyla bağlantılandırıldığı beşinci bölüm altında sunulan bilgiler, çalışmanın uygulama bölümünü oluşturan *New Bridge to Success* kitabının incelenmesine dayanak oluşturmaktadır.

Haftada gördükleri İngilizce ders saatinin fazla olması nedeniyle, araştırma Elazığ Anadolu İletişim Meslek Lisesi 9. sınıf öğrencileri ile sınırlı tutulmuştur. ‘Random’ yöntemiyle seçilen okulda 9. sınıf öğrencileri haftada 10 saat İngilizce dersi görmektedir.

Öğrencilere sorulan sorular aracılığıyla, kullandıkları kitap olan *New Bridge to Success* kitabını değerlendirmeleri istenmiştir. Çalışmada, öğrencilerin yanıtları analiz edilerek ve yorumlanarak, yabancı dil ders kitaplarının kültürel öğeler bakımından yeterliliği tartışılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de Anadolu Liselerinde yabancı dil ders kitabı olarak kullanılan *New Bridge to Success*’ in kültürel öğelerle desteklenmesi gerektiğini önemle vurgulamaktır.

Anahtar Kelimeler: Dil, yabancı dil öğretimi, kültür, kültürel öğeler, kültürlerarasılık, kültürel farkındalık.

SUMMARY**Master Thesis****Interculturalism In Foreign Language Education****Bahri BAYKARA****Firat University****The Institute of Social Sciences****Western Languages and Literature****ELAZIĞ - 2010, Page: IX + 158**

In this study, the necessity of giving place to cultural factors in foreign language course books has been tried to be explained by emphasizing the importance of cultural factors in the foreign language courses. In fact, culture has always taken part in foreign language courses implicitly. Each foreign language course has to possess a subject and these subjects definitely have a cultural aspect. Culture does not merely consist of content; it is a living accumulation that takes place in teaching as a main part of learning. For this reason, how to include culture in foreign language courses has always been a discussion throughout history. In this thesis, it has been dwelt on the importance of presence of culture in foreign language course books.

In this study starting with the definition of language, foreign language and foreign language education in Turkey are mentioned in general terms. The chapters entitled ‘Culture’ and ‘Interculturalism’ shed light on the relations between foreign language courses and culture. The information under the fifth chapter, in which the cultural elements have been incorporated into foreign language course books, is the basis for the analysis of book, *New Bridge to Success*, which forms the application chapter of the study.

Opinions of the students -who are the primary users- about the book have been tried to be find out with the technique of in-depth interview and analysed through its results. The research is limited to the 9th Grade Students of Elazığ Anatolian Communication Vocational High School due to weekly English course hours. 9th grade students of this school, which was chosen by 'Random Technique' attend the foreign language classes ten hours per week. The students have been asked to evaluate their course book *New Bridge to Success* by means of given questions. The proficiency of the book in terms of cultural elements has been discussed by analysing and interpreting students' responses to the questions in this study. The aim of this study is to overemphasize that *New Bridge to Success*, which is used as a foreign language course book in Anatolian High Schools in Turkey needs to be supported with cultural elements.

Key Words: Language, Foreign Language Teaching, Culture, Cultural Elements, Interculturalism, Cultural awareness.

İÇİNDEKİLER**YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜRLERARASILIK**

ÖZET.....	II
ABSTRACT.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	VI
ÖNSÖZ.....	IX
GİRİŞ.....	1

**BİRİNCİ BÖLÜM
DİL VE KÜLTÜR**

1.1. DİL	4
1.2. KÜLTÜR.....	7
1.3. DİL VE KÜLTÜR İLİŞKİSİ	13

**İKİNCİ BÖLÜM
YABANCI DİL EĞİTİMİ**

2.1. YABANCI DİL ÖĞRETİMİ.....	17
2.2. TÜRKİYE'DE YABANCI DİL ÖĞRETİMİ	21
2.3. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜR	26

2.3.1. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜREL ÖĞELERE YER VERİLMESİNİN ÖNEMİ.....	30
2.3.2. YABANCI DİL DERSLERİNDE KÜLTÜREL ÖĞELERE YER VERİLMESİ	37
2.3.3. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNİ OLUMSUZ ETKİLEYEN KÜLTÜRLERARASI FAKTÖRLER	45

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM KÜLTÜRLERARASILIK

3.1. KÜLTÜRLERARASILIK	46
3.2. BİLGİ, KÜLTÜREL FARKINDALIK VE KÜLTÜRLERARASI YETİ.....	48
3.3. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİMSEL EDİNÇ.....	51

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM YABANCI DİL EĞİTİMİNDE KÜLTÜREL ÖĞELER

4.1. KÜLTÜREL UNSURLARIN YABANCI DİL ÖĞRETİMİNE ETKİLERİ.....	54
--	-----------

BEŞİNCİ BÖLÜM YABANCI DİL DERSLERİNDE KULLANILAN KİTAPLARDA YER ALAN KÜLTÜREL ÖĞELER

5.1. YABANCI DİL DERSLERİNDE KULLANILAN KİTAPLARIN KÜLTÜREL ÖĞELER BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	66
---	-----------

ALTINCI BÖLÜM
UYGULAMA – ANKET

6.1. YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖĞELER AÇISINDAN ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ ANKETİNİN ANALİZİ.....	74
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	110
KAYNAKÇA.....	113
EKLER.....	122
ÖZGEÇMİŞ.....	158

ÖNSÖZ

Bu çalışma, yabancı dil öğretmenlerinin yabancı dil eğitiminde kullandıkları olmazsa olmaz bir ders aracı olan ders kitaplarının kültürel öğeler bakımından incelenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu çalışma ile Anadolu liselerinde yabancı dil öğretimi faaliyetlerini gerçekleştiren öğretmenlerin yabancı dil öğretim sürecini geliştirmeleri hedeflenmektedir. Bugüne kadar dil öğretme süreçlerinde hep ihmal edilmiş olan kültürel öğelere yeterince yer verilmesi ve kültürlerarası farkındalığın sağlanması gibi konuların yabancı dil ders kitaplarında yetersiz olduğu gerçeği, üzerinde durulan önemli konular olarak çalışmada yer almaktadır.

Çalışmamın her aşamasında değerli emeklerini esirgemeyerek bu çalışmanın hayat bulmasında büyük rolü olan tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Mehmet Aygün'e, ayrıca değerli hocalarım Yrd. Doç. Dr. F. Gül Koçsoy, Doç. Dr. Abdulhalim Aydın ve Doç. Dr. Mustafa Yağbasan'a teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmamın henüz ilk aşamasında, değerli fikirleriyle çalışmaya ilham veren ve alanındaki deneyimlerini cömertçe paylaşan Gazi Üniversitesi öğretim üyesi Sayın Prof. Dr. Tahsin Aktaş'a teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmanın uygulama basamağında şahsıma büyük bir özveri ve anlayışla ev sahipliği yapan Elazığ Anadolu İletişim Meslek Lisesi Müdürü Sayın Ali Canpolat'a; yine bu okulun değerli İngilizce öğretmenlerinden Özge Durmuş ve Hatice Şimşek'e ve muhtelif zamanlarda samimi yardımlarını esirgemeyen değerli meslektaşlarım Serdar Tolan ve Alper Uslukaya' ya içten katkılarından dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışmayı, yüksek lisans öğrenimimin her safhasında maddi ve manevi desteğini esirgemeyen, beni her zaman cesaretlendiren ve bu çalışmanın tamamlanmasında büyük bir payı olan başarılı branşdaşım – sevgili eşim Tuba Baykara'ya adıyorum.

Bahri BAYKARA

Elazığ - 2010

GİRİŞ

Kültür kavramı yakın geçmişe kadar sürekli olarak insanların münasebetleri sonucu gelişen ve var olan bir varlık, soyut bir obje olarak ele alınırdı. Günümüz dünyası ve gelişen düşünce sistemi; ekonomik, politik ve sosyal gelişmeler kültürü içinde bulunduğu kafesin dışına çıkarmak zorunda kalmıştır. Bu yeni konseptte ulaşmada yol gösterici temel etken, gelişen ve değişen dünyada, değişen varlıkların sadece varlıkların kendisi olmadığı; küreselleşen dünyanın bizzat kendisi olduğu gerçeğidir.

Bugün dünyanın kendi küreselleşme ivmesi içerisinde en hızlı kat ettiği yol kültürel zenginleşmedir. Söz konusu kültürel zenginleşmeye bu çalışma boyunca kültürlerarasılık adı verilecektir. Geçmişin kültürel zenginliği ile kıyaslandığında, bugünün birbirleriyle gelişmiş bağlantılar kurmuş farklı kültürleri çok daha zengin bir kültür hazinesi elde edilmesine olanak tanımaktadır.

Günümüzde kültürlerarasılığı popüler kılan ve hassasiyetle üzerinde çalışmayı gerektiren durum, kültürler arasında gelişen münasebetler sonucu ortaya çıkan çakışmaları gidermek değildir. Bugünün dünyasında, inançların, geleneklerin siyasi görüşlerin ve yaşam tarzlarının artık yaşandıkları coğrafyaya sığmaması ve neticesinde farklı kültürlerin coğrafyalarına taşması ve bu sayede kültürlerin başka kültürlerle etkileşime girmeleri kültürlerarasılık kavramının doğmasının başlıca nedenlerindedir. Kültürlerarası çatışma yerine, kültürlerarası etkileşimden bahsedilen bu çalışmada çok kültürlülüğün yeni kültürlere tepkisini “kültüre tehdit” ten ziyade, “kültüre katkı” ve “kültüre etki” olarak ele alınmaktadır.

Kendi ayakları üzerinde duran bağımsız her kültürün diğer kültürler üzerindeki etkisi çoğunlukla olumsuz olacaktı gibi düşünülmesi başlı başına bir önyargıdır. Kültürel değerler, içinden çıktığı toplum ve coğrafyanın temsilcisi niteliğindedir. Bu yüzden bir kültür bazen sadece kabul gördüğü toplum ve coğrafyada anlamlıdır. Bu anlamlar bütünlüğünün farklı kültürlerin arasında hiçbir zorluk çekilmeden tam olarak anlamlandırılabilmesi düşünülemez. Kültürlerarası bu farklılaşmayı bir sorun olarak görerek, onun çözülmesi gereken bir sorun gibi ele almamanın gerekliliği, bu çalışmanın diğer bir hedefidir.

Küreselleşmiş dünyada kültürel farklılaşmadan dolayı ortaya çıkan problemler, farklı kültürlerin birbirine üstünlük sağlama yarışına girmesi, ya da bir problem olarak görülmesiyle çözülemez. Bu bağlamda, dünya kültürlerinin aralarındaki etkileşimi tanıtmaya ve yaşatmaya ihtiyaç duyacağı yegâne yapı eğitim olacaktır. Bu çalışmada, dillerin sahip olduğu en güçlü

dayanağın içinden çıktıkları ve geliştikleri kültürler olduğu düşüncesiyle, yabancı dil öğretiminde kültürel öğelere olan gereksinim ön plana çıkarılacak ve bir yabancı dilin öğrenilmesinde ve öğretilmesinde kültürlerin anlaşılmasının ve kültürel öğelerin kullanımının yeri ve önemi ele alınacaktır.

Eğitimin 20. yüzyıla oranla daha da önem kazandığı mevcut yüzyılda, ivme kazanan kültürlerarasılık konseptine yeni görevler yüklenmesi kaçınılmazdır. Kendi kültürünü yaşayan bir bireyin sahip olduğu kültürel doku üzerinden kullandığı dile yaptığı katkılar, dilin kültür tarafından şekillendirildiğine ve her dilin diğer dillerden yapısal olduğu gibi anlamsal olarak da ayrıldığına bir kanıttır.

Kültürlerarası farklılıkların var oluşu, o kültürün etkisinin görüldüğü yerlerdeki dilde etkileşimini hissettirmektedir. Dillerin sahip oldukları kelime dağarcıkları, atasözleri, deyim ve deyişleri kültürler arasında her zaman merak uyandıran ve öğrenildikçe başka kültürlere de zenginlik katan değerlerdir. İşte tam bu noktada, kültürlerin kültürlerarası etkileşimi gerçekleştirmesinde yabancı dil ön plana çıkmaktadır.

Yabancı dil öğretimi, kültürün ait olduğu topluluğun kuralları ve yaşam şekillerinden yola çıkarak kendini geliştirme eğilimindedir. Ancak bu gelişim kültürün zenginliği ile sınırlıdır. Yabancı dil öğretiminde farklı kültürlerin farkında ve onlarla ilişki halinde olmak, hedef dilin varlığının gelişmesinde ve zenginleşmesinde önemli bir rol oynayacaktır. Bundan dolayı, yabancı dil öğretimi sadece eğitim sisteminin bir basamağı olmaktan çok gelişen dünyanın tüm kültürlerinin birbirlerine bağ kurdukları ortak paydadır. Bu bağlamda, kültürlerarası etkileşimde ve bağların güçlenmesinde, sağlam ortak paydalara yani yeni yabancı dillere ihtiyaç vardır.

Bu çalışmada, kültürlerarası etkileşimin ne denli önemli olduğuna dikkat çekilirken, diğer yandan yabancı dil öğretiminde kültürlerarası etkileşim bir yöntem olarak ele alınacaktır. Dilin ne olduğu ile başlanan bu çalışmada dilin kültürle olan ilişkisinden bahsedilmeden önce, kültürün ve kültürlerarasılığın neler olduklarından bahsedilecektir. Dil ve kültürün ağırlıklı olarak ele alınacağı birinci bölümün ardından, ikinci bölümde yabancı dil öğretiminin genel hatlarına yer verilerek, yabancı dil öğretimi kültürel öğelerle ilişkilendirilmektedir. Kültürel öğelerin yabancı dil derslerinde yer almasına temel oluşturan kültürlerarasılık ve kültürlerarası iletişimsel edinç kavramları çalışmanın üçüncü bölümünü

oluşturmaktadır. Çalışmanın dördüncü bölümünde ise, bu kavramların yabancı dil öğretimindeki etkileri açıklanmaktadır. Yabancı dil derslerinde kullanılan kitapların içermesi gereken özellikler çalışmanın beşinci bölümünde sunulmaktadır. Son olarak, derinlemesine mülakat verilerini ve bu verilerin analizini içeren uygulama bölümü altıncı bölüm başlığı altında yer almaktadır. Bu çalışmada, random yöntemiyle seçilen, günümüz ortaöğretim kurumlarından insanlar arası münasebetleri ve diğer milletlerin insanlarına ulaşmaları noktasında, diğer ortaöğretim kurumlarından farklılık göstererek iletişimi bir araç olmanın yanında uzmanlık dalı olarak gören Elazığ Anadolu İletişim Meslek Lisesi örneği ele alınacaktır. Bu bağlamda, Anadolu liselerinde okutulan yabancı dil ders kitaplarının öğretilen dildeki kültür öğelerine ne denli yer verdiği konusu açığa çıkarılmak için, çalışmada bir derinlemesine mülakata yer verilmekte ve öğrencilerin bu derinlemesine mülakata verdikleri yanıtlar analiz edilmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

DİL VE KÜLTÜR

1.1. DİL

İnsanların bir arada yaşamalarını mümkün kılan iletişim çeşitli biçimlerde sağlanılmaktadır. Bunların başında ise dil gelmektedir. İnsanlar arasındaki iletişimin temel koşulu olan dil bir anlaşma ve uzlaşma aracıdır. Geçmişten günümüze kadar yeryüzünde varlık göstermiş olan tüm toplumlar kendilerine özgü bir iletişim dili geliştirmişlerdir. Bu nedenle, bu çalışmaya tarihi bu denli köklü olan dilin tanımı ile başlamak uygun görülmüştür.

İnsanoğlunun varoluşundan bugüne kadar ihtiyaç duyduğu hayati bir araç olan dil, en geniş anlamıyla; düşüncelerin, duyguların ve içsel ihtiyaçların, aracısız veya bir aracı vasıtasıyla dış dünyaya aktarmada kullanılan her türlü iletişim aracının ortak adı olarak tanımlanabilir.

Dil üzerine ifade edilmiş çok sayıda tanım olmakla birlikte, bu çalışmayla paralellik gösteren bazı tanımlar aşağıda vurgulanmıştır.

Kaplan'a göre;

“Dil, insanın ve hayatın en önemli parçasıdır. Dil duygu ve düşünceyi insana aktaran bir vasıta ve insanlar arası münasebetlerde temel araçtır” (2007:39).

Tuna'ya göre;

“Dil bir toplumun tüm faaliyetleri, yapıp ettikleri sırasında yarattıkları, ortaya koydukları hasılanın, başka bir deyişle tüm başarılarının tespit edilip saklandığı ve bu vasıta ile gelecek nesillere aktarıldığı toplumsal bir ortamdır” (2003: 40).

Mengü'ye göre;

“ Dil kültürel öğrenme süreçlerinde temelde kullanılan en önemli araçtır” (2003: 16)

Yule' a göre;

“Dil insanları hayvanlardan ayıran ve iletişimi sağlayan temel araçtır. Dil, konuşulduğu toplumun kültürünü ve o kültüre ait insanların düşüncelerini yansıtan bir aynadır. Bu nedenle dil, bir kültürel davranış biçimi olarak da yorumlanabilir” (1985:14).

Gao dilin, bir toplumun düşünce ve davranış biçiminin ürünü olduğunu ileri sürmektedir (2006:61).

Grenfell ve Kelly, Bourdieu'nun dili özerk bir yapı olarak değil, çeşitli sosyo-politik süreçler tarafından belirlenen bir sistem olarak tanımladığından bahsetmekte ve ona göre dilin sadece bir dizi sözcük ve dilbilgisel kurallardan ibaret olmadığını, aynı zamanda çeşitli sınıflandırmalar, gönderimler, özel sözcük grupları ve metaforlar ile iletişimin gizemli yönünü oluşturduğunu belirtmektedirler (1999:14).

Hall dili şöyle tanımlar;

“Tüm kültürde baskın olan parçacıklardan biridir dil” (1981:36).

Yukarıdaki tanımlara bakıldığında, ortak noktanın, dilin iletişim ve kültürün bir aracı olduğu görülmektedir. Bir topluma ait dil aynı zamanda o toplumun özelliklerini barındırır. Yani, dil konuşulduğu insanların şekline bürünmüş somut bir varlıktır; dil, kendisini konuşan insanların düşünceleri, inançları, yaşam biçimleri veya davranışları kısacası o toplumun kültürü hakkında ipuçları sunan, değişen ve gelişen bir varlıktır. Bu çalışmada da dilin kültürel boyutu üzerinde durulmaktadır.

Kaplan ferdin konuştuğu dili hazır bulduğundan söz ederken, dilin, ferde cemiyetin başlıca miras ve donatım olduğunu belirtmektedir. Anne, baba, çevre ve okulun çocuğa dil vasıtasıyla cemiyetin asırlar boyunca biriktirdiği hayat tecrübesini ve kültürünü de aktardığını ileri sürmektedir (2007: 39). Kaplan'ın da belirttiği gibi, dil kültürün bir yansımasıdır. İnsanları bir arada tutarak, milletlerin oluşmasını sağlayan dil, toplumun sahip olduğu tüm değerlerin yeni kuşaklara aşılmasında önemli bir görevi üstlenmektedir. Kültürleme olarak adlandırılan bu süreç, öğretimi ve ortak yaşantı birikimlerinin gelecek kuşaklara aktarılması anlamına gelmektedir. Bu sürecin işleyişinden bahsederken de Mengü'nün dili, kültürleme sürecinde paylaşılan değerlerin kazanılmasında en önemli araçlardan biri olarak ifade etmesi, dile verilmiş önemli bir görev olarak karşımıza çıkmaktadır (2003: 16).

Toplumları millet yapan ve milletlerin devamlılığını sağlayan dilin insan yaşamının vazgeçilmezi olduğunu yadsımak mümkün değildir. Dil, her an her yerde ve herkesledir. İnsanların iç dünyasının dışı vurumudur ve paylaşımların ortak noktasıdır. Kaplan'a göre;

“Dil kùltürün temelì olduğuna göre, bir milletin dil ile ifade ettiği yazılı her Őey kùltür kavramına girer. Sabahtan akŐama kadar evde, sokakta, çarŐıda, iŐ yerinde konuŐan halk, farkında olmadan dil tarlasını eker, biçer. Dilin duygu ve dűŐünce ile dolmasının sebebi, günlük hayata çok yakın olmasıdır. Aslında dili yaratan hayat, daha doğrusu sosyal hayattır. Dil deyince, konuŐulan ve yazılan bütün kelime ve cùmleleri anlamak lazımdır. Halk günlük hayatında kelimeleri menŐelerine göre ayırmaz. Onu ilgilendiren, kelimelerin manası, iŐe yaramasıdır. Bir bakkal dűkkânında on dakika oturup halkı dinleyerek hangi kelimeleri kullandığını tespit edebilirsiniz” (2007:151).

Yukarıda verilen tanımlar ve açıklamalardan da anlaşıldığı üzere, dil ve kùltür iç içedir. Kùltür ise, en basit tanımla insanların günlük yaŐamlarının toplamıdır. O halde dili kùltürden soyutlamak mümkün değildir. Eğer dil, ait olduğu kùltürden ayrı tutulamıyorsa, o dili öğretirken de kùltüründen bağımsız olarak öğretmek mümkün olmayacaktır. Bu nedenle bu çalışmada, yabancı dil öğretiminde kùltürün önemine ve gerekliliğine değinilmektedir.

1.2. KÜLTÜR

Karmaşık bir yapıya sahip olmasının yanında oldukça geniş bir olgu olan “kültür” sözcüğünü tanımlamak oldukça zordur. Bu nedenle tanımı pek çok açıdan yapılabilmektedir. Sözcük olarak kökeni Almanca “Kultur” kavramına dayanmakta olan kültür en temel anlamıyla; belirli dönemlerin, ülkelerin ya da toplulukların düşünsel ve yaşamsal özelliklerini kapsayan bir kavramdır. Kültür için sayısız açıklama ve tanımlama yapmak mümkündür ancak Atatürk’ün kültüre ilişkin şu tanımından bahsederek kültürü tanımaya başlamak oldukça yerinde olacaktır;

“Kültür bir milletin düşünce hayatında, tabii ve beşeri bilimlerde, güzel sanatlarda, tarım, sanayi ve ticaretten oluşan iktisadi hayatta, kara, deniz, hava taşımacılığında yapabildiklerinin toplamıdır.”

Atatürk’ün tanımından da anlaşıldığı üzere, kültür insan ürünüdür. İnsanların yaşamları boyunca kat ettikleri yol ve bu yolu nasıl kat ettikleri kültürün temel bileşenleridir. Bu noktadan hareketle kültür, insanlığın kâinatta var ettikleri sistem olarak kabul edilebilir.

Kültürü tanımlamak için ilk çaba antropologlardan gelmiştir. Kültür üzerine henüz yazılmış herhangi bir belge veya ileri sürülmüş fikir bile yokken, İngiliz antropolog Tylor, kültürü ilk kez şöyle tanımlamaktadır;

“Kültür bilgi, inanç, sanat, değerler, alışkanlıklar ve toplumun bireyleri olan insanlar tarafından edinilen diğer tüm yeterlilikleri kapsayan karmaşık bir olgudur” (2010: 54).

Kültür insan yaşamının tüm özelliklerini kapsayan oldukça geniş bir kavramdır. Herkesin dolaylı olarak anladığı fakat kimsenin tam olarak tanımlayamadığı kültür üzerinde 1950’li yılların başında daha yoğun çalışılmaya başlanmıştır ve bu yıllarda kültürün tanımı sosyologlar ve antropologlar dışında birçok dilbilimci tarafından da yapılmıştır ve antropologlar tarafından yapılan tanımlar, bu yıllarda dilbilimciler tarafından da kabul görmüştür.

Jary, en geniş anlamıyla kültürü bir toplumun yaşam biçimi olarak nitelemektedir (1991:34). Kültürü bir toplumun yaşam biçimi olarak değerlendiren bu görüşte, yaşam biçimi kavramı, bir toplumu oluşturan bireylerin davranışlarından dış görünüşlerine, sosyal ortamlardaki davranış biçimlerinden yeme-içme alışkanlıklarına, iş ve eğlence alışkanlıklarına kadar kapsayan karmaşık bir olguyu içermektedir. Kültür aynı zamanda bir toplumun veya

sosyal grubun ayırt edici ruhsal, düşünsel ve duygusal özelliklerini ve sanat, edebiyat, değer yargıları, gelenek ve inançları o toplumun bireylerini bir arada tutan soyut özellikleri de içermektedir. Fox ve King'in görüşleri, bu düşünceyi şöyle özetlemektedir;

“Kültür bir toplumun davranış biçimi, gelenekleri, düşünceleri, inançları ve değer yargılarının toplamıdır” (Fox ve King, 2002:118).

Bazı insanlar için kültür sanat, edebiyat, gelenekler ve günlük yaşam anlamına gelebilir. Tüm bunlar, kültürün gözlemlenebilir öğeleri olarak kabul edilebilir. Öte yandan kültür inançlar, değerler, normlar ve davranışlar gibi gözlemlenemez özellikleri de içerebilir. Bu yönüyle kültürün hem somut hem de soyut olduğu, hem gözlemlenebilir hem de hissedilebilir olduğundan söz edilebilir.

Aşağıda, bilim adamları ve dilbilimcilerin kültüre dair yaptığı bazı tanımlamalara yer verilmiştir:

Peck'e göre;

“Kültür belli bir insan topluluğunun kabul görmüş ve kalıplaşmış davranış biçimidir ve belli bir topluluğun üyesi olarak ortak sosyal süre, geçmiş ve imgeler paylaşmaktır” (1998:26).

Sysoyev'e göre;

“Kültür; etnik köken, ırk, cinsiyet, din, sosyo-ekonomik sınıf veya politik görüşler gibi belli karakteristik özellikler aracılığıyla bir arada bulunan insan topluluklarını birbirinden ayıran, bir nesilden diğerine aktarılan semboller, anlamlar ve normlar bütünüdür” (2002:513).

Hammerly'ye göre;

“Kültür insanların tüm yaşam biçimidir” (1982:517).

Lado'ya göre;

“Kültür insanların yaşam biçimleriyle özdeştir/eş anlamlıdır” (1986:28).

Chastain'e göre;

“Kültür insanların yaşama şeklidir” (1988:302).

Brown'a göre;

“Kültür yaşamın bir biçimidir ve belli bir dönemde, bir grup insan tarafından karakterize edilen düşünceleri, adetleri, yetenekleri ve sanatı kapsamaktadır” (2000:176).

Brown'un bir diğer tanımı ise;

“Kültür, insanların içinde bulunduğu, düşündüğü, hissettiği bağlamdır. Kültür, insanları birbirine bağlayan bir yapıştırıcıdır” (2000:180) şeklindedir.

Kaplan'a göre;

“Dil kültürün temelidir ve bir milletin dil ile ifade ettiği sözlü, yazılı her şey kültür kavramı içerisinde ele alınmalıdır” (2007:151).

Tepperman'a göre;

“Geniş anlamda kültür, tüm düşündüklerimiz için insanların oluşturduğu çevredir. İnsanları hayvanların dünyasından ayıran paylaşımların yaşandığı bir dünyadır” (1994:1).

Brooks'a göre;

“Kültür, sosyal bir grubu karakterize eden öğrenilen ve paylaşılan her şeyin toplamıdır” (1986:124).

Allen kültürü şöyle tanımlamaktadır;

“Kültür, insanların topluma olan katkıları ve başarılarının toplamıdır” (1985:140).

Goodenough kültürün içeriğini şöyle özetler:

- Kültür insanların gerçek dünyaya ilişkin deneyimlerini biçim, algı ve kavramlardan oluşan olgusal dünyaları aracılığıyla aktarma biçimidir.
- Kültür insanların olgusal dünyalarına inançları, ilişkileri ve düşünceleri aracılığıyla anlamlar yükleme biçimidir.
- Kültür insanların geçmiş deneyimleri aracılığıyla gelecek deneyimleri arasında bağ kurma biçimidir.

- Kültür, standartların ne olduğuna, ne olabileceğine, insanların bu (bu) standartlar hakkında ne düşündüğüne, bu standartlarla ne yapılabileceğine karar vermekten ibarettir (1981:62).

Tüm bu tanımların ortak noktaları Şöyle sıralanabilir:

- Kültür, insanların yaşam biĉimidir.
- Kültür, bir arada yaşayan insanların paylaşımlarının toplamıdır.
- Kültür, insanları bir arada tutan bir bağdır.
- Kültür, toplumların ayırt edici özelliklerini oluşturan bir yapıdır.
- Kültürün temeli dildir.

Toplumları oluşturan ve aynı zamanda bir toplumu diğerinden ayıran kültür hayatın her alanındadır. Bu noktada  ner'in yaptığı tespiti bakmak gerekirse;

“Bir kişinin genel sergilerini, müzik konserlerini kültür faaliyetleri olarak adlandırırız. Bir kişiyi k lt rl d r veya k lt rs zd r diye nitelendiririz. Bütün bu kullanımlar temelde bilgiye dayanır. Bu durumda kültürü Şöyle tanımlayabiliriz. İnsanın var olan hakkında elde ettiği bilgilerle, bu bilgilere dayalı olarak ortaya koyduğu eser ve davranışlar kültür denen Şeyi oluŐturur. Yani bilginin dıŐa aksettirilmesidir. Kültürde bilgi esas olduğundan, bilgi türleri aynı zamanda kültür ögeleridir. Böylece bilginin geliŐmesi kültürün geliŐmesidir. Bilgi elde etmede dilin oynadığı rol belirtilirse, dilin, kültürün geliŐmesindeki rolü de ortaya çıkmıŐ olur” (2003:73).

Burada kültürün başka bir boyutuna dikkat çekilmekte ve kültürün kendini dil ile var edebildiğinden bahsedilmektedir. Yani, kültürün varlığını sürdürmesi, devamlılığını koruyabilmesi dil sayesinde olmaktadır. Dil ve kültür birbirini tamamlayıcı unsurlardır.

Dilin, kültürü Őekillendirebilen özelliği dikkate alındığında, dil farklılıklarından kaynaklanan kültürel sınıflamalar yapmak da mümkün olabilecektir. Arap Kültürü, Türk kültürü ve Fransız Kültürü gibi belli medeniyetlerin-milletlerin veya dönemlerin de kültürlerinden bahsetmek mümkündür. Hatta daha da özele indirgenecek olursa kültür, genĉ kültür, çalışan sınıfın kültürü, Őehirli kültürü veya apartman kültürü gibi belli gruplara da özgü kılınabilir.

Kültürün insanoğlunun içinde bulunduğu dünyayı değiştiren ya da dünyada meydana gelen değişikliklere uyum göstermeyi sağlayan bir araç niteliğinde olduğunun unutulmaması gerektiğinin altını çizen ve kültürün öğrenilir bir kavram olduğunu vurgulayan Mengü'ye göre;

“Kültür semboliktir; çoğunlukla sembol ile kapsadığı nesne arasında birebir bir bağlantı zorunluluğu bulunmamaktadır. Bu bağlamda kültürel öğeler insanoğlunun nesnelere anlam yükleyebilme ve yüklenen anlamdan sembollerini çağrıştırabilme yetilerinin bir ürünüdür denilebilir. Şüphesiz nesnelere sembolik anlam yüklenmesi ve bu tür anlam yüklemelerinin başka insanlarla paylaşımı dilin etkin bir şekilde kullanılmasına bağlıdır” (2003:16).

Mengü'nün açıklamalarından yola çıkılarak, her toplumun nesnelere yüklediği anlamlar sonucu kültürel öğelerin oluştuğu ve bu kültürel öğelerin paylaşımlarının da ancak dil ile sağlanabildiği kanısına varılabilir. O halde kültürel öğeler toplumlara özgüdür ve onları şekillendiren ise o toplumun konuştuğu dildir. Bu nedenle kültürel öğelerin, o topluma ait olmayan başka insanlar tarafından anlamlandırılabilmesi de ancak ve ancak dil aracılığı ile gerçekleştirilebilir. Dolayısıyla yabancı dil öğretimini kültürel öğelerden yoksun olarak gerçekleştirmeye çalışmak, öğretilen dilin etkin olarak kullanılmasında bir engel teşkil edecektir. İşte bu açılardan, bu çalışmada yabancı dil öğretiminde kültürel öğelerin gerekliliğinin altı önemle çizilmekte ve yabancı dil öğretiminde kültürlerin kendilerine has özelliklerinin de dil öğretimine dahil edilerek, dil öğretimin etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.

“Kültür doğaya el koyar; davranış kalıplarımızın çoğu kültürel sınırlarla çevrilidir, diğer bir deyişle kültür bize neyi ne zaman ve hangi şekilde yapacağımızı gösteren bir konumdadır. Doğanın ayrılmaz bir parçası olan insanın, doğa ile olan mücadelesinde ya da doğal kaynakları kullanma yöntemleri konusunda, ait olduğu kültürün gereklerini yerine getirdiği, diğer bir deyişle kendisi için en mükemmel koşulları sağlama amacıyla doğayı kontrol altına aldığı söylenebilir. Dünya üzerinde bütün kültürler, içinde barındırdıkları insan topluluklarının gereksinimlerini en iyi şekilde karşılayacak şekilde gelişim göstermiştir” (Mengü, 2003:17).

Bundan dolayı, insanların buldukları kültür ekseninde doğayı yorumlamaları ve etkilemeleri kaçınılmazdır. İnsanların birbirleri ve doğa ile etkileşimleri esnasında ortak

vasıta olan dilin de bu etkileşimden uzak kalması beklenemeyeceği için doğaya bağlı olarak

kültür değişimleri, kültüre bağlı olarak da dil değişimleri olacaktır. Örneğin Eskimoların dilinde kar kavramına ilişkin birden çok sözcüğün yer alması, doğa koşullarının dili etkilediğinin bir göstergesidir.

İnsanoğlunun sahip olabileceği birden fazla kültürel kimliğin yabancı dil öğretimine konu olması gayet doğal karşılanmalıdır. Zira dillerin şekillenmesinde kültürel öğelerin önemli yer tuttuğu gerçeğini hatırlarsak, bu dillerin öğretilmesinde öğretilen varlık sadece dil olmayacak, kültür de bundan payını alacaktır.

Kültür kavramının topluluklarla birlikte anılması gerekliliği göz önüne alındığında kültürün diğer bir özelliği karşımıza çıkmaktadır:

“Kültür paylaşılr; kültür kavramını incelerken tek tek bireylerden çok, belirli bir gruba ait bireylerin ortak davranış kalıpları üzerinde durulmaktadır. Bir grup içerisinde kabul edilen davranış kalıpları, alışkanlıklar ve değerler o grubun kültürünü oluşturmakta, ortak deneyimler de kültürlene süreci ışığında grup insanlarını birleştirmektedir. Kültür düzenlidir; kültürü oluşturan elementler birbirinden bağımsız ya da gelişigüzel bir bağlamda bulunmak yerine, birbirini tetikleyen bir mekanizmaya sahip, düzenli ya da sıralı kurallar bütünü olarak benimsenmektedir. Kültürün yaşadığı bu örüntü sistemi kültürden kültüre farklılık göstermektedir” (Mengü, 2003:18).

Kültürden kültüre farklılık gösteren bu örüntü sistemleri, farklı kültürlerin barındırdıkları dillerin de aynı şekilde birbirlerinden yapısal olmanın yanında anlamsal farklılıklar da doğurmaktadır. Kültürel farklılaşmanın farkında olmak, yabancı dil öğretiminde uygulanması gereken yöntemlere farklı bakış açıları kazandırmaktadır.

Kültürün yabancı dil öğretiminde başka dillerde karşılık bulamamasındaki gerekçe, ana dilin kültürü ile yabancı dilin ait olduğu kültür arasındaki farklardır. İşte dil öğretiminde bir problem olarak ele alınan bu farklılaşmalarla aynı kültür ve aynı dil içerisinde de karşı karşıya gelebiliyoruz. Bu durumda kültüre bazı durumlarda ait olduğu kalıpların dışına çıkılarak bakılmış olunur ve bu kültürün aslında esnek bir yapıda olduğunu kanıtlar. Bundan dolayı da kültürle sıkı münasebetler içerisinde bulunan dilin bu esnekliğe kavuşmasının gerekliliği vazgeçilmez olur.

Özetlenecek olunursa, kültür üzerinde yapılan tanımların hepsi kültürün farklı bir yönüne açıklık getirmektedir. Bu nedenle herhangi bir tanım üzerinde uzlaşmak kolay değildir. Ancak bütün tanımlarda uzlaşılabilir tek yön kültürün dilden ayrı düşünülmeceği gerçeğidir. Kültür ile dilin ayrılamayacağı uzlaşılan nokta olduğuna göre, yabancı dil öğretiminde kültürel öğelerin yer alması gerekliliği bu çalışmada üzerinde durulan noktadır.

1.3. DİL VE KÜLTÜR İLİŞKİSİ

Çalışmanın kültür başlıklı bölümünde dil ve kültürün birbirinden ayrılamayacağı, kültürü dilden bağımsız düşünmenin mümkün olamayacağı vurgulanmıştı. Bu bölümde ise, dil ve kültür ilişkisi üzerinde durulacaktır. İnsanların bir arada yaşamasıyla toplumlar, toplumların bir arada yaşamasıyla diller ve bu toplumların bir sonraki kuşaklara aktarılmasıyla da kültürler oluşmuştur. O halde dil ve kültürün ilişkisini insanlık tarihi ile eş tutmak mümkündür. Tarih boyunca dil ve kültür birbirini etkileyerek gelişim ve değişim göstermiştir. Brown'a göre;

“Bir toplumun davranış ve düşünce yapısı o toplumun kültürü tarafından şekillendirilmiş bireylerin davranış ve düşünce yapılarının bir araya getirilmiş halidir. Bu nedenle uygulamalı düzeyde kültür, bireyler arasında dil aracılığıyla iletişimi sağlayan güçtür. Dahası dil ve kültür etkileşimlidir; birbirlerinden etkilenirler ve birbirlerini değiştirebilirler. Dil ve kültür beraber dokunmuştur ve birbirlerinden ayrılamazlar” (2000:188).

Brown'ın da belirttiği gibi dil ve kültürün ayrılması mümkün değildir. Eğer dil ve kültür birbirine bu kadar bağlıysa, kültür olmaksızın bir dili öğretmek de mümkün değildir. Yani yabancı dil öğretiminde, öğretilen dil ile birlikte o dile ait kültürel öğelere de yer vermek gereklidir. Aksi halde, o dilin konuşulduğu toplumda etkili bir iletişim kurmak imkânsızdır. Gao'ya göre;

“Dili kültürden bağımsız olarak ele almak dilin doğasını hiçe saymaktır” (2006:59).

Dili, doğasını bozarak öğretmek öğretilen dile ihanet etmek demektir. Bu nedenle dili ait olduğu kültürle birlikte öğretmek esastır. Bu konunun önemine Brown şöyle değinmektedir;

“Dil kültürün bir parçasıdır ve kültür de dilin bir parçasıdır ve her ikisi birbirine o kadar karışık bir biçimde dokunmuştur ki dilin veya kültürün önemini kaybettirmeden her

ikisini birbirinden ayıramazsınız” (2000:177). Yani kültürden noksan bir dili dil olarak nitelendirmek mümkün değildir. Çoğu dilbilimci dil ve kültür arasındaki yakın ilişkiyi vurgulamaktadır ve dil öğretiminde kültürel öğelerin gerekliliğinin altını çizmektedir. Aşağıda bazı dilbilimcilerin bu konudaki görüşlerine yer verilmiştir:

Byram’a göre;

“Dil, kültürü düz anlamlar ve yan anlamlar aracılığıyla aktarır. İşte bu nedenle kültürü dil aracılığıyla öğretmek önemlidir” (2003:62).

Devitt’e göre;

“İnsan doğasını kültürden bağımsız olarak düşünmek imkansızdır; bu nedenle ikinci bir dili öğrenmek başka insanların doğasını keşfetmek olarak tanımlanabilir” (1999:77).

Günay’a göre;

“Dil ile kültür insanı ve toplumu yansıtan bir göstergedir ve birbirleriyle yakından ilgilidir. Hem dil hem de kültür onları kullanan toplumu yansıtan ayna görevi görmektedir. Dil kültürle var olmakta, kültür de dil ile gelişip birikmektedir. Dilin toplumsal yapıyı etkilemesi gibi toplumsal yapının da dili etkilemesinin kaçınılmazdır” (1995:9).

Görüldüğü gibi, dil ile kültürün birbirinden ayıramayacağı çoğu araştırmacı tarafından belirtilmektedir. Bu çalışmada yabancı dil öğretiminde kültürel öğelere nasıl yer verilmesi gerektiği, dilin olduğu yerde kültürün varlığının tartışılmayacağı ve değişik kültürlerde dilin nasıl değişiklik gösterdiği üzerinde durulmaktadır.

Kramsch, dil ve kültürün birbirine nasıl bağlı olduğunu şöyle açıklar;

“Öncelikle dil kültürel gerçekliği ifade eder. (İnsanlar sözcüklerle düşünceleri ve gerçekleri ifade ederken davranışlarıyla da yansıtırlar.) İkincisi, dil kültürel gerçekliği

somutlaştırır. (İnsanlar iletişim aracılığıyla deneyimlerine anlamlar yüklerler.) Üçüncüsü, dil kültürel gerçekliği sembolize eder (İnsanlar dili sosyal kimliklerin bir sembolü olarak kabul ederler.)” (1993:207).

Kramersch’in açıklamalarından anlaşıldığı üzere, kültür kendini dil içinde bulur. Yani soyut bir kavram olan kültürün somutlaşması dil ile gerçekleşir. Bu bakımdan kültürü var eden, aslında dildir denilebilir. Benzer şekilde, kültürü belli toplumlara özgü kılan, o toplumun özelliklerini yansıttığını varsayan düşünce de ancak dil sayesinde temellenir. Kültür gücünü dil aracılığıyla ispatlar; dil ise kökenini kültürden alır.

Lyons, Sapir ve Whorf’un teorisine şöyle yer vermektedir:

“Dış dünyayı insanlar ana dillerinde bulunan kategoriler ve ayırt edici özellikler aracılığıyla algırlar. Bu nedenle kültürel farklılıklardan dolayı bir dilde bulunan yapılar başka bir dilde bulunmayabilir” (Lyons, 2002:303). Bu açıklama, yabancı dil öğretiminde neden kültürel öğelere yer verilmesinin cevabını oluşturmaktadır. Her dilin konuşucusu dış dünyayı ancak kendi dilinde var olan özellikler ile anlamlandırır ve yorumlar. Bu nedenle dış dünyada meydana gelen bir durum için her dilde farklı ifadeler bulmak mümkündür. Yabancı dil öğrencilerine bu farklılıkları açıklamak ancak yabancı dil derslerine kültürel öğeleridahiletmele mümkün olabilir.

Ergenç’e göre;

“Sonradan öğrenilen yabancı dilin hiçbir şekilde ana dilin yerini tutamamakta ve özellikle olumsuz aktarımlar, öğrenilen dilde düşünce ile dil arasındaki ilişkiyi etkilemektedir” (2003:78). Öğrenilmek istenen yabancı dil ile anadil arasındaki yapısal farklılıklar diller arasında görülmesi kaçınılmaz olan farklardır. Buna öğrencinin ana dili ile öğrenmekte olduğu yabancı dil arasındaki kültürel farklılıklar da eklenince dil öğrenimi daha da zorlaşmaktadır. Yabancı dil öğrencisi öğrenmekte olduğu hedef dili, o dilin ana dil konuşucuları gibi konuşacak yeterliliğe ulaşmak istiyorsa, ana dili ile hedef dil arasındaki kültürel farklılıkları da dikkate almak durumdadır. Aksi halde, hedef dilde hiçbir zaman ana dil konuşucusu seviyesine ulaşamayacaktır.

Kültürü oluşturan sayısız öğeler arasında dilin en temel unsur olduğu araştırmacıların görüşlerinden de anlaşıldığı gibi şüphesiz bir gerçektir. Kaplan, dilin duygu ve düşüncenin kabı olduğunu belirtmekte ve dil-kültür ilişkisini şu şekilde göstermektedir;

“Bir milletin bütün duygu ve düşünce hazinesi, dil kabına veya kalıbına dökülür ve bu dil kabı ile yerden yere, nesilden nesile aktarılır. Yazı, dilin sesini kaydeden bir vasıta olarak dilin bir parçasıdır. Fakat kültür, söz ile de millet arasına yayılır” (Kaplan, 2007:151).

Kaplan, yukarıda dilin kültürün aktarılmasındaki rolüne dikkat çekmektedir. Dil kültürü şekillendirdiği gibi, kültürün akıllarda kalmasına da olanak tanımaktadır. O halde, birbirini her yönden tamamlayan iki unsur olan dil ve kültürü ayrı ayrı ele almak yanlış bir tutum olacaktır. Dili ait olduğu kültürden; kültürü de kendisine hayat veren dilden koparmadan yabancı dil öğretimine dahil etmenin gerekliliği bu çalışmanın ispatlamaya çalıştığı temel savdır.

İKİNCİ BÖLÜM

YABANCI DİL EĞİTİMİ

2.1. YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

Yabancı dil öğretimi bulunulan yüzyılda git gide önem kazanmıştır. 20. yüzyılın ardından teknolojik, sosyal ve kültürel alanlardaki gözle görülür hızlı gelişmelerle birlikte dünya üzerinde birbirlerinden kopuk halde yaşayan halkların yaşamlarında devrim niteliğinde değişiklikler olmuştur. Gelişen iletişim imkânları sayesinde dünya artık daha kolay ulaşılabilir bir hale gelmiş ve bunun neticesinde yabancı dil öğretimi dünya insanları için olmazsa olmaz faaliyetlerden biri haline gelmiştir. Bugün yabancı dil öğretimine karşı olan ilgi ve tutumlarda pozitif yönde bir gelişme söz konusudur. Yabancı dil öğretimi, tarihsel serüveni boyunca bugünkü kadar araştırılma ve ders olarak okutulma seviyesine hiçbir zaman ulaşamamıştır.

Sürekli değişen ve gelişen, bilgi çağının yaşandığı dünyanın hızına yetişebilmek birden fazla dilin öğrenilmesi zorunluluğunu doğurmuştur. Başka dillerin öğrenilmesine duyulan gereklilik, aynı zamanda yabancı dillerin öğretilmesi gerekliliğini de beraberinde getirmiştir. Yabancı dillerin öğretilmesi noktasında yeryüzünde 2500ün üzerinde dil olduğu göz önüne alınacak olursa, yabancı dil öğretiminden çok “hangi yabancı dil” öğretilmeli sorusu ön plana çıkmaktadır. Bir dilin dünya çapında öğrenilmesi, en çok istenen dil olabilmesi pek kolay bir hadise değildir. Tarihin derinliklerinden günümüze kadar dillerin ekonomik, sosyal, kültürel ve politik alanlarda kat ettikleri mesafeler, o dillerin dünya üzerindeki baskınlık ve kapsamlılık özelliklerini belirlemekte ve dönem dönem dünya çapında öğrenilmek istenilen diller değişiklik göstermektedir.

Oktay Sinanoğlu'nun “Bye-Bye Türkçe” adlı kitabındaki örneğe bakılacak olursa;

“Dünya üzerinde egemenlik yarışlarının yaşandığı Roma döneminde, imparatorluk hızla genişlemekte, bir tek Asteriksin Galyası gibi, Keltleri dizginleyememişlerdi. Senatoda senatörler birbirlerine değişik askeri fikirler sunarlarken, yaşlı bir senatör söz almış ve: “Değerli senato üyeleri, Keltleri dizginlemek için önce dillerine saldıralım. Latinceyi öğrenmek zorunda hissetsinler kendilerini. İçlerine ajan gönderelim ve Latincenin dünya dili olduğunu, her Keltin bu dili öğrenmesi gerektiğini ve öğrenmeyenlerin çok büyük kayıpta

olacakları fikrini aşılalım onlara. Keltçeyi ikinci dil haline getirip Latinceyi ön plana çıkaralım” (2002:38)

Yukarıdaki örnekte de görüldüğü gibi dil, bir milletin gücünü diğer milletlere göstermek isteyebileceği bir kulvar olarak görülebilmektedir. Milletlerin bu şekilde dillerini başka milletlere kullandırmaları sonucu dünyanın eskiye oranla küçüldüğü söylenebilir. Futbol, turistik geziler, yemek, siyaset ve sanat gibi konuların artık ait oldukları milletlerden dışarı çıkarak dünyanın ortak malı haline gelmesinde de en önemli yardımcı, yabancı dil olacaktır. İnsanların bu şekilde kendi dil ve kültür sınırlarından dışarı çıkarak farklı deneyimler yaşama isteği birden fazla dilin öğretilmesi zorunluluğunu yaygınlaştırmıştır.

Kültürler arasındaki bu yakınlaşmaların ve ortaklıklar kurmanın günümüzdeki karşılığı küreselleşmedir. Küreselleşen dünyamız diğer bir yandan da iletişim çağını yaşamaktadır. İnsanlar arasındaki bilgi paylaşımı, haberleşme ve bağ kurma faaliyetlerinin temelinde de dil olduğuna göre, başka milletlerin dilini öğrenmeye duyulan gereksinim ve isteklilik hat safhada olacaktır. Bunun neticesinde de bir yabancı dilin öğrenimine ve öğretimine zaman zaman ülke politikası hatta Avrupa Birliği gibi milletler arası daha büyük organizasyonlarca ele alınabilecek çapta çalışmalar yapılabilmektedir. Bu konuda bir örnek vermek gerekirse;

“Avrupa Diller Yılı'nı kutlama etkinlikleri nedeniyle Avrupa Konseyi, Dil Politikaları Birimi tarafından geliştirilen Avrupa Dil Gelişim Dosyası projesi, 15-17 Ekim 2000 tarihleri arasında Polonya'nın Cracow kentinde düzenlenen Eğitim Bakanları Daimi Konferansı sonunda imzalanan sonuç bildirgesiyle Konseye üye tüm ülkelerde uygulanması karar altına alınmıştır. Bu bağlamda, 2004-2005 öğretim yılına kadar önce pilot okullarda uygulamaların yapılması, 2004-2005 öğretim yılından sonra da, tüm Avrupa Konseyi üye ülkelerinde bu uygulamanın yaygınlaştırılması planlanmıştır. Avrupa Birliği bu projeye parasal destek sağlamaktadır. Bu proje ile Avrupa yurttaşları arasında karşılıklı anlayışın geliştirilmesi, değişik kültürlerle saygı gösterilmesi, kültür ve dil farklılıklarının korunması, farklı ülkelerdeki dil öğretim programlarının birbirine uyumunun sağlanması ve dil öğretimine standartların getirilmesi hedeflenmektedir. Bu projenin temel amacı, her Avrupa vatandaşının bir dil pasaportuna sahip olmasıdır. Bu pasaportu taşımaktaki temel amaç, Avrupa vatandaşlarının çok dilli yetiştirmelerini sağlamak ve onları çok dil öğrenmeye teşvik etmektir. Başka bir anlatımla, çok dillilik ve çok kültürlülük bağlamı içerisinde her Avrupa vatandaşı, ilköğretimde birinci yabancı dili, orta öğretimde ikinci yabancı dili ve üniversitede

de üçüncü yabancı dili öğrenmesi gerektiğini vurgulamak ve onları dil öğrenmeye teşvik etmektir. Avrupa'da serbest dolaşım hakkını ve iş izni alabilmek için her Avrupa vatandaşının bu pasaportu yanında taşıması gerekli olacaktır. Başka bir anlatımla, normal pasaport yerine, sadece dil pasaportu geçerli olacak ve dil pasaportunda o ülkenin dilini bildiğinizi belgelendirmeniz gerekecektir. Bu bağlamda, dil pasaportu olanlar Avrupa'nın herhangi bir ülkesinde uzun süreli iş ve oturma izni alma şansına sahip olacaktır.”¹

Görüldüğü gibi, dil öğretiminin önemi sadece bireylerce değil, devletlerce de bilinmekte ve bu amaca dönük adımlar atılmaktadır. Dünya bilgi ve teknoloji çağını yaşamaktadır ve insanlar da bu çağın gerisinde kalmamak için gereken tedbirleri almaktadırlar. Bu tedbirlerin başında ise, yabancı dil öğretiminin yaygınlaştırılması gelmektedir. Hatta bir yabancı dil öğrenmek yeterli olmamakta, ikinci veya üçüncü dillerin öğrenimi gündeme gelmektedir. Yabancı dil öğrenimine talep bu şekilde yoğun olunca, yabancı dil öğretimi de kalitesini arttırmak durumundadır. Farklı bir ülke deneyimi beraberinde kültürlerin de paylaşımını getirdiği için yabancı dil öğretimine kültürel öğeleri eklemek kaçınılmaz bir hal almaktadır.

Aslan, yabancı dil öğretiminin, dilbilimsel bilginin öğretime uygulandığı bir etkinlik olduğundan söz eder ve bu amaçla da yabancı dil öğretimiyle uğraşanların dil bilgisi kurallarını ve ayrıntılarını iyi bilmesi gerektiğini savunur (2008:119). Bu ifadeden yola çıkarak yabancı dil öğretiminin baştan sona bilinçli, planlı ve kontrollü yapılması gereken bir faaliyetler toplamı olduğu söylenebilir. Aynı doğrultuda, dil öğretiminin ilke, yöntem ve teknikler aracılığıyla ve etik ilkeler rehberliğinde gerçekleştirilebileceğini ifade eden Demirel yabancı dil öğretiminde temel alınan ilkeleri şu şekilde sıralamaktadır:

- Dört temel beceriyi geliştirmek,
- Öğretim etkinliklerini önceden planlama,
- Basitten karmaşığa, somuttan soyuta doğru öğretme,
- Görsel ve işitsel araçları kullanma,
- Ana dili sadece gerekli durumlarda kullanma,
- Bir seferde tek bir yapıyı sunma,

---

¹ http://digm.meb.gov.tr/uaorgutler/AK/adp_genelge.pdf

- Verilen bilgilerin günlük yaşama aktarılmasını sağlama,
- Öğrencilerin derse etkin olarak katılımını sağlama,
- Bireysel farklılığı dikkate alma,
- Öğrencileri güdüleme ve cesaretlendirme (1990: 23-26).

Yukarıda Demirel yabancı dil öğretiminin çerçevesini çizmektedir. Yabancı dil öğretiminin ilk ve temel amacı okuma, yazma, dinleme ve konuşma olmak üzere dört temel beceriyi geliştirmek ve öğrencinin bu becerileri uygun durumlarda kullanabilmesini sağlamaktır. Bu becerileri geliştirirken görsel ve işitsel araçları kullanmak esastır. Öğrencinin öğretilen dilde başarılı olması isteniliyorsa, öğretim sürecinde ana dil mümkün olduğu müddetçe kullanılmamalıdır. Öğrencilerin derse katılımı sağlanarak, her öğrencinin farklı olduğu göz önünde bulundurulmalı ve bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır. Yabancı dil öğrenen öğrencinin sahip olduğu bedensel ve zihinsel farklılıklara göre bu saydığımız ilke ve yöntemlerde farklılaşmalar olabilir. Bu farklılaşmaları Aslanergün ve Süngü şu ifadelerle aktarmaktadırlar:

“İlköğretim seviyesindeki öğrenciler henüz kendi ana dillerine ilişkin bilinçli bir çözümlenme yapmadıkları için öğrendikleri yabancı dil yapılarına ve zamanlara ilişkin mantıklı bir açıklamaya ihtiyaç duymazlar. Bu yaş grubuyla gerçekleştirilecek yabancı dil öğretiminde, soyut düşünme dönemine henüz geçemedikleri için ana dilleri olabildiğince az kullanılmalı, görsel, işitsel ve etkileşime dayalı araçlara ve tekniklere ise mümkün olduğunca fazla yer verilmelidir. Yetişkin grupları ise mantıklı açıklamaya ve soyut kavramlara gereksinim duyarlar” (2006:127).

En önemlisi öğrencilerin öğrendikleri bilgileri günlük yaşamda kullanabilmelerini sağlamaktır. Öğrencinin hedef dildeki deneyimlerini sadece dilbilgisel kurullarla sınırlamak imkânsızdır. Öğrenilen dilbilgisel kurulların günlük yaşama aktarımı ancak kültürel bilgilerle desteklenmesi sayesinde gerçekleştirilebilir. Bu çalışmanın üzerinde durduğu noktalardan biri, yabancı dil öğretiminin kültürel bilgilerle nasıl desteklenebileceğidir.

2.2. TÜRKİYE’DE YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

Türkiye’deki yabancı dil öğretimi, Osmanlı Devleti’nin uzun süren Arapça ve Farsçaya olan yatkınlık dönemlerinden sonra, 430 sayılı ve 3 Mart 1924 tarihli Tevhid-i Tedrisat yani öğretimin birleştirilmesi kanununun çıkmasıyla batı dillerinden olan Fransızca, İngilizce ve Almanca dillerinin öğretilmesine yer verilmesiyle gelişim sürecine başlamıştır. Türk eğitim sistemindeki köklü değişiklikler ve Latin harflerinin kabulünün ardından yabancı dil olarak batı dillerinin tercih edildiği görülmektedir. Buna sebep kuşkusuz ki, sanayi devrimini tamamlamış olan batılı devletlerin; bilim, teknik ve medeniyet alanlarında dünya standartlarının üstüne çıkmaları ve bunun neticesinde ortaya çıkardıkları gelişme ve buluşları gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelere kendi dillerinde ulaştırmalarıdır. Bugün sözü edilen “Bilim dili İngilizcedir” sözünün temeli de bir batı devleti olan İngiltere’nin dilinin dünya çapında edindiği itibarın ve üstünlüğün bir sonucudur.

Türkiye’de yabancı dil öğretiminin ne denli verimli olup olamadığı zaman zaman gündeme taşınmakta ve bu konuda fikir ayrılıkları olabilmektedir. Bilhassa Avrupa Birliği’ne üyelik için çalışmaların yoğunlaştığı son yıllarda, dil öğretimi alanında da buna benzer yoğun çalışmaların olmaması beklenemez. Bir önceki başlıkta örneklendirdiğimiz Avrupa Dil Gelişim Dosyası Projesi de bu çalışmalardan bir tanesidir. Dil öğretimi açısından önemli sayılabilecek bu projenin bu çalışmayı ilgilendiren Türkiye’de yabancı dil öğretimi açısından ele alındığında şu bilgilerle karşılaşılmaktadır:

“Türkiye’de bu proje, Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığında 2001 tarihinde alınan bir Makam Onayı ile başlatılmıştır. Bu uygulamanın özellikle özel okullarda yani yabancı dille eğitim yapan özel Türk okulları, Anadolu liseleri ve süper liselerde başlaması, giderek kademeli bir yaklaşımla daha sonra genel liselere doğru yaygınlaştırılması uygun görülmüştür. Dil projesinin ilk aşamasında Ankara ile Antalya’dan 20 devlet okulu ile dört özel okul pilot okul olarak alınmış ve bu okullarda pilot uygulamalara başlanmıştır. 2004 yılında pilot okul sayısı Tablo 1’de gösterildiği gibi 30’a çıkarılmıştır. 2005 ve daha sonraki yıllarda kademeli olarak bu uygulamanın ülke genelinde yaygınlaşmasına geçilmesi planlanmıştır.

Tablo 1: Avrupa Dil Gelişim Dosyası Projesi Pilot Grupların Sayısal Dağılımı

Kent	Okul	Öğretmen	Öğrenci
Ankara	12	24	486
Antalya	7	14	224
İstanbul	5	10	285
İzmir	1	2	76
Adana	1	2	80
Gaziantep	1	2	72
Bursa	1	2	48
Edirne	1	2	46
Düzce	1	2	40
Toplam	30	60	1357

Tabloda gösterildiği gibi bu proje orta dereceli 30 okulda denenmekte, 60 öğretmen ve 1357 öğrenci projede yer almaktadır. Pilot okullarda uygulamaya geçilmeden önce bu okullarda görevli İngilizce öğretmenleri hizmet içi eğitime alınmış ve dil dosyası projesi ayrıntılı bir şekilde tanıtılmıştır. Farklı Avrupa ülkelerinde geliştirilen örnekler incelenmiş, dil betimleyicileri (language descriptors) analiz edilmiş ve uygulama sürecinin nasıl olacağı konusu üzerinde durulmuştur” (Demirel, 2005:1).

Bu projeden Türkiye’de yabancı dil öğretimi konusunda devletin üzerine düşen çalışmalar konusunda hassasiyet gösterdiği anlaşılmaktadır. Projeden de anlaşılacağı gibi, Türkiye’de yabancı dil öğretim çalışmalarında öğretmenlere çok büyük görevler düşmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı bu süreçte öğretmenlerin yükünü hafifletmek ve onlara yol göstermek amacıyla, işe öğretmenlerin alanlarındaki bilgilerini ve becerilerini artırmaları için özel seminerler düzenlemekle başlamıştır. Bu seminerler aracılığıyla dil öğretmenleri çağın gereksinimlerini karşılayabilecek öğrenciler yetiştirmeyi hedeflemektedirler. Ancak yabancı dil öğretmenlerinin bu şekilde hizmet içi eğitimlere tabi tutulmalarının altında yatan sebepler göz ardı edilmemelidir. Üniversitelerde, YÖK çerçeve programı esas alındığında, yabancı dil öğretmenlerine uygulanan planın oldukça eski olduğu görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığının eğitim sisteminin tümünde uygulamaya koyduğu Öğrenci Merkezli Eğitim Modeli, ne yazık ki yabancı dil öğretmenlerinin fakültelerinden mezun olduktan sonra karşılıklarına çıkan bir model olmuştur. Daha sonraları üniversitelerden bu sisteme uygun

yabancı dil öğretmenleri mezun edilse de, bu ara dönemde bu modeli tam manada uygulayamayacak öğretmenler Türk eğitim sisteminde görev yapmaktadırlar. İşte bu noktada, sistemin gerektirdiklerine cevap veremeyen yabancı dil öğretmenlerine hizmet içi eğitimlerle bilgi ve beceri kazandırmak Türkiye’de etkili yabancı dil öğretimi için hayati önem taşımaktadır. Bu süreçte, gerekli yeterliliğe kavuşan dil öğretmenlerinin en büyük yardımcısı şüphesiz ki, yabancı dil derslerinde okutulan kitaplar olacaktır. Bu nedenle okutulacak kitabın iyi düzenlenmiş olması kitap seçiminde mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır. İyi bir yabancı dil ders kitabının nasıl olması gerektiğinden bu çalışmanın ilerleyen bölümlerinde bahsedilecektir.

Türkiye’de yabancı dil olarak ilk sırada İngilizcenin okutulmaya başlanması 1980’den önce görülemeyecek bir durumdur. Bu tarihten sonra önemini her geçen gün daha da artırdığı görülen İngiliz dili, eğitimin tüm kademelerinde (ilköğretim, orta öğretim, yüksek öğretim ve akademik kariyer) kendine hatırı sayılır önemde bir duruş kazandırmıştır. Bu durumu, bir dönem “Anadolu Lisesi” modelinde İngiliz dili ile öğretim verilme denemelerinde görmek mümkündür. Daha sonra yapısı değişen bu okullarda İngilizce olarak verilen eğitim, yerini ders saati sayısı artırılmış İngilizce derslerine bırakmıştır. 4 yıllık liselere geçilmeden önce hazırlık sınıfı eğitimi verilen bu liseler, yabancı dil öğretiminin meslek liseleri ve genel liselere göre daha iyi verilmesinden dolayı yoğun rağbet görmektedirler. Ancak kontenjanların yetersiz olmasından dolayı istenen oranda öğrenciye etkili yabancı dil öğretimi hizmeti sunulamamaktadır. Diğer yandan yabancı dil öğretimine küçük yaşlarda başlamanın yabancı dil öğretiminin etkililiğini artıracığı savıyla, İngilizce öğretimi ilköğretim 4. Sınıfından itibaren okutulmaya başlanmıştır. İlköğretimin ikinci kademesi ve ortaöğretimdeki İngilizce öğretime temel oluşturması hedeflenen bu girişimde de Yüksek Öğretim Kurumu’nun İngilizce Öğretmeni yetiştirme politikasının bir eksikliği görülmektedir. Üniversitelerde eğitim gören İngilizce öğretmenlerinin matematik branşında uygulanan “ilköğretim matematik öğretmenliği” gibi ilköğretim için farklı bir İngilizce öğretmenliği programı uygulamaması, çocuklara İngilizce öğretimi için özel eğitim almamış İngilizce öğretmenlerinin bu dersleri okutmalarına ve verim alınamamasına neden olmaktadır. Tüm bunların yanı sıra, yabancı dil derslerinde kullanılacak kitaplar üzerinde herhangi bir çalışma yapılmaması eğitim kalitesini düşürmektedir.

Türkiye’de nasıl bir yabancı dil eğitimi verilmesi gerektiği üzerinde dikkat edilmesi gereken konuları Aslan şu şekilde sıralamaktadır:

1. Yabancı dil eğitimi günümüz koşullarında bir zorunluluktur.
2. Yabancı dil eğitimine erken yaşlarda başlanması başarıyı artırır.
3. Yabancı dil edinimi uzun yıllar alacak bir süreç olduğundan planlamalar buna göre yapılmalıdır.
4. Örgün eğitimde yabancı dil öğretiminde kısa vadeli çözüm üretme çabaları, yetersiz veya öğretmenlik formasyonu almamış kişilerin olması gibi bazı olumsuzlukları beraberinde getirmektedir.
5. Erken yaşlarda, uygun malzeme, yöntem seçimi ve hafif müfredat yüküyle doğal edinimi kolaylaştıracak şekilde İngilizce öğretilmelidir. Öğrenim süreci belli bir dönemde eksilmemeli, uzun bir döneme yayılmalıdır.
6. İlköğretim, ortaöğretim öğrencilerinin yaş ve ilgileri gibi pek çok sebepten dolayı her birime ayrı ayrı öğretmen yetiştirmelidir. Bu üniversite eğitimi sırasında öğrencilerin özel ilgilerine göre ilkokul öğretmeni, lise öğretmeni gibi branşlaşmalarıyla mümkün kılınabilir.
7. Farklı amaç ve isteklere göre İngilizce öğretilmelidir. Söz gelimi teknik liselerde bölümlere uygun teknik İngilizce dersleri verilebilir.
8. Öğretmenlerin ders yüklerini azaltarak malzeme ve aktivite planlamaları yapmaları sağlanmalıdır.
9. Öğrencilere sınıf içinde ve okulda öğrendiklerini uygulayabilecekleri ortamlar oluşturulmalıdır. Örneğin, sadece İngilizce “sohbet odasına” girebildikleri bilgisayar laboratuvarları yapılabilir. Öğrencilerin pek çok farklı ilgi ve isteğini tatmin edecek yabancı yayınlar kullanılabilir; spor dergileri, müzik dergileri gibi.
10. Amaç ve hedefler düzgün belirlenmelidir. İngilizce öğretim amaçları, müfredata, öğretmenlere ve öğrencilere en iyi şekilde yansıtılmalıdır. Bir amaca sahip olmadan, öğrenmenin gerçekleşmesi oldukça zordur.
11. Ders kitabı ve materyallerinin kalitesi artırılmalı ve öğretim ortamı buna göre düzenlenmelidir (2008:122).

Aslan yukarıda genel olarak yabancı dil derslerinin nasıl planlanması gerektiğinden bahsetmiştir. Bu maddelerden bu çalışmayı ilgilendiren bölümler üzerinde durulacaktır. 5. maddede belirtildiği gibi, dil öğretimi uygun malzeme seçimiyle, doğal bir biçimde gerçekleştirilmelidir. Yani öğrenciye kendi ana dilini edindiği süreç yaşatılmaya çalışılarak dil öğrenmesi sağlanmalıdır. Birey ana dilini edinirken bir yandan da ana dilinin ait olduğu

kültürel değerleri kazanmaya başlar. Bu nedenle dil öğrencilerine öğrendikleri dile ilişkin dünya görüşlerini zenginleştirecek kültürel bilgiler de sunulmalıdır. Bu da ancak alanında yetkin dil öğretmenleri ve iyi düzenlenmiş bir ders kitabı aracılığı ile sağlanabilir. 8. maddede dil öğretmenlerine malzeme ve aktivite hazırlayabilmelerine olanak tanınmasından bahsedilmektedir. Böyle bir imkânla dil öğretmenleri öğrettikleri dilin konuşulduğu toplumu analiz etme fırsatı yakalayıp buna uygun materyaller hazırlayabilirler. Böylece hem kendilerinin hem de öğrencilerin hedef dile ilişkin artalan bilgilerini arttırmış olurlar. 9. Maddede, öğrencilere öğrendikleri bilgileri kullanabilecekleri ortamlar yaratılması gerekliliği üzerinde durulmaktadır. Böylece öğrenciler dilin salt kurallardan oluşmadığı, günlük hayatta bir karşılığı olduğu bilincini kazanabilirler. Bunun için, gerekli donanımlarla (dil laboratuvarı, video odaları gibi) birlikte hedef dile ait kültürel bilgilerle zenginleştirilmiş bir ders kitabı öğrencilerin en büyük yardımcısı olacaktır. Son madde bu çalışmanın ana temasını özetlemektedir. Dil derslerinde kullanılan kitaplar yeniden düzenlenmeli ve derste kullanılan tüm materyallerle öğretim ortamı uyumlu olmalıdır. Yani ders kitabında günlük hayata ilişkin bir diyalog geçiyorsa, sınıf ortamı bu diyalogun canlandırılabilmesi şeklinde olabilmelidir. Bu noktada milli eğitim Bakanlığı ve dil öğretmenlerine çok büyük görevler düşmektedir. Dil öğretmenlerine bu bilinci kazandırmak ve bu zahmetli dil öğretim sürecinde onlara yol gösterici olabilmek bu çalışmanın amaçlarından biridir.

2.3. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜR

Uzun bir süre yabancı dil öğretimi davranışçı teoriye dayanmaktaydı. Dil öğretimi tekrar ve taklitten ibaretti. Dil, kurallar ve sözcükler dizisi olarak düşünülmekteydi. Son 20 yıldır, dil öğretiminde yeniliklere yer vermeye ve dil toplumla ilişkilendirilerek öğretilmeye başlandı. Dil öğretimindeki en büyük yanlışlık dilin basit bir koddan oluştuğu düşüncesidir. Dili konuşulduğu toplumdan soyutlayarak basit bir kurallar bütünü olarak ele almak dil öğretimini ezberden öteye taşıyamamıştır. Yabancı bir dil öğrenmek aynı zamanda o dilin kültürünü de öğrenmeyi gerektirmektedir. Ancak bu noktada “kültür” kavramına ve bu kavramın yabancı dil öğretimi ile nasıl ilişkilendirileceğine bakmak gerekmektedir. Kültüre ilişkin bilgiye çalışmanın birinci bölümünde yer verilmiştir. Bu nedenle bu bölümde yabancı dil öğretimi ile kültürün ilişkisi üzerinde durulacaktır.

Yabancı dil öğretiminde ilk olarak Latince, Yunanca gibi dillerde ve bu dillerin edebi eserleri üzerinde çalışılmıştır. Bu düşünce dilbilgisi-çeviri yöntemi ile pekiştirilmiştir. Bundaki amaç insanları tarihte, edebiyatta ve güzel sanatlarda eğitmek ve bu şekilde öğretilen dile ait kültürel bilgi sunmak olmuştur. 19. yy.ın ikinci yarısında dilbilgisi-çeviri yöntemine paralel olarak, farklı yaklaşımlara dayalı diğer dil öğretme metotları kullanılmaya başlanmıştır. Farklı Avrupa ülkelerinde doğal/sözlü metot ortaya çıkmıştır. Tüm bu yaklaşımlar sözlü dile odaklanarak, kültürü yaşam biçimi olarak ele almıştır. II. Dünya Savaşı’ndan sonra kültüre olan bu yaklaşım özellikle antropoloji ve sosyoloji gibi sosyal bilimlerin de gelişmesini sağlamıştır. Genellikle kültür dil öğretiminden ayrı tutulmuş ve genel çalışmalar, alan çalışmaları diye bilinen kurslarda öğretilmiştir. Tüm bu kursların ortak bir eksikliği vardı; hemen hemen hepsi gerçek bilgiye yoğunlaştılar, kurumların yapı ve işlevlerini tanımladılar ve insanların yaşamlarını genelleştirerek stereo tipler oluşturdular. Ayrıca bu kurslarda kültür, dil aracılığıyla iletilen sade bilgi olarak görülmekteydi; dilin bir özelliği olarak kabul edilmemekteydi. Bu da dil öğretimine ilişkin bu çalışmaların bir yönünün eksik kalmasına sebep olmuştur. Görüldüğü gibi, yabancı dil öğretiminde kültürel bir boyutun olduğu fikri yeni bir düşünce değildir. Dil öğretim tarihi boyunca dil öğretimi ile kültür öğretimi arasındaki farklı bağlantıları ayırt etmek mümkün olmuştur. Ancak dil ve kültür arasında saptanan bağlantıları dil sınıflarına taşımak pek mümkün olmamıştır. Bu çalışmada dil öğretimi ve kültür öğretimini ayrı tutmak yerine, dil öğretiminde kültürel öğelere yer verilmesinin dil öğretimini daha verimli hale getireceği açıklanmaya çalışılmaktadır.

Dil ve kültür yakından ilişkili olduğu için, kültür kavramı dil öğretiminin önemli bir parçasıdır ve günümüzde yabancı dil öğretiminin temel amaçlarından biri, öğrencilerin dilsel ve kültürel sınırlar içerisinde birbirleriyle iletişim kurabilme yeteneğini geliştirmektir. İletişimin bağlamdan bağımsız kurulamayacağı düşünüldüğünde ve iletişimsel bağlamı oluşturan öğelerin başında da kültürün geldiği göz önüne alındığında, kültürden ayrı bir dil öğretiminin imkânsız olduğu ortaya çıkacaktır. Çünkü dil öğretiminin nihai amacı öğrencilerin öğrendikleri dil aracılığıyla iletişim kurmalarını sağlamaktır. Bu konuda Mountford ve Wadham-Smith aşağıdaki şekilde görüş bildirmektedirler;

“Kültür öğretimi olmaksızın iletişimsel bir öğretim kendini ifade edebilmeye yeterlidir, ancak iletişimsel yeti kültürel bilinç ve anlayış olmaksızın eksik kalacaktır” (2000:82).

Dil öğretimi üzerine çalışan çoğu araştırmacı ve dilbilimci yabancı bir dil öğrenmenin, amaç ne olursa olsun kültüre bağlı olduğunu vurgulamaktadır. Dillerin kullanıldıkları toplumun kültürü ile tanıştırmadan öğretilmesi ve öğrenilmesi mümkün değildir. Brook’a göre;

“Eğer dil, kültür olmaksızın öğretilirse, öğrencilerin yanlış anlamlar yükleyebileceği anlamsız semboller öğretilmiş olunacağını belirtmektedir” (1986:123).

Brook’ın da belirttiği gibi, kültürel bilgilerden arındırılmış bir dil öğretimi, içi boş dilbilgisel sembollerin öğretilmesi ile eş değerdir. Öğrenilen dilin konuşulduğu ülkede bulunma fırsatını elde edemeyen bir öğrenci, bu sembollerin içeriğini hiçbir zaman dolduramayacaktır. Bu da, öğrencilerin salt kurallardan oluşmuş bir dil deneyiminden öteye geçemeyecekleri anlamına gelmektedir.

Yabancı dil öğrenimi dilbilgisel yeti, iletişimsel yeti, dil becerisi ve kişinin kendi kültürü ile öğrendiği dilin kültürüne olan tutumu gibi çeşitli bileşenlerden oluşmaktadır. Gelenekler, adetler, inançlar, başka bir ülkenin işleyiş biçiminin bilgisi olan kültürel yeti dil öğreniminin kesinlikle ayrılmaz bir parçasıdır ve çoğu öğretmen dil öğretim müfredatında kültür öğelerine yer vermeyi bir amaç olarak görmektedir. İletişimsel yeti, öğrenilen dili uygun bağlam ve koşullar altında doğru olarak kullanabilmeyi gerektirir. Başka bir deyişle, iletişimsel yeti dilin bağlamı genişledikçe, yani o dilin konuşulduğu toplum ve kültür göz önüne alındığı zaman, öğrencinin o dili bu şartlar altında kullanabilme becerisi olarak tanımlanabilir. Çoğu öğrenci ve öğretmen dili, gerçek anlamının ne olduğunu bilmeden

konuşmakta ve öğrenilen dilin dilbilgisine yoğunlaşarak iletişimsel yetiyi göz ardı etmektedir. Bu durum dilin gerçek iletişim ortamında yani o dilin ana dil olarak konuşulduğu ülkede kullanılabilmesinin önünde bir engel oluşturmaktadır. Yine bu noktada yabancı dil öğretiminde kültürün önemi ortaya çıkmaktadır. Ancak dil öğretiminde kültür öğretilbilir, beşinci bir beceri değildir. Konuşma, dinleme, okuma ve yazma becerilerinin öğretiminde hep arka planda yer alması gereken bir unsurdur. Dilin vazgeçilmez bir parçasıdır.

Dil öğretiminde kültürün öneminden bazı araştırmacılar ve dilbilimciler aşağıdaki şekilde görüş bildirmektedirler:

Kramsch'a göre;

“İletişim anlamayı, anlama, bir yabancıyı gözle bakabilmeyi ve onun kültürel birikmişliğini elekten geçirebilmeyi ve sürekli olarak onun kültürüyle kendi kültürünü ilişkilendirebilmeyi gerektirmektedir” (1993:205).

Schumann, ikinci dil öğrencilerinin öğrendikleri dilin kültürünü öğrenmeye mecbur bırakılmadığı müddetçe, dil öğreniminde ilerleme kaydedemeyeceklerinden ve bu nedenle de dil öğretiminde kültürel öğelere de yer verilmesinin çok önemli olduğundan söz etmektedir (1978:137).

Kültürün, dil öğretiminin önemli bir parçası olarak müfredatta yer almasının gerekçelerinden birini de, Peterson ve Coltrone şu şekilde ifade etmektedirler; “Öğrenciler ikinci bir dili konuşmada, ancak kültürel öğeler müfredatın esas parçası olduğu müddetçe başarılı olabilirler” (2003).

Aynı şekilde Doğançay-Aktuna da “Kültürlerarası farkındalık doğru bir müfredat geliştirmenin ilk adımıdır” demektedirler (2005:101).

Maalesef dil öğretiminde kültürel öğelere yer verilmesi zaman kısıtlılığı, öğretmenin bilgisinin yetersiz olması veya kültür öğelerine kitaplarda yer verilmemesi gibi nedenlerden dolayı gereksiz görülmüştür. Oysaki müfredatlar yukarıdaki tespitlere göre hazırlanmalıdır. İyi düzenlenmiş bir ders kitabı yani kültürel bilgilerle desteklenmiş bir ders kitabıyla dil öğretimi daha verimli hale getirilebilir. Ayrıca dört dil becerisinin kültürel bilgilerle desteklenerek sunulduğu bir ders kitabı dil öğretmenini de eğitebilir. Öğrettiği dilin konuşulduğu ülkede bulunma fırsatı olmamış bir dil öğretmeni kültürel bilgileri ancak internet, kitaplar, dergiler gibi kaynaklar aracılığıyla öğrenebilir ve öğretebilir. Ancak bu

kültürel bilgiyi sınıf ortamına aktarması en etkili ancak kullandığı ders kitabı sayesinde olabilir. Bu nedenle bu çalışmada yabancı dil ders kitaplarının bu husus göz önüne alınarak düzenlenmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Yabancı dil öğretiminde hedef dilin konuşulduğu bölgeye ait kültürel değerler o dilin şekil almasında ve kendi karakteristiğini taşıması konusunda oldukça önemli bir yer tutar. Bu da, yabancı bir dilin öğretilmesi sırasında dilin etkisinden ayrı tutulamayan kültürün de öğretilmesinin ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Mengü, kültürel öğelerin yeni kuşaklara aktarılması süreçlerinde kültürel öğrenmenin gerekliliğinden bahsetmekte ve insanoğluna ait simgelerin kullanılmasına dayanan bir öğrenme şekli olan kültürel öğrenmede, nesneyle birebir ilişkisi bulunmayan işaretlerin kullanılmasından söz etmektedir (2003:15).

Mengü, bu çalışmanın temel savı olan yabancı dil öğretiminde kültüre yer verilmesinin gerekliliği hususunda, kültürel öğrenme süreçlerinde temelde kullanılan en önemli aracın yine insana özgü dilin kullanılması olduğunu ifade etmektedir. Bu noktadan hareketle dil öğretiminde kültürün de yer almasının kaçınılmaz olduğunu ve hatta dil ve o dile ait kültürel öğelerin birbirlerinin öğretimini kolaylaştıran unsurlar olduklarını söylemek yanlış olmayacaktır.

Kaplan'a göre insanlar varlıklara bilgileri dahilinde adlar koyarlar. İnsanların bildiği-dikkat ettiği varlıkları, duygu ve düşüncelerini adlandırması esnasında bu bilgiler ışığında adlandırır. Bu öğeleri adlandıramamanın tek nedeni bunlara uygun bilgi sahibi olmama durumudur (2007:121). Öğrenilen dile ilişkin bireyin zihninde o dilin konuşulduğu çevreyle ilgili uygun şemalar yoksa kişinin o dilde iletişim kurması neredeyse imkânsızdır. Şemaların oluşabilmesi için de dile ait dilbilgisel kuralların yanı sıra, kültürel bilgilere de ihtiyaç vardır. Bu nedenle dil öğretimi mutlaka öğretilen dile ait kültürel bilgilerle desteklenmelidir.

Kültürün dünya görüşü üzerindeki etkisi yadsınamaz bir gerçekliktir. Dilin de kültür üzerindeki etkisini göz önüne alındığında, dilin de aynı ölçüde dünya görüşüne etkisi olduğu söylenebilir. Dolayısıyla dil ile kültürün ayrı tutulması her iki kavramında eksik kalması demektir.

2.3.1. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜREL ÖĞELERE YER VERİLMESİNİN ÖNEMİ

Öncelikle dil büyük ölçüde toplum tarafından şekillendirilen sosyal bir olgudur. Konuşulduğu topluma aittir, o toplumdan etkilenir; o toplumu etkiler; kendisini konuşan insanlarla iç içedir. Bu nedenle de dil ele alınırken ait olduğu kültür yadsınamaz. Dilin kendi başına bir boşlukta yaşamadığı herkes tarafından kabul gören bir gerçektir ve dil ile kültür arasında bir aktarım söz konusudur. Yabancı dil öğretiminde kültürel öğelere yer verilmesinin önemi ve gerekliliği aşağıdaki gibi açıklanabilir:

1) Dil ve Kültür Birbiriyle Bağlantılıdır;

Yabancı dil derslerinde kültürel öğelere yer verilmesi gerektiğinin temel sebebi, dil ile kültürün birbirine sıkı sıkıya bağlı olmasıdır. Kültür olmaksızın dil; dil olmaksızın da kültürün öğretilmesi mümkün değildir. Bununla ilgili olarak bazı bilim adamlarının görüşleri şöyledir:

Peck, kültürel öğelerden yoksun olarak yapılan yabancı dil öğretimini yetersiz bulmaktadır (1998:25). Lessard-Clouston ise, Yabancı dil öğretimi ile kültür öğretiminin özdeş olduğunu ifade etmektedirler (1997:135). Birbiriyle bu kadar iç içe geçmiş be birbirini bu kadar etkileme gücüne sahip iki olgunun ayrı ayrı ele alınması mümkün değildir.

2) Kültürel Öğelerin Öğretilmesi İletişimsel Yetiyi Artırır;

Yabancı dil öğretiminde kültürel öğelere yer verilmesi öğrencilerin iletişimsel yetilerinin gelişmesine katkıda bulunur. Çünkü iletişimsel yeti dilin gerçek bağlamında kullanılması demektir ve dilin gerçek bağlamı da konuşulduğu toplum ve ait olduğu kültürüdür.

Peterson ve Coltrane, “Başarılı bir iletişimin kurulabilmesi için dil kullanımının kültürel olarak uygun bir davranışla desteklenmesi gereklidir” demektirler (2003:2). Dil öğretiminin asıl amacı aslında iletişim olduğundan, bu çalışmada da daha verimli dil öğrenimi ve daha sağlıklı iletişim için, dil öğretiminde kültürel unsur ve davranışlara daha çok yer verilmesi gerektiği savunulmaktadır. Böylece, Canale ve Swain’in aşağıda belirttikleri yeterlilikler daha çok işlerlik kazanacaktır.

Canale ve Swain'in iletişimsel yeti modeli dört yeterlilik alanından oluşmaktadır (1980:24):

- Dilbilgisel yeterlilik
- Sosyo-dilsel yeterlilik
- Söylemsel yeterlilik
- Stratejik yeterlilik

Dilbilgisel yeterlilik dilin kelime, telaffuz, vurgulama ve diğer kurallar gibi sözel yönleri ile ilgilidir.

Sosyo-dilsel yeti tümcelerin uygun olup olmadığı ile yani tümcelerin uygun bağlamlarda kullanılıp kullanılmadığı ile ilgilidir.

Söylemsel yeti öğrencilerin anlam bütünlüğü tam olan metinler oluşturabilme yeteneği ile ilgilidir. Bu metinler yazılı veya sözlü olabilir.

Stratejik yeti ise iletişimde kullanılan iletişim stratejilerini içerir. Örneğin, karşılıklı konuşmada bir aksaklık olduğu zaman stratejik yeti konuşucuların yüz ifadeleri, mimikleri, tümceleri yeniden kurmaları ve her türlü sözel veya sözel olmayan ipuçları gibi stratejilerle iletişimi devam ettirmelerine olanak tanır. Unutulmamalı ki, her kültürde çeşitli simge ve semboller mevcuttur ve bu simge ve sembollerin her bir kültürdeki yansıması farklıdır. Bunun farkında ve bilincinde olmak da sağlıklı iletişim için adeta bir ön koşuldur. Öğrencilere bu farkındalık kazandırılmadan gerçekleştirilecek bir dil eğitimi ezberden öteye geçemeyecektir.

İletişimsel yetinin temel amacı, öğrencilerin hedef dili ana dil konuşucusu gibi kullanmalarını sağlamaktır. Ana dil konuşucuları da ait oldukları kültür çerçevesinde bir arada yaşayıp iletişim kurabilmektedir. Dil öğretiminin asıl amacı öğrencilerin hedef dilde ana dil konuşucularının yeterliliğine ulaşmalarını sağlamak olduğu göz önüne alındığında, kültürel öğelerden eksik bir dil öğretimi düşünülemez.

3) Öğrencilere Olan Faydaları:

Yabancı dil derslerinde kültürel öğeler aracılığıyla öğrenciler öğrendikleri dili duymaktan öteye geçerek o dilin konuşucularını görmüş, hissetmiş, onlara dokunmuş gibi olurlar. Yabancı dil öğrenme deneyimi daha gerçekçi, daha anlamlı olur. Öğrencilerin, öğrendikleri dili ana dil olarak konuşan insanların gerçek hayatta o dili neler yaparak, ne

şekilde kullandıklarını görmesi öğrencileri daha çok motive eder. Öğrencilerin yabancı bir dile ve o dilin kültürüne karşı önyargı beslemelerini engeller, öğrencilerin kültürel farkındalık geliştirmelerine yardımcı olur.

Kitao'ya göre yabancı dil derslerinde kültürel öğelere yer vermenin öğrenciler açısından faydaları şunlardır;

- Kültürel öğeler üzerinde çalışmak öğrencilere hedef dilin anlamlarına ilişkin mantıklı açıklamalar sunar.
- Öğrenciler açısından yabancı dil öğrenirken karşılaşılan en büyük problem, öğrendikleri dili ana dil olarak konuşanları anlamakta yaşanan zorluktur. Dilbilgisi kitapları dilsel bilgiyi gerçek kültürel bilgilerle destekleyerek vermedikleri müddetçe öğrencilerin kültürel farkındalık geliştirmeleri imkânsızlaşmaktadır. Dili kültürel öğelerle ilişkilendirmek öğrenciye soyut olan sesler ve biçimleri gerçek kişiler ve yerlerle ilişkilendirme imkânı sunar.
- Hedef dilin kültürel öğelerle süslenerek verilmesi öğrencilerin motivasyonunu artırır. Böylece öğrencilerin hedef dile ve o dilin kültürüne olan ilgi ve merakları artmış olur.
- Kültürel öğeler üzerinde çalışılması öğrencilerin hedef dilin konuşucularına olan ilgisini de artırır. Aynı zamanda öğrencilere coğrafya, tarih, kültür bilgisi sunarak artalan bilgilerinin de zenginleşmesini sağlar (2000:145).

Mc Kay, yabancı dil öğretiminde kültürel öğelere yer vermenin, dil öğretimini dilsel ve pedagojik yönlerden etkilediğini ifade etmektedir (1996:36). Dilsel açıdan, öğretilen dilin anlamsal, edimsel ve söylemsel düzeylerini etkiler. Pedagojik açıdan ise derslerde kullanılacak materyal seçimini etkiler. Bu da öğrenilen dilin, dolayısıyla o dilin konuşulduğu ülke kültürünün bir parçası olmak, yani o kültüre ortak olmak demektir. Bununla ilgili olarak Duranti şöyle demektedir:

“Kültürün bir parçası olmak demek belli durumlarda uygun çıkarımlarda bulunabilmek için gerekli bilgileri ve kuralları paylaşmaktır. Bu kurallar, resmi bir konuşma yapmanın, balık tutmanın, tarımla uğraşmanın, telefona cevap vermenin, birisinden bir şey istemenin veya iş başvurusu yapmanın dahi bilgisini içerebilir” (1997: 28-29).

Görüldüğü gibi, dil, kültürel öğelerle boyanmıştır ve bir dilde yeterli olmak demek, o dili yaşayabilmek, hissedebilmek ve o dilde düşünebilmekle eş değerdir. “Kültür sadece insanların davranış ve konuşma biçimlerini içermez aynı zamanda onların neyi önemseyip önemsemediklerini, nasıl düşündüklerini, nasıl öğrendiklerini de içermektedir” (Armour-Thomas&Gopaul-Nicol, 1998:56). İşte bu yeterliliğe ulaşabilmek elbette ki zaman ve çaba gerektirmektedir. Ancak verilen çabanın doğru malzemeler aracılığıyla yani kültürel bilgilerle desteklenmesi bireyi doğru sonuca ulaştırabilecektir. Aksi takdirde, birey olduğu yerde boşa kürek çekmiş olacaktır.

Thanasoulas, 19. yy sosyologlarından Durkheim’ın görüşlerinden şöyle bahsetmektedir:

“Çocuklar ana dillerini kullandıkları ortamlarda hipotezler oluşturarak öğrenirler. Örneğin, çocuk bir kanarya görür ve onu kültürel olarak belli özelliklerle bağdaştırır. Daha sonra bu özelliklerle “kanarya” sözcüğünü zihninde daima eşleştirir. Çocuğun kanarya sözcüğü ile onun dış dünyadaki göstergesini içselleştirmesi sosyal bir olaydır. Ve böyle sosyal olaylar kültürden kültüre farklılık göstermektedir” (2001:4).

Dil dış düşünce sisteminden ibaret değildir; aynı zamanda içsel bir çerçeveden de oluşmaktadır. Dolayısıyla her dilde kavramlar o dilin ait olduğu kültüre bağlı olarak farklı biçimlerde kodlanmaktadır. Yabancı dil öğrencilerine diller arasındaki farklılıkların kültürler arasındaki farklılıklardan kaynaklandığı belirtilerek öğretim gerçekleştirilmelidir. Bu konuda Buttjes dil edinimi evrensel bir sıra izlemediğini ve kültürler arasında farklılıklar gösterdiğini belirtmektedir. Bir toplumun usta bir üyesi olma süreci belli toplumlarda farklı şekilde gerçekleşmektedir;

- Her toplum çocukların dahil olduğu bir ortam düzenler.
- Belli durumlar ve bağlamlar çocukların kurdukları tümcelerin biçimini ve işlevini etkiler.
- Çocukların ebeveynlerinin ilgilendikleri ilk şey çocukların tümcelerinin dilbilgisel açıdan doğru olması değil, sosyo-kültürel bilgilerin doğru olarak aktarılmasıdır.
- Ana dil edinilirken, kişi dilin yanı sıra o dilin kültürünün dil ötesi kullanımlarını ve sözel olmayan iletişim yollarını da edinir (1991:17).

Buttjes'in bu bulgularından yola çıkarak, dil öğretiminde kültürel öğelerin yer almasının kaçınılmaz olduğu söylenebilir. Kültür ve iletişim birbirinden ayrılamaz. Çünkü kültür sadece kimin kime ne konuştuğunu ve nasıl konuştuğunu değil aynı zamanda insanların mesajlarını nasıl ilettiklerini, hangi koşullar altında mesajlarını gönderdiğini veya gönderemediğini, bu mesajların nasıl yorumlandığının belirlenmesine de yardım eder. Dolayısıyla kültür aynı zamanda bir iletişim kurumudur. İletişimi sağlayabilmenin temel şartı da ortak dil kullanmak olduğuna göre, dil öğretiminde kültürün ne denli önemli olduğu daha iyi anlaşılmaktadır.

Kullanılan dil büyük ölçüde üyesi olunan toplumun fikirlerini ve görüşlerini açığa vurulmasının bir aracıdır. Bu açıdan Duranti'ye göre;

“Dil, düşünce evrenine açılan önemli bir penceredir. Düşünce ve davranış arasındaki bağlantıdır ve dünyayla etkileşim kurabilmenin bir aracıdır ve dil ile kültür birbirine sıkı sıkıya bağlıdır” (1997:49).

Salzmann, Wilhelm Von Humboldt'un bu konudaki görüşlerine şu şekilde yer vermektedir:

“İnsanların ruhsal özellikleri ve dillerinin yapısı birbiriyle o kadar iyi harmanlanmıştır ki ikisinden sadece birinin verilmesi durumunda verilenden diğerini de anlamak büyük ölçüde mümkündür. Dil insanların ruhunun dıştan görünen kısmıdır; insanların dili onların ruhudur ve onların ruhu kendi dilleridir. Dil ve ruh kadar birbirine benzer başka iki şeyi hayal etmek dahi çok zordur” (1998:39).

Bruner'e göre anlamlar zihinde yer almalarına rağmen, köklerini ve önemlerini yaratıldıkları kültürden alırlar (1996:3).

Yabancı dil öğrencilerinin, öğrendikleri dildeki kültürel öğeleri anlayıp doğru yorumlayabilmeleri için öncelikle o öğelerin kendi kültürlerinde ne anlama geldiğinden ve nasıl işlediğinden haberdar olmaları gerekmektedir. Yani bu noktada kültürel farkındalığın önemi ortaya çıkmaktadır. Bir kültürdeki tek bir parça, o parçanın o kültürdeki diğer parçalarla ilişkisi değerlendirildiği zaman anlam kazanır. Örnek olarak ineğin bazı toplumlarda kutsal sayılması, ayna kırılmasının bazı toplumlarda kötü şans getirdiğine inanılması verilebilir. İneği, ancak kutsal sayıldığı toplumla ilişkilendirilirse anlam kazanır.

Örneğin;

Türkçede “bir demet marul” tamlaması,

- Fransızca “a foot of lettuce” (bir ayak marul),
- İngilizcede “a head of lettuce” (bir baş marul),
- Yunancada “heart of lettuce” (bir kalp marul)

şeklinde kullanılmaktadır. Görülen bu kullanım farklarının tek nedeni kültürel farklılıklardır. İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen bir Türk öğrencisi öğretmene şu soruyu yöneltebilir:

“Neden ***A Bunch of Lettuce** diye kullanılmıyor da **A Head of Lettuce** olarak kullanılıyor?”

Bir demet maydanoz tamlaması kelimesi kelimesine İngilizceye çevrilmeye kalkışıldığında ***A Bunch of Lettuce** yapısı çıkmaktadır. Ancak İngilizler bu şekilde kullanmamaktadırlar. Aradaki fark ise kültürel farklılıklardan kaynaklanmaktadır. Öğrenciye bu fark ancak dil derslerine kültürel bilgilerin de eklenmesi sayesinde açıklanabilir.

İletişimsel yetiyi geliştirmek için kültürel farkındalığın bilincinde olmak oldukça önemlidir. İletişimsel yeti belli durumlarda uygun sözcükler veya mimiklerle iletişim kurmayı başarabilmektir. Aynı zamanda iletişimsel yeti hangi mimiklerin ve hangi hareketlerin bulunan toplumla sorun yaratıp yaratmayacağını bilmeyi de gerektirir.

Mademki dil ve kültür birbirinden ayıramayacak kadar birbiriyle ilişkili, Türkiye’de bir yabancı dili öğretirken, öğretilen dilin kültürel öğeleri neden göz ardı edilmektedir? Bu çalışmada bu sorunun üzerinde durulacak ve çözüm önerileri sunulmaya çalışılacaktır.

Öncelikle yabancı dil öğretmenlerinin ve öğrencilerinin bir yabancı dili öğretmenin ve öğrenmenin aynı zamanda o dile ait kültürel bilgileri de öğrenmek ve öğretmekle eş değer olduğunu unutmamaları gerekmektedir. Öğrenilen dilde yetkin olmanın koşullarından biri de, o dilin kültürü hakkında farkındalık geliştirmektir. Öğrencilerin, öğrendikleri dilin, konuşulduğu toplumda nasıl işlediğini ve hangi durumlarda nasıl kullanıldığını bilmeleri sağlıklı bir iletişim kurulabilmesinin ilk koşuludur.

Özetlemek gerekirse, yabancı dil öğretiminde o dilin içinde büyüdüğü kültürel öğelere yer verilmesinin temel amacı; öğrencilerin öğrendikleri dile ve o dilin kültürüne dair farkındalık geliştirmelerini ve hedef kültürle kendi kültürlerini karşılaştırma imkânı bulmalarını sağlayarak, yabancı dil öğretimini ezberden öteye taşımak ve dilin gerçek iletişim ortamında kullanılma biçimini göstermektir. Böylece yabancı dil dersleri ile öğrencilerin dünya görüşlerinin gelişmesine ve kendi dilleri ile kültürleri dışındaki dünyaya dair fikir oluşturmalarına yardımcı olunabilir.

2.3.2. YABANCI DİL DERSLERİNDE KÜLTÜREL ÖĞELERE YER VERİLMESİ

Dil sadece kültürün tanımlanmasına yardımcı olmaz; aynı zamanda dil kültürü yansıtır. Öğrenciler dilin kullanıldığı kültürel bağlamlara maruz kalmadıkları müddetçe dil üzerinde tam anlamıyla çalışmış olmazlar. Dilbilimciler ve antropologlar uzun yıllardır dilin yapıları ve kullanımlarının o dilin konuşulduğu toplumun kültürel değerlerini yansıttığını belirttiler. Dile tam anlamıyla hâkim olmak için “dilsel yeti” tek başına yeterli değildir. Yabancı dil öğrencilerinin rica etmek, memnuniyet belirtmek, birisiyle aynı fikirde olduğunu veya olmadığını ifade etmek gibi kültürel ifadeleri de öğrenmeleri gerekmektedir. Öğrencilerin kendi kültürlerinde uygun olan bazı davranış biçimleri ve ifadelerin başka kültürlerde farklı şekillerde yorumlanabilme ihtimalinin farkında olmaları gereklidir. İletişimin başarılı olması için, dil kullanımının kültürel olarak uygun bir davranışla pekiştirilmesi lazımdır.

Tomalin ve Stempleski yabancı dil derslerinde kültürel öğelere yer verilmesinin gerekçelerini şöyle sıralamaktadırlar:

- Öğrencilerin, tüm insanların kültür bağımlı davranışlar sergilediklerini anlamalarına yardımcı olmak
- Öğrencilerin, yaş, cinsiyet, sosyal sınıf ve yaşadıkları yer gibi sosyal değişkenlerini anlamalarını sağlamak
- Öğrencilerin, hedef dilin kültüründe belli durumlarda basmakalıp davranışlar sergileyip, basmakalıp tümceler kullandıklarının farkında olmalarına yardımcı olmak
- Öğrencilerin, hedef dildeki kültürel çağrışımlı sözcüklere ve deyimlere dair farkındalık geliştirmelerini sağlamak
- Öğrencilerin hedef dilin kültürüne dair genellemeleri inceleyip, değerlendirme yeteneği geliştirmelerini sağlamak
- Öğrencilerin, hedef dilin kültürü hakkında bilgiyi düzenleme ve kullanma için gerekli becerileri edinmelerine yardımcı olmak
- Öğrencilerin, öğrendikleri dilin kültürüne dair merak duymalarına ve öğrendikleri dili konuşan insanların o dilin şekillendiği kültürle nasıl bağlantılandıklarını öğrenmeye teşvik etmek (1993:7-8).

Görüldüğü gibi, öğrencilerin hedef dilde ana dil konuşucusu seviyesine ulaşabilmelerinde kültürel bilgi önemli bir rol oynamaktadır. Öğretilen dile ait kültürel bilgiler sayesinde, öğrencilerin motivasyonları ve derse karşı ilgileri artmaktadır; öğrenciler öğrendikleri dilin işe yaramayan, ezbere dayalı kurallar bütünü olmadığını, gerçek iletişim ortamında kullanabilecekleri, kendi ana dilleri gibi gerçek ve yaşayan bir dil olduğunun farkına varmaktadır; öğrencilerin düşünme ve analiz etme becerileri gelişmektedir; öğrenciler atasözleri, deyimler, argo sözcükler gibi sadece kültürün şekillendirdiği yapıları öğrenmekte ve bu yapıları kendi kültürleri ile karşılaştırma fırsatı elde etmektedirler.

Yabancı dil derslerinde kültürel öğeler dilsel verilerle ilişkilendirilerek verilmelidir. Örneğin öğrenci, birinden yanına gelmesini isterken kullanacağı “ Hey you! Come here!” tümcesinin dilbilgisel olarak doğru bir tümce olduğunu, ancak bu tümceyi öğretmenine karşı kullanamayacağının bilincinde olmalıdır.

Kültürel öğelerin yer alabileceği materyaller;

- Özgün materyaller (dergiler, gazeteler, fotoğraflar, seyahat broşürleri, vb.)
- Atasözleri, role-play, film, edebiyat eserleri
- Haber sunumları, belgeseller

Yabancı dil ders kitaplarında kültüre dayalı olarak yer verilebilecek konular;

- Tatiller, giyim, şarkılar, yiyecek-içecekler,
- Bayramlar ve resmi günler,
- Kutlamalar,
- Akrabalık ilişkileri,
- Doğa olayları, mevsimler vb.

Yukarıda sıralanan materyaller ve konular aracılığıyla, kültür dolaylı olarak dil öğretiminde yer alabilir. Böylece öğrenciler hangi durumlarda, hangi yapıların kullanıldığını özgün materyaller aracılığıyla öğrenmiş olurlar. Öğrencinin günlük hayatta kullanabileceği yapılar öğrendiğinin farkında olması, dil eğitiminin kalitesini arttıracaktır.

Dil ile kültürün önemi ve birbirinden ayrılamazlığı kabul görmüş bir gerçek olduğuna göre, yabancı dil derslerinde kültür öğelerine nasıl yer verilebileceğini daha detaylı incelemeye konunun tarihçesine bakılarak başlanılabilir. Geçmişte, yabancı dil derslerinde,

kültürden hedef dilin kültürünün coğrafik, tarihi veya politik çevresi, o kültüre ait kurumlar, gelenekler, o dilin edebiyatı ve o dili konuşan bireylerin günlük yaşamlarından detaylar aracılığıyla bahsedilmekteydi. Genellikle edebi eserler üzerinde yoğunlaşılmaktaydı. Ancak zamanla bu düşünce değişmeye başlamış ve dil derslerinde özgün materyallerin kullanılması gündeme gelmiştir. Bununla birlikte, öğretmenlerin öğrettikleri dilin kültürüne karşı tutumlarının siyasi ve politik görüşlerden arındırılmış olması gerektiğinin de altı çizilmektedir. Öğretmenlerin öğrencilere bir kültürün diğerinden üstün olamayacağını, tıpkı insanlar arasında farklılıklar olduğu gibi kültürlerarasında da farklılıklar olabileceği düşüncesini aktarması gereklidir. Öğretmenlerin görevi öğrencileri hedef dil ile o dilin konuşulduğu kültürü ilişkilendirebilmeye teşvik etmek olmalıdır. Dili sadece salt kurallardan oluşan semboller bütünü olmaktan çıkarıp, içinde büyüdüğü kültür ile zenginleştirerek sunmak yabancı dil derslerinin verim ve kalitesini artıracaktır.

Yabancı dil derslerinde kültürel öğelerin yer alması demek öğrencinin hem kendi kültürüne hem de hedef dilin kültürüne dair “kültürel farkındalık” geliştirmesi demektir. Öğrenciler yabancı bir kültür ile ilgilenmeden önce, bir kültürün üyesi olmanın ne demek olduğunun açığa çıkarılması gereklidir. Yani öğrencilerin önce kendi kültürlerine dair farkındalık geliştirmeleri sağlanmalıdır. Değer yargıları, beklentiler, adetler, gelenekler gibi kültürel değerlerden konuşularak öğrencilerin ait oldukları kültürü keşfetmelerine olanak sağlanmalıdır. Yabancı dil derslerinde bu, ancak hedef dilin kültürü ile öğrencilerin ait oldukları kültürü keşfetmelerine olanak sağlanmalıdır. Yabancı dil derslerinde bu, hedef dilin kültürü ile öğrencilerin ait oldukları kültür karşılaştırılarak yapılabilir. Çünkü sadece öğrencilerin ait oldukları kültür hakkında bilgilendirilmeleri yabancı dil derslerinin amacını aşmaktadır. Öğrencinin iki kültür arasında karşılaştırma yapmalarını, eleştirel düşünme yeteneklerini geliştirmelerini sağlamak ve en önemlisi dili gerçek bağlamında, yani konuşulduğu toplumda kullanabilmelerine olanak tanımak kültürel farkındalığın en önemli faydalarıdır.

Yabancı dil derslerinde kültürel öğelerin taşınması gereken özellikler aşağıda sıralanmaktadır:

Öncelikle yabancı dil derslerinde yer verilecek kültürel öğeler kültürün dinamik yönüyle orantılı olmalıdır. Lessard-Clauston’a göre;

“Öğrencilerin hedef dil ile hedef dilin kültürü hakkında bilgi edinmeye ihtiyaçları vardır; fakat kültürün bu bilgisel yönü yeterli değildir. Öğrencilerin bu bilgiyi hedef dil aracılığıyla kullanmaya ihtiyaçları vardır. Dolayısıyla sınıfta kültürel olarak uygun iletişim bağlamları oluşturularak, öğrencilerin öğrendikleri bilgileri pratik yapmalarına olanak tanınmalıdır” (1997:201).

Lessard-Clauston'nun da belirttiği gibi, öğrencilerin ezberi kültürel bilgilere değil, bu bilgileri öğrendikleri dil aracılığıyla kullanmalarına ihtiyaçları vardır. Asıl amaç hedef dilde başarılı olmaktır. Bu nedenle amaç ile araç karıştırılmamalıdır. Yani kültür öğrenciyi hedef dilde başarıya götürecek bir araç niteliğindedir ve hedef dil kullanımlarıyla ilişkilendirilerek sunulması esastır.

İkincisi, kültürel öğelerin gelişigüzel olarak öğretilmesinden kaçınılmalıdır. Kültürel öğeler sistematik bir yolla öğretilmelidir. Hedef dilin her dilbilgisel konusunun ardında mutlaka ki bir kültürel yön gizlidir. Bu nokta unutulmamalı ve her konuda kültürel öğelere dolaylı veya doğrudan yer verilmelidir. Amaç öğrenciyi kültürel bilgiler aracılığıyla boğmak değil, hedef dilde düşünebilme ve davranabilme yeteneğini geliştirmektir. Bu açıdan kültürel bilgilerin mutlaka hedef dilin kullanımlarıyla bağlantılandırılarak, planlı-programlı bir eğitim gerçekleştirilmeye çalışılmalıdır.

Üçüncüsü, kültürel öğelerin öğretiminin değerlendirilmesi öğrencilerden alınan geri bildirimler aracılığıyla olmalıdır. Böylece öğrencilerin kendi öğrenmelerini denetlemelerine imkân tanınmış olarak öğrencilerin derse olan ilgileri artırılmış olur. Öğrencilerden alınacak geri bildirimler hem bir sonraki dersin gidişatını belirlenmesinde, hem de öğrencilerin derse olan tutumlarının saptanmasında şüphesiz ki, önemli bir rol oynayacaktır.

Bu özelliklerin dil derslerine taşınması somutlaştırılacak olunursa;

Yabancı dil derslerinin ilk günlerinde, öğretmen öğrencide hedef dilin kültürüne ilişkin zihinsel şema oluşturmalarını sağlamak için sınıfa posterler, resimler, haritalar gibi görsel malzemeler getirebilir. Öğrencileri motive edecek en etkili aktivite öğrencilerin kendini o dilin konuşulduğu topraklarda hissetmelerini sağlayacak aktivitelerdir. Örneğin onları süpermarkette veya giyim mağazalarında görevli yaparak, role-play şeklinde aktiviteler yaptırmak olabilir.

Diğer bir yararlı aktivite, sınıfı üçe veya dörde bölerek hedef kültür ile kendi kültürlerinin karakteristik özelliklerini sıralamak olabilir. Bunu yaparken öğretmenin hedef dilin kültürlerine ait ipuçlarını sınıf ortamına taşıması ve bunu fark ettirecek aktiviteler hazırlaması beklenebilir. Böylece öğrenciler kendi kültürlerine ait bilinçaltı bir süreçle edindikleri bilgilerini gün yüzüne çıkarabilir ve iki kültürü karşılaştırma fırsatı bulabilirler. Bu durum şu örnekle desteklenebilir:

Öğretmen, sınıfın üç gruba böldüğü bir sınıf ortamı hazırlar var her grup için birer çalışma konusu verir. Birinci gruba Türk kültüründe para kazanmaya ilişkin bir kavram veya deyim bulmasını, ikinci gruba bir kimsenin çok sevdiği kimseden bahsederken kullanabileceği bir ifadeyi, üçüncü gruba da kötü bir şey yaşadktan sonra onu bir daha yapmamak üzere öğrenmek anlamına gelen bir ifadeyi önce Türkçe olarak bulmalarını ister. Ardından da Türkçe buldukları ifadelerin İngilizcede ne olabileceklerini grup olarak tahmin etmelerini ister. Grupların çalışmaları ardından ortaya çıkması muhtemel sonuçlar şunlar olacaktır:

- Birinci grubun para kazanmaya ilişkin ilk tespitlerinden biri “ekmek parası kazanmak” şeklinde olacaktır. Bu grubun bu tespitinin İngilizcedeki karşılığı istendiğinde ise birebir bir çeviri yapma çabasına girişmeleri sonucu “ earning Money for bread” şeklinde bir cümle çıkması oldukça muhtemel olacaktır. Öğretmen, bu noktada devreye girecek ve “ekmek parası kazanmak” deyiminin İngilizcede “to bring home the bacon” yani “eve domuz eti getirmek” olarak kullanıldığını söyleyecektir. Öğretmenin Türk kültüründe kutsal olan “ekmek” ifadesinin İngilizcede bu şekilde olmadığını; İngilizcede akla gelen ilk hayati gıdanın domuz eti olduğunu vurgulaması, öğrencilerin kendi kültürlerinin ve öğrendikleri dilin kültürünün farkında olmalarını sağlayacaktır.
- İkinci gruptan istenen, bir kimsenin çok sevdiği kimseden bahsederken kullanabileceği bir ifade bulun görevine ise, öğrencilerin kendi kültürlerindeki “gözümün nuru” veya “gözümün bebeği” ifadelerinden birini söylemeleri büyük olasılıktır. Ve bu ifadelerden yola çıkarak İngilizcedeki karşılığı bulunmak istendiğinde, öğrencilerden “baby of my eye” gibi bir cümle duyulabilir. Oysa İngilizcede, bir kimsenin çok sevdiği kimseden bahsederken kullandığı ifade “the apple of my eye” deyimidir. Türk

kültüründe ‘bebek’ veya ‘nurlu’ gibi sözcüklerle verilen değerli anlamı, İngiliz kültüründe ‘apple’ yani ‘elma’ sözcüğü ile sağlanmıştır.

- Üçüncü gruba yöneltilen “kötü bir şey yaşadktan sonra onu bir daha yapmamak üzere öğrenmek anlamına gelen bir ifadeyi bulma” görevine karşılık, öğrencilerden alınan Türkçe deyim büyük ihtimalle “**dersini almak**” olacaktır. Öğrencilerden buldukları bu ifadenin İngilizcesini tahmin etmeleri istendiğinde de karşımıza “**to learn his lesson**” ifadesi çıkacaktır. Öğretmenin “kötü bir şey yaşadktan sonra onu bir daha yapmamak üzere öğrenmek” için İngilizlerce kullanılan ifadenin “to learn your lesson” olduğunu söylemesi bu kez sınıfı şaşırtacak bir etki yaratacaktır. Çünkü üçüncü gruba verilen bu görevle, aslında İngiliz ve Türk kültüründe aynı duruma verilen farklı cevaplar yerine benzerlik gösteren ifadeler saptanmış olacaktır. Bu da öğrencilerin kendi bilinçaltılarında sahip oldukları bazı bilgilerin gün yüzüne çıktıkları zaman, öğrendikleri dilin kültüründe benzerlik göstermese de, zaman zaman ortak yönler taşıdıklarını da fark etmelerine olanak tanıyacaktır.

Öğrencilerin kendi hayatlarında, daha doğrusu kültürlerinde sahip oldukları birçok unsur, kültürel farkındalığın öğretilmesinde ve kültürlerarası bilincin oluşturulmasında faydalanabilecek ortamların sınıf ortamına taşınmasına olanak tanır. Yabancı dil öğretmenlerinin bu ortak sahalardan faydalanması, ders içi materyal hazırlamada büyük kolaylıklar sağlayacaktır.

Kültürel farkındalığın geliştirilmesinde kullanılacak ortak sahaları göstermek için şöyle bir tablo hazırlanabilir:

Müzik	Mimari	Gelenekler	Fiziksel özellikler
Uyruk	El sanatları	Sanat	
Coğrafya	Giyim	Yiyecek	

Bu yolla öğrenciler ait oldukları kültürle öğrenmekte oldukları kültür arasındaki farklılık ve benzerlikleri saptayabilir ve bu kategorilere ait anahtar sözcükleri de öğrenmiş

olurlar. Bu kategorilere uygun bağlamlar oluşturularak deyimler, atasözleri ve metaforlar üzerinde durulabilir.

Örneğin,

- Türkçede kuşlar için “ötmek” fiili kullanılırken,
- İngilizcede “cry” (ağlamak) fiili kullanılmaktadır.

Uygun bağlamlarda bu ve benzeri farklılıkların kültürel nedenlerden kaynaklandığı gösterebilir.

Dil kullanımının cinsiyet, yaş, sosyal sınıflar gibi sosyal değişkenlere göre değiştiği unutulmamalıdır. Örneğin, öğrencilere bazı sözcüklerin bayanlar tarafından daha çok tercih edildiği; aynı şekilde bazı kalıpların da erkekler tarafından daha çok kullanıldığı öğretilir.

Sınıfta öğrencilerin role-play aracılığıyla öğrendikleri dilin ana konuşucusu gibi davranmaları sağlanabilir. Örneğin, bir ailenin akşam yemeğini yeme sahnesinin sınıfta canlandırılması istenebilir. Böylece bir akşam yemeğinde neler konuşulur, hangi yapılar kullanılır, öğrencilerin yaşayarak öğrenmeleri sağlanmış olur.

Öğrenilen dilin edebiyatı da o dilin kültürü hakkında bilgi verir. Yabancı dil derslerinde okutulan kitaplarda edebi eserlere yer verilebilir. Öğrencilerin seviyelerine uygun şiirler veya kısa öykülere yer vermek faydalı olabilir. Böylece öğrenciler edebi terimlerle de tanışmış olurlar. Öğrencilerin edebi eserlerle de karşılaşp tanışması, onların dilsel farkındalığını ve dilsel yetilerini geliştirmelerine yardımcı olur.

Kültürel öğeler insanların yaşam biçimi, değerleri, tutumları, inançları ve tüm bunları nasıl ifade ettikleri, yani dil ile nasıl aktardıkları bakımından öğrencilerin bilgi edinmelerine olanak sağlamaktadır. Daha da önemlisi kültür öğretimi sayesinde öğrenciler deyimler, atasözleri, yan anlamlar ve normlar hakkında bilgi sahibi olurlar ve hedef dilin kültüründe hangi davranışların uygun, hangilerinin uygun olmadığı konusunda farkındalık kazanmış olurlar.

Tüm bu aktivitelerin yabancı dil derslerinde okutulacak kitaplarda yer alarak dilbilgisel bilgi ile kültürel bilginin kaynaştırılması gerekmektedir. Bu savdan yola çıkılarak,

bu çalışmada, haftada 10 saat İngilizce dersinin okutulduğu Anadolu liselerinde ve yabancı dil ağırlıklı liselerde okutulan 9. Sınıf İngilizce ders kitabı olan New Bridge to Success kitabı ele alınıp, kültürel oğeler bakımından analiz edilmiştir. Ardından da kültürel oğeler bakımından sahip olduğu olumlu ve olumsuz karakteristikler saptanmıştır. İlk etapta derinlemesine mülakatın ilk soruları, oğrencilerin kültüre olan bakış aıllarının tespit edilmesi için genel sorulardan oluşturulmuştur. Daha sonra da, kültürel oğeler bağlamında New Bridge to Success kitabının oğrenciler için neler ifade ettiğini tespit etmek için hazırlanmış derinlemesine mülakat sorularının yöneltilmiştir. Çalışmanın uygulama başlığı altında bu derinlemesine mülakat sorularının neler olduğu ve oğrenciler tarafından hangi cevapların verildiği ayrıntılı şekilde ele alınmakta ve her bir derinlemesine mülakat maddesinin analizi de uygulama başlığı altında yer almaktadır.

2.3.3. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNİ OLUMSUZ ETKİLEYEN KÜLTÜRLERARASI FAKTÖRLER

Yabancı dil öğretiminde kültürlerarası bazı sorunlar yabancı dil öğretim sürecini olumsuz etkileyebilir. Bu sorunlar şu şekilde sıralanabilir:

- Öğretmen ve öğrencilerin sosyal statülerindeki farklılıklardan kaynaklanan sorunlar,
- Müfredattaki uyumsuzluktan kaynaklanan sorunlar. Müfredatın yabancı dil öğretimini sadece dilbilgisi yapılarına odaklı olarak ele alması, öğrenilen yabancı dilin kültürünün göz ardı edilerek hazırlanmış olması,
- Bilişsel algılamalardaki farklılıklar. Hofstede, insan beyninin kültürü yetiştiğimiz çevrenin talepleri doğrultusunda edindiğini düşündüğünü savunmaktadır (2004:17). Bu durumda bireyler yetiştikleri kültürden farklı bir kültüre dair bilgi edinirken, bu bilgileri kendi kültürel deneyimleriyle yorumlamaya çalışmaktadır. Böylece yorumlama farkları oluşabilmektedir.
- Öğretmen ve öğrenci etkileşimindeki farklılıklardan kaynaklanan sorunlar; öğretmen ve öğrenciler farklı kültürlerden geliyorsa beklentiler farklı olacağı için sınıf ortamında sorunlar yaşanması muhtemeldir.

Türkiye’de bu sorunlardan temel olarak “müfredat uyumsuzluğu” geçerli olduğu için, bu çalışmada bu sorunun üzerinde durulacaktır. Türkiye’de okutulan yabancı dil ders kitaplarının kültürel bilgilerle desteklenmemesi bu sorunun temel nedenidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KÜLTÜRLERARASILIK

3.1. KÜLTÜRLERARASILIK

Dünya tarihine bakıldığında, insanların yeryüzünde değişik coğrafyalarda hayat sürdürdükleri, adeta dünyanın her köşesinde farklı insan topluluklarının yaşadıkları görülür. Bunun neticesi olarak da birbirinden uzak mesafeli bu farklı bölgelerde yaşayan insanların dünyayı algılama şekillerinde, hayatı yorumlamalarında ve iletişim kurmalarında farklılıklar olmuştur. Bu farklılıklar topluluğa ait kültür varlığı olarak karşımıza çıkagelmektedir. Türker'in bahsettiği gibi, insanlık tarihinde saf bir kültürün olması mümkün değildir ve kültürler arasında sürekli olarak bir etkileşimin bulunması kaçınılmazdır (2003:91). Bu etkileşim kendini en çok iletişim ortamında göstermektedir. Birbiriyle iletişim halinde olan diller birbirlerini dilsel yönden etkiledikleri gibi, kültürel yönlerden de etkileyebilmektedir. Çünkü dilin ham maddesi kültürdür; dil kültürle yoğrula yoğrula değişmekte ve gelişmektedir.

Kültür, siyasi gelişmeler ve ülkeler(uluslar)-arası ilişkilerle doğrudan bağlantılı değildir. Bu nedenle olayların kültür açısından fazla bir önemi yoktur. Ancak, son yıllarda kültür çalışmaları daha bütüncül bir anlayışla kavranmaya başlanmış ve kültürlerarasılık şeklinde yeni bir kavram olarak bilim adamları ve uzmanlar tarafından yoğun şekilde konu edilmiştir. Kültürlerarasılıkta, globalleşen dünyada toplumların ve fertlerin etkileşim içerisine girmeleri, aralarında bilim, teknik, sosyal ve ekonomik alanlarda iletişim halinde olmaları kadar, bilişim teknolojisi ve kültürel alanlarda da her türlü iletişimin kurulmasının gerekliliği Aktaş tarafından ifade edilmiştir (2008:61). Buradan hareketle, kültürlerarasılıkta iletişim imkanları ile milletlerin diğer kültürleri tanımak ve kendi kültürlerini tanıtmaya faaliyetlerine yöneldiklerini görmek zor olmayacaktır.

Kültürlerin sahip oldukları unsurlara bakıldığında, kültürü oluşturan ve en yaygın olarak kullanılan unsurun dil olduğu görülür. Nasıl kültürlerin birbirlerine benzeyen veya birbirlerinden ayrılan özellikleri varsa, diller için de aynı durum söz konusudur. Bununla ilgili olarak Ergenç şunları dile getirmektedir:

“Diller birbirlerinden hiç etkilenmeseler bile benzer kodlama özellikleri gösterdikleri gibi genellikle diller arasında tecrübe alanlarının ayrıntılı tanımlanması ve gramer özellikleri bakımından farklılıklar vardır. Bu bakımdan dünyada konuşulan dillerin aralarında ortak

noktalar bulunduğu gibi, gerek yapı gerek söz dağarcığı bakımından farklılıklar vardır. Dillerdeki bu durumun yanında, kişi dünyaya geldiği andan itibaren hangi dili konuşursa konuşsun, yani anadili ne olursa olsun, dilin göze görünmeyen ince düzenlemelerinin etkisi altındadır ve düşünceyi bunlar tarafından denetlenir. Her dilin içinde kültürel olarak belirlenmiş kategoriler vardır. Bunlar sayesinde kişi, doğayı analiz eder, ilişki ve olayların farkına varır. Ayrıca dil aracılığıyla algıladığı doğayı başkalarına iletir” (2003:78).

Gelişen ve geliştikçe de sınırları daralan dünyada bilgiye ulaşmanın önünde neredeyse hiç engel yoktur. Bu şekilde yaşanan bilgi ve iletişim çağında kültürlerin birbirinden etkilenmemesi mümkün değildir. Yani insanoğlu sürekli olarak başka kültürlerle temas halindedir. Bu temasın sağlıklı olarak sağlanabilmesi ise, etkili bir dil kullanımına bağlıdır. Bu açıdan, kültürlerarasılık kavramının dil derslerine nasıl aktarılabilieceğine bakılması gerekmektedir. Çalışmanın bundan sonraki başlığı bu konu üzerinedir.

3.2. BİLGİ, KÜLTÜREL FARKINDALIK VE KÜLTÜRLERARASI YETİ

Kültürel farkındalık kişinin kendi kültürünün bilgisine ek olarak diğer kültürler hakkında da bilgi sahibi olmasıdır. Kültürel farkındalık, dil kullanımı ve iletişim aracılığıyla kişinin kendi kültüründen farklı bir kültüre karşı duyarlılık göstermesini kapsamaktadır. Byram konuyla ilgili şu görüşlere ileri sürmektedir:

“Kültürel farkındalıkta kişi kendi kültürüyle farklı bir kültürü karşılaştırma, değerleri ve inançları sorgulama yeteneğine sahiptir. Bunun sonucunda yaptığı karşılaştırma kişiye farklılıkları algılama ve bunların üstesinden gelme konusunda temel oluşturmaktadır” (2003:60).

Tomlinson ve Masuhara ise kültürel farkındalığı kültürel bilgiyle karşılaştırarak tanımlamaktadırlar. Onlara göre;

“Kültürel farkındalık içsel olan, yani kişinin zihninde gelişen, dinamik olan; yani değişime açık olan, deneyimlerle değişebilen, birbiriyle ilişkili olan, yani birbirini etkileyebilen kişinin kendi kültürü ile farklı bir kültüre dair algılamalarına dayanmaktadır. Kültürel bilgi genellikle başka insanlardan öğrenilirken, kültürel farkındalık kişinin direkt yabancı bir ülkede bulunması veya dolaylı olarak müzik, film ve edebiyat aracılığıyla kendi deneyimleri sonucu kazanılır” (2004:6).

Kültürel farkındalık ve kültürel bilgi hakkında bilgi verilmesinin asıl nedeni, yabancı dil öğretilirken, o dilin kültürüne ilişkin bilgiler verilmesinin faydalı olmasının ancak öğrencilerde kültürel farkındalık geliştirilmesiyle sağlanacak olmasıdır. Öğrendikleri dille kendi ana dillerinin ait oldukları kültürlerin farklı olduğunun farkına varması sağlanan öğrencinin dile olan yaklaşımı da olumlu yönde değişecek ve dilleri ait oldukları kültür gözüyle bakmaya çalışacaklardır. Bu da dil öğretim sürecini destekleyecektir.

Fenner’e göre;

“Eğer eğitim kişisel gelişim ve ilerleme ise, yabancı dil eğitiminin amacı öğrencilerin yabancı bir kültürü daha iyi anlamalarına yol açacak bir yolla öğretmek, onlara kültürel bilgi, yeti ve farkındalık getirmelerine olanak tanımadır” (2000:142).

Buradan yola çıkılarak, kültürel bilginin ne olduğuna bakmak gereklidir. Byram kültürel bilgiyi şöyle tanımlamaktadır:

“Kültürel bilgi o kültürü anlamaya yarayacak gerekli bir çerçeve sağlayan mevcut kültür üzerinde sunulan yapı ve sistematik bir bilgidir” (1990:78).

Tomlinson ve Masuhara’ya göre;

“Kültürel bilgi dışsal bilgidir, yani başkası tarafından sunulur. Durağandır; yani birilerinin kişisel deneyimi sonucu değişmez. Açık olarak ifade edilebilir; yani sözcüklerin ifade edilebildiği düzeye indirgenebilir, stereo tipiktir ve son olarak da elde bulunan mevcut bilgilerle sınırlıdır. Kültürel bilgi genellikle tanımlamalar, açıklamalar, genellemeler, istatistikler, anekdotlar ve örnekler biçiminde sunulmaktadır” (2004:8).

Kültürel bilgiyi kısaca bir kültürü anlamaya yetecek bilgi olarak tanımlamak mümkündür. Bu çalışmada üzerinde durulan konu bu kültürel bilginin dil derslerine aktarılması gerekliliğidir. Türkiye’de yabancı dil dersleri büyük ölçüde kültürel bilgiler olmaksızın yürütülmektedir. Yabancı dil derslerinde kültürel öğelerin göz ardı edilmesinin çeşitli nedenleri vardır ve Stern bu nedenleri şöyle sıralamaktadır:

- Kültürün oldukça geniş kapsamlı bir kavram olması,
- Kültürle ilgili hedeflerin saptanmasında yaşanan belirsizlik ve bilgiye ulaşma yollarının kısıtlı olması,
- Müfredat hazırlanırken kültüre nasıl ağırlık verileceğinin kestirilememesi,
- Dili kültürden soyutlayarak hazırlanan bir müfredat,
- Öğretim sürecinde yaşanan sıkıntılar (1992:221).

Stern yukarıda genel olarak neden yabancı dil derslerinde kültürel bilgilerin yer almadığının nedenlerine açıklık getirmektedir. Bu nedenlere bakılacak olunursa, temelde yaşanan sorunun kültürün ne şekilde verilebileceğinin kestirilememesi olduğu görülmektedir. Kültür ucu bucağı olmayan, oldukça geniş bir kavramdır. Hangi yönünün, ne şekilde dil derslerinde verileceğinde yaşanan sıkıntı yabancı dil derslerinin kültürel bilgilerden yoksun kalmasına sebep olmuştur. Bu çalışmada, bu noktaya açıklık getirilmeye çalışılmaktadır. Yabancı dil derslerinde kültürel öğelerin nasıl, ne şekilde ve ne ölçüde yer alabileceği üzerinde durulmaktadır.

Farklı bir kültürü anlamak ve doğru yorumlayabilmek için öğrencilerde kültürlerarası yetinin geliştirilmesi gerekmektedir. Kültürlerarası yeti farklı kültürler arasındaki ilişkiyi görebilme ve buna uygun olarak davranabilme yeteneğidir. Aynı zamanda kişinin kendi

kültürü ile farklı bir kültüre eleştirel olarak bakabilmesini de kapsamaktadır. Byram'a göre kültürlerarası yetinin beş bileşeni vardır:

1. **Tutumlar:** Merak ve açık sözlülük, farklı kültürler hakkındaki ön yargıları ertelemek.
2. **Bilgi:** Kişinin kendi kültürü ve farklı bir kültür hakkındaki sosyal ve bireysel deneyimleri.
3. **Yorumlama ve ilişki kurma becerisi:** Farklı bir kültürdeki olayları yorumlama ve onları kendi kültürüyle ilişkilendirme becerisi.
4. **Keşif ve etkileşim becerisi:** Gerçek iletişim ortamında yeni tutumları, bilgiyi, davranışı algılama ve yanıtlama becerisi.
5. **Eleştirel kültürel farkındalık:** Kendi kültürü ve farklı bir kültürü eleştirel olarak değerlendirme yeteneği/becerisi (2003:65).

Byram'ın açıklamalarından yola çıkılarak, kültürlerarası yetisi geliştirilmiş bir öğrencinin hedef dile ilişkin bakış açısının değişebileceği; hedef dilin kültürü hakkında bilgi sahibi olacağından, kendi kültürü ile hedef dilin kültürünü karşılaştırabilme becerisi kazanabileceği; hedef dilin kültüründe meydana gelen olayları yine hedef dili kullanarak yorumlayabileceği, bu durumlara uygun davranışlar sergileyebileceği ve her iki kültüre de (kendi kültürü ve hedef dilin kültürü) nesnel bir gözle bakabilme ve değerlendirebilme yeteneği kazanabileceği söylenilebilir. Yabancı dil derslerinin nihai amacının da öğrencileri bu seviyeye taşımak olduğu düşünülürse, yabancı dil derslerinin kültürel bilgilerle desteklenmesinin gerekliliğinin kaçınılmaz olduğu görülecektir.

3.3. YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜRLERARASI İLETİŞİMSEL EDİNÇ

Kültür kavramının temelde ele alındığı bu çalışmada dilden de söz etmemek neredeyse imkânsızdır. Çünkü bir toplumun sahip olduğu tüm değerlerin yanında dil olgusu en başta gelmekte ve bu da yabancı dil öğretimini sahip olduğu noktadan daha önemli bir noktaya taşımaktadır. Bulunulan yüzyılda, yabancı dil öğretimi artan önemiyle dünya genelinde ilgi odağı olmayı sürdürürken hiç kuşkusuz ki kültürle olan sıkı münasebetinden de bahsetmek gerekecektir. Aktaş bu konuda, günümüzün kültür odaklı yabancı dil öğretiminin bilim çevrelerince de son günlerde adından sıkça söz ettirdiğinden ve kültürlerarası yaklaşımın büyük önem kazandığından bahsetmektedir (2008:61). Yabancı dil öğretiminde kültürlerarasılık ve kültür öğelerinin bulunması zorunluluğu, değişen dünyada diğer dünya milletleriyle yarışılabilmesi yahut da en azından onların seviyelerine erişebilmesi hususunda, sahip olunan yeterliliklerin ve kültürel varlığın geliştirilmesi gerekliliğinden kaynaklanmaktadır.

Kültürle bağlantısı olmayan bir yabancı dil öğretimi pek de mümkün değildir. Bir dilin içinden çıktığı topluluğa ait izler taşımamasının ne kadar kaçınılmaz olduğu düşünülürse, insanların başka dilleri öğrenirken öğrendikleri dillerin kültürlerine dair de bilgiler edinmeleri yabancı dil öğrenen birey ile hedef dil arasında daha güçlü yeterlikler elde etmesine yardımcı olacaktır. Bundan dolayı, bu çalışmada kültür ile harmanlanmış bir yabancı dil öğretiminin daha verimli olduğu vurgulanmaktadır.

Banks'a göre kültürlerarasılığa uygun düzenlenmiş bir eğitim müfredatı, öğrencilerin sosyal faaliyet becerileri kazanmalarında ve karar verme yeteneklerinin gelişmesinde büyük bir yardımcıdır. Bu sayede de öğrenciler olaylara ve durumlara farklı bakış açılarından bakmayı öğreneceklerdir (1997:121).

Freire kültür ve dilin öğretilmesinde kültürlerarasılığın kavramsallaştırılarak yabancı dil öğretmenlerinin bu amaçla eğitilmesi hususunda da dikkatli olunmasından bahsetmektedir (1985:76).

Görüldüğü gibi, çoğu araştırmacı dilin kültürel boyutunun önemine dikkat çekmektedir. O halde, dil sınıflarını kültürel bilgilerden soyutlamanın dili öksüz bırakmakla eş değer olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Dil sınıflarına kültürel bilgilerin eşlik etmesi yeni bir kavramı ortaya çıkarmaktadır; Kültürlerarası İletişimsel Edinç. Hedef dile

ilişkin kültürel bilgilerin dil sınıflarına aktarımı kültürlerarası iletişimsel edinç aracılığıyla olmaktadır. Gökmen, kültürlerarası iletişimsel edinç kavramını şöyle tanımlamaktadır:

“Başka dilsel kültüre sahip insanlarla, onların dillerinde etkili ve uygun bir biçimde iletişim kurma becerisidir” (2001:70).

Hammer ‘a göre;

“Kültürlerarası edinç, kültürlerarasılığa uygun olarak davranma ve düşünme becerisidir” (2003:422).

Tanımlardan da anlaşıldığı gibi, kişinin dilsel, sosyal yetisiyle birlikte kültürlerarası yetisi kültürlerarası iletişimsel yetiyi oluşturmaktadır. Kültürlerarası iletişimsel yeti kişinin doğru dil kullanımı aracılığıyla farklı bir kültüre ait bilgisini dilsel yetisiyle birleştirmesidir. Yani bireyin kendi ana dilinden başka bir dilde, etkili bir iletişim kurabilmesidir. Bunu sağlamanın tek yolu ise, dil derslerini kültürel bilgilerden mahrum bırakmamaktır.

Gökmen, kültürlerarası iletişimsel edincin beceriyi hangi alanlarda ele aldığını şu şekilde belirtmektedir:

Kültürlerarası iletişimsel edinç beceriyi üç alanda ele almaktadır:

1. İlişkiler kurma ve sürdürme becerisi
2. En az kayıp ve bozulma ile iletişim kurma becerisi
3. Karşılıklı ilgi ve gereksinimleri karşılamak için işbirliği yapma becerisi (2001:75).

Yabancı dilde iletişim kurabilme becerisi Gökmen’in de belirttiği gibi büyük ölçüde kültürlerarası iletişimsel edince bağlıdır. İkinci maddede en az kayıp ve bozulma ile iletişim kurma becerisinden bahsedilmektedir. En az kayıp ve bozulma ile kastedilen şey, yabancı dil öğrencisinin hedef dilin ana dil konuşucusunun seviyesine en çok yaklaşması durumudur. Bir dilin ana dil konuşucuları nasıl ki, iletişimde sorun yaşamıyorlarsa, o dili yabancı dil olarak öğrenen birey de bu seviyeye ulaşabilmeyi amaçlamaktadır. Bu amaca ulaşmak için, hedef dile ait dilbilgisel bilgiler tek başına yeterli olmamakta, dilin iletişimsel ortamlarda kullanımı gündeme gelmekte ve dolayısıyla işin içine dilin kültürel boyutu girmektedir. Bu boyutu göz ardı etmek, hedef dilde eksik kalmak demektir. Bu konuda Gökmen şöyle görüş bildirmektedir:

“Başka bir dile sahip olmak, bir kişinin nasıl algıladığını, kavramlaştırdığını ve kendisini ifade ettiğini belirginleştirmektedir. Bu iletişim becerisi başka alternatif iletişim stratejileri geliştirmeyi mümkün kılmaktadır. Bu beceri, bir kişinin dünyayı nasıl algıladığı konusunda kendisini aşmak ve dönüşüm sağlamanın yolunu açmaktadır. İkinci bir dile sahip olmamak, ya da çok az seviyede sahip olmak, kişiyi dünyadaki başka kültürler üzerinde düşünmekten alıkoyar ve bunun sonucunda da birey, kültürlerarası deneyimlerin en değerli görüşmelerinden birinden mahrum kalabilir” (2001:75).

Sonuç olarak, dil derslerinde kültürel bilgilerin yer alması, öğrencilerin kültürlerarası iletişimsel edincini geliştirmeye yaramakta ve bu beceri sayesinde öğrenciler diller ve kültürler arasındaki farklılıklar ve benzerlikleri keşfetmekte ve iletişimin bu farklılıklar veya benzerlikler sonucu etkilenebileceğinin farkına varmaktadır. Bunun bilinciyle yetişen bir öğrenci iletişimde sorun yaşadığı zaman, sorunu kolayca saptayabilecek ve çözebilecek yeterliliğe kavuşmaktadır. Ayrıca yabancı dil öğretmenleri, tek kültüre dayalı tüm yabancı dil eğitim yöntemlerinden kendilerini soyutlayarak öğrencileri dünyaya ve dünya dilleriyle birlikte dünya kültürlerine çok yönlü bakmaya sevk edebilmelidir. Geçmişten bugüne bakıldığında, durağan, geri kalmış ve halen problemmiş gibi algılanan farklı kültürlere, yabancı dil öğretimi ile birlikte yeni bir soluk kazandırmak da yabancı dil öğretmenlerine yüklenmiş bir görevdir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YABANCI DİL EĞİTİMİNDE KÜLTÜREL ÖĞELER

4.1. KÜLTÜREL UNSURLARIN YABANCI DİL ÖĞRETİMİNE ETKİLERİ

Güncel yabancı dil öğretim metotlarında, dil ve kültür arasında eskiye oranla artan bir ilişki ivmesi vardır. Dil ve kültürün aslında birbirleriyle ilişkilendirilebilecek tarzda konular oldukları ancak son yıllarda yabancı dil eğitmenleri tarafından farkına varılmış bir gerçektir. Yakın zamana kadar ise yabancı dil eğitmenleri, dil ve kültür olgularını birbirlerinden oldukça ayrı düşünmüşlerdir. Bunun sonucunda öğretmenler kültürün, yabancı dilin okuma, konuşma, yazma ve dinleme gibi temel başlıklarıyla ilgili olduğunu düşünmemişler ve bunun tam tersi olacak şekilde, öğretilmesi istenen yabancı dili kültürün etkisinden uzak tutmanın gerekliliğinden söz etmişlerdir. Bu konuda Nieto şöyle demektedir:

“Dil ve kültürün geçmişte ne kavramsal olarak ne de programlı bir şekilde ilişkilendirildiğini, fakat yabancı dil öğretmenleri ve yabancı dil öğrencilerinin son zamanlardaki gelişen bilinçleri ile birlikte, bu konuda hemfikir olan sayısız dil okulları ve eğitmenler sayesinde bu olumsuzluk değişmiştir” (2002:2).

Görüldüğü gibi, zamanla hem dil öğretmenleri hem de öğrencileri dil derslerinde kültürün önemini keşfetmiş ve bununla beraber dil öğretim uygulamalarında değişimler olmaya başlamıştır. Yabancı dil öğrencileri, sahip oldukları kişisel özelliklerden kopmadan yeni bir dilin ve onun içinde bulunduğu kültürün değerlerine karşı nasıl bir tutum sergileyeceklerdir? Bu sorunun cevabı ne yazık ki geleneksel dil öğretim metotlarında mevcut değildir. Bu nedenle dil öğretimine yeni bakış açısı kazandırılarak, kültürlerarası iletişimsel edinç dil öğretim sürecinde yerini almaya başlamıştır. Ancak maalesef Türkiye’de bu bilinç tam olarak kazanılamamış olduğundan, yabancı dil derslerinin kültürel boyutu hala göz ardı edilmektedir. Bu eksiklikten yola çıkılarak, bu çalışmada yabancı dil derslerinin kültürel boyutunun açığa çıkarılması amaçlanmaktadır.

Herkes bir kültürün üyesidir. Sosyal ve politik sebeplerden dolayı olmakla birlikte, ırk, millet, dil, sosyal statü, cinsiyet ve kimliğe bağlı diğer çeşitli unsurlar da bir kültüre ait oluşu sağlanmaktadır. Eğer yabancı dil öğretimi aynı zamanda öğretilmek istenen dilin kültürünü de içermezse, işte o zaman hedef dilin sahip olduğu kültürel unsurlardan

soyutlanmış, gerçekte o dilin sahip olmadığı ve sadece öğrencinin öz kültüründen tahminlerle oluşturulmuş dilsel yapıları içeren bir dil öğretimi ortaya çıkar. Bu noktada Aktaş, İngilizce ve Almanca öğrenmek isteyen Türk öğrencilerin karşılaşılabilecekleri aşağıdaki örneği vermektedir. Örnekte yabancı dil öğretiminde akrabalık ilişkilerine ait kültürel unsurlar bulunmaktadır:

Türkçe	Almanca	İngilizce
Hala	Tante	Aunt
Teyze	Tante	Aunt
Dayı	Onkel	Uncle
Amca	Onkel	Uncle

(Aktaş, 2008:62)

Aktaş'ın verdiği bu örnekle iki kültürün (Hıristiyan kültürü ile Türk kültürü) dillerinde yer alan akrabalığa dair kavramların ne kadar farklı olduğu, hem yabancı dil öğretiminde hem de çeviri işlemlerinde birbirlerine aktarılırken ne denli sıkıntılar yaşanabileceğini ortaya koymaktadır. “Özellikle bizim kültürümüzde olup da sözünü ettiğimiz kültürlerde kavram olarak bulunmayan ‘elti, görümce ve yenge’ terimleri büyük sıkıntıya yol açacaktır. Çünkü bu kavramların ilgili kültürlerde karşılığı yoktur” (Aktaş, 2008:62). Öğrenci kendi ana dilinde olan ve öğrenmekte olduğu dilde karşılığı bulunmayan kavramları gördüğünde bir kavramsallaştıramama sorunu yaşayacaktır. Sahip olduğu kültürel deneyim, bu farklılığı açıklamaya yeterli gelmeyecektir. İşte bu noktada iki kültür arasındaki farklılıkların dilsel yapıları etkilediği bilgisine ihtiyaç duyulacaktır. Bu nedenle öğrenci bu sorunla karşılaşmadan önce, dil öğretimi kültürel bilgileri de içerirse, öğrenci dilsel yapılardaki farklılıkların kültürel farklılıklardan kaynaklandığını kendisi keşfedebilecektir.

Yabancı dil öğretiminde yabancı dil öğrencisinin ait olduğu kültürün bilgisine sahip olmasının yabancı dili öğrenmede her zaman fayda sağlayacağını düşünmek doğru değildir. Kültürün maddi ve manevi tüm kazanımlar olduğundan hareketle, hedef dili etkili şekilde öğrenmek isteyen yabancı dil öğrencisi, başka dilin kültürlerine karşı önyargılı olmamalı ve farklılıklar olabileceğinin farkında olmalıdır. Yabancı dil öğrencilerinin kendi kültürlerinin

yabancı dil öğrenmede yeterli olmayacağını farkında olması, hedef dilin kültürünü öğrenme konusunda öğrencilerin isteklendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Yabancı dil öğretiminde öğretilmek istenen hedef dilin sahip olduğu kültürel öğeler ile yabancı dil öğrencisinin kendinde hazır bulundurduğu kültürel donanımlara bakılarak, dil öğreniminde yaşanabilecek aksaklıklardan aşağıda bahsedilmektedir:

Atasözleri bir dilin sahip olduğu ve genellikle kültürel olarak bir dile mahsus kalıplardır. Yabancı bir dilin öğrenilmesi esnasında, hedef dilin kültüründe yabancı dil öğrencisinin kullanmak istediği atasözünün karşılığını bulamaması durumu oldukça sık karşılaşılan bir durumdur. Bu durumda dil öğrencisi kendi kültürünün ürünü olan atasözünü hedef dilde kullanmak istediğinde, eğer hedef dildeki karşılığını da bilmiyorsa, genellikle yapısal olarak çeviri yapma yoluna gidecektir. Yabancı dil öğretme noktasında, kültürel öğelerin hedef dilin yapısal kurallarıyla birlikte verilmemesi halinde bu aksaklıkların yaşanması kaçınılmazdır. Aşağıda İngilizce öğrenmek isteyen bir Türk öğrencinin, Türkçeden yola çıkarak İngilizceye çevirmek isteyebileceği atasözlerinden örnekler yer almaktadır ve ne gibi aksaklıkların öğrenciyi beklediğinden bahsedilmektedir:

“**Güneş girmeyen eve doktor girer**” atasözü Türkçede güneşin sağlık getireceği mesajını vermek amacıyla kullanılmaktadır. Burada sağlık “**güneş**” sözcüğü ile eşleştirilmektedir. İngilizcede buna benzer bir durumu “**An apple a day keeps the doctor away**” atasözü karşılık gelmektedir. Burada ise sağlık “**apple**” sözcüğü ile yani “**elma**” sözcüğü ile eşleştirilmektedir. Bu atasözünde yabancı dil öğrencisinin İngiliz kültüründeki elma ile kullanılmış bu atasözünün farkında olmaması, onu “**güneşin eve girmesi**” gibi bir cümle kurmaya yöneltecektir. Bu durum ise, güneşin eve girmesinin sadece “**evin güneş ışığı alması**” olarak anlaşıldığı Türkçede sorun oluşturmazken, İngilizcede ciddi bir anlam karmaşasına yol açacaktır.

Türkçedeki “**Körle yatan şaşı kalkar**” atasözünde olumsuz bir varlığın her ne şekilde olursa olsun başka varlıklara da olumsuzluk getireceğinden söz edilmektedir. Bu atasözünde olumsuzluk taşıyan ve başka varlıkları da tehdit eden unsur “**kör**” sözcüğüdür. İngilizcede ise bu durumda “**The rotten apple injures its neighbours**” atasözü kullanılmaktadır. Türkçede kullanılan “**kör**” sözcüğüne denk gelen sözcük ise “**çürük elma**” anlamına gelen “**rotten apple**” sözcüğüdür. Her ne kadar aynı anlamı ifade etseler de görüldüğü gibi, ifade ediliş biçiminde ciddi farklılıklar söz konusudur. Bu farklılıkların öğrenciyi fark ettirilmemesi

öğrencinin kendi kültüründeki gibi bir çeviri yapmasına sebep olacaktır ve bu da karşı tarafın mesajı almasını engelleyecektir.

“**Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür**” atasözü, İngilizcedeki “**The apples on the other side of the wall are the sweetest**” atasözüne karşılık gelmektedir. İnsanların sahip olduklarına sevinmeyip, başkalarının sahip olduklarına sahip olmayı daha çok istemelerinin anlatıldığı bu atasözlerinde, Türkçedeki tavuk-kaz ikilisi ile İngilizcedeki elma-elma ikilisi kıyaslanmaya tabi tutulmuştur. Aynı durumu ifade etmek için, iki farklı toplumun üyeleri iki farklı kavramları kullanmayı tercih etmektedirler. Bu tercihlerini etkileyen unsur ise, yaşadıkları kültürel deneyimlerdir. Unutulmamalıdır ki, her toplumun kültürel deneyimi kendi ülke sınırları içindedir ve başka kültürlerle benzerlik veya farklılık göstermek zorunda değildir. Burada önemli olan yabancı bir dil öğrenmek isteyen bireylere bu dilsel farklılık veya benzerliklerin altında yatan nedenleri anlatabilmektir.

“**Karga yavrusunu şahin görür**” atasözünde annelik güdüsüyle yavruya yaklaşıldığı zaman, o yavrunun aslında ne kadar olumsuz özellik barındırdığına bakılmaksızın her zaman en yüksek değerde olduğuna dikkat çekilmek istenmiştir. “**All his geese are swans**” atasözü, yukarıda belirtilen atasözünün İngilizcedeki karşılığıdır. Kavramlar arasında her iki dilde de kanatlı hayvanlar kullanılıyor olması bir benzerlik olsa da, Türkçede karga-şahin, İngilizcede ise kaz-kuğu şeklinde olduğu gözlemlenmektedir.

“**Sona kalan dona kalır**” atasözü, Türkçede erken davrananların her zaman avantajlı konuma geçeceğinden bahsetmek için kullanılan bir atasözüdür. Ancak bu durum Türkçede erken harekete geçenlerin karlı çıkmasından ziyade geç kalanların avantaj yitirmesi şeklinde yorumlanmakta ve dilde de o şekilde kodlanmaktadır. İngiliz kültüründe bu atasözüne karşılık gelen atasözü “**The early bird gets the worm**” tümcesidir. Bu atasözünde erken harekete geçenin karlı çıkacağı İngiliz kültüründe “**hızlı kuş solucanı kapar**” şeklinde anlatılmaktadır. Kültürel olarak aynı anlamı taşıyan tümcelerde kullanılan kavramlar Türkçede “**insan**” iken, İngilizcede “**bird**” yani “**kuş**” şeklindedir.

Kültürel farklılaşmalardan dolayı farklı dil ve kültürlerdeki aynı maksatla kullanılan atasözlerinde yapısal farklar olabileceğini, Er, “**Dereyi görmeden paçaları sıvama**” Türk atasözünün İngilizcede “**Şişman kadın söylemeden operayı bitti sanma**” atasözüyle eş tutulduğu ifadesiyle örneklemektedir (2006:2). Bilindiği gibi, opera batı kültüründe önemli bir

sanat etkinliğidir. Dolayısıyla aynı durum için farklı ifadeler kullanılması doğal karşılanmalıdır.

Atasözlerinde bu kadar büyük farklılıklar olduğu gibi benzerlikler de söz konusudur. Örneğin **“Söz gümüşse sükût altındır”** atasözü, dinlemenin konuşmaktan daha değerli bir kavram olduğunu bildiren bir Türk atasözüdür. İngilizcedeki **“Speech is silver, but silence is gold”** atasözü, Türkçedeki kullanım ile aynıdır.

“Havlayan köpek ısırılmaz” atasözü de **“söz gümüşse sükût altındır”** atasözünde olduğu gibi, İngilizce karşılığı aynı kavramlar ve aynı cümle yapısı ile üretilmiş bir atasözüdür. İngilizcede **“Barking dog never bites”** şeklinde ifade edilen bu atasözünü öğrenen Türk öğrenciler hiçbir problem veya anlam karmaşası yaşamayacaklardır. Çünkü kendi ana dillerinde de benzer durum aynı kavramlarla dile getirilmektedir.

Benzer durumlara verilecek son örnek ise, **“Yuvarlanan taş yosun tutmaz”** atasözüdür. Bu atasözünün İngilizcedeki karşılığı aynı kavramlarla ifade edilen **“A rolling stone gathers no moss”** tümcesidir. Sürekli olarak iş değiştiren bir kimsenin başarı elde edemeyeceğini² anlatan bu atasözü Türkçe ve İngilizcede taş ve yosun (stone: taş, moss: yosun) sözcükleri kullanılarak ifade edilmektedir.

O halde, tüm bu atasözlerinden yola çıkılarak, yabancı dil öğretiminde hedef dilin kültürünün ürünleri olan ve tamamen o dilin kültürünün özelliklerini taşıyan atasözleri veya deyimler gibi dilsel yapıların bazen tamamen farklı dilsel yapılar ve kavramlarla ifade edilebileceğinin ve bazen de “söz gümüşse sükût altındır”, “havlayan köpek ısırılmaz” veya “yuvarlanan taş yosun tutmaz” örneklerinde olduğu gibi, paralel bir anlam ve paralel bir sözcük dizilimi ile kullanılabileceğinin farkında olmak dil öğretimini olumlu yönden etkileyecektir. Yabancı dil öğretiminde, öğrencilere bu gibi benzerlik ve farklılıklar olabileceğinin ve bunların dillerin farklı coğrafyalar, farklı topluluklar ve farklı kültürlerin ürünü olmasının bir sonucu olduğunun anlatılması gerekmektedir. Bunların anlatılabileceği bir ortamın oluşması ise, ancak kültürel öğelerin dil derslerine dahil edilmesiyle sağlanabilir.

Yabancı dil öğretiminde dil öğrencisinin hedef dile ait kültüre aşina olması beklenmesi gereken bir durum değildir. Çünkü öğrencinin öğrenmeye çalıştığı dil nasıl kendisine yabancı geliyorsa kültürü de yabancı gelecektir. Bazı durumlarda yabancı dilbilgisi ile tümce kurmaya

² Türk Kurumu Sözlüğü www.tdk.gov.tr

çalışan insanlar karşı kültürlerde anlatmaya çalıştıkları durumu karşılayabilecek ifadeler bulmak isterler ancak bulmakta güçlük yaşarlar, çünkü zaman zaman söylemek istedikleri tümceler karşı dilin kültüründe mevcut olmayabilir. Aktaş, birbirleriyle örtüşmeyen böyle kültür farklılıkları ile ilgili bir örnek vermekte ve nikâh geleneğinden şöyle bahsetmektedir:

“Bilindiği üzere toplumumuzda bir kadınla bir erkeğin evlilik birliğinin kurulmasında resmi nikâhtan önce yapılan bir “imam nikâhı” geleneği vardır. İmam nikâhı kavramını Alman ve İngiliz kültürüne aktardığımızda, o kültürlerde bunu karşılayabilecek kavramları arıyoruz ve böyle bir kavramın olmadığını görüyoruz. Ancak bu kültürlerde bu işlevi yerine getiren ve aynı zamanda kilisede yapılan “Kirchliche Trauung”-“kilise nikâhı” dediğimiz bir gelenek vardır. İşte bu kavramla imam nikâhı kavramını eşleştirerek kullanımsal eşdeğerliği aşağı yukarı sağlayabiliriz” (Aktaş, 2008:62-63).

Aktaş’ın vermiş olduğu örnek, benzer durumlarda farklı ifadeler kullanılmasının tamamen dillerin ait olduğu kültürlerden kaynaklandığını apaçık ortaya koymaktadır. Burada dini inançları birbirinden tamamen farklı iki toplum söz konusudur; Türk ve İngiliz toplumu. İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen bir Türk öğrencinin, bir İngiliz ile iletişim kurduğu, ona bütünüyle İslam kültürüne ait imam nikâhını anlatmaya çalıştığı ve bunu imam ve nikah sözcüklerini kullanarak aktardığı varsayılırsa, Türk öğrencinin iletmek istediği mesajın İngiliz öğrenci tarafından doğru olarak algılanıp, yorumlanabileceğinden söz edilebilir mi? Bu sorunun cevabı şüphesiz ki hayır olacaktır. Çünkü İngiliz kendi kültüründe yer almayan imam sözcüğünün ne olduğunu bilemeyecek ve bunun Türk kültüründe ne anlama geldiğini çözemeyecektir. Ancak bunun yerine, İngiliz kültüründeki kilise nikahı olarak tanımlanabilecek tamlama olan “Kirchliche Trauung” dilsel yapısı kullanılırsa, karşı tarafın anlamlandırmasında hiçbir problem olmayacaktır. İki farklı dine ait benzer durumlar olduğunu gösteren bu yapı kullanılarak, iletişim aksatılmadan aktarılabilir. Bunun sağlanması ise, ancak öğrencilere bu farkındalık bilincinin aşılması sayesinde olabilir.

Kültürlerarası farklılıkların dil kullanımına yansıdığı başka bir örnek olarak Türk kültüründe hasta olan birine sosyal ortamlardaki diğer insanların “**neyin var?**” şeklinde bir soru yöneltmesi verilebilir. Bu sorunun İngilizce karşılığına bakılacak olduğunda “**what is wrong with you?**” tümcesi, yani Türkçe anlamıyla “seninle yanlış olan ne?” gibi bir anlam ile karşılaşılır. Bu tümce birebir “Neyin var?” sorusunun tam karşılığı değildir. Ancak iletilmek istenen anlam ve mesaj bakımından bire bir “Neyin var?” sorusuna denk gelmektedir. Çünkü ortada olan durum hastalanan birinin sağlığını sormaktır ve bu da iki

dilde farklı sözcüklerle kodlanarak yapılmaktadır. Buradan hareketle “neyin var?” sorusunu bir İngiliz’e yöneltmek isteyen bir Türk öğrenci, eğer İngiliz dilindeki “what is wrong with you?” kalıbından haberdar değilse, kendi kültüründeki bilgilerden yola çıkarak yönelteceği soru “what do you have?” gibi bir şekle bürünecektir. Bu tümce içerdiği sözcüklerin anlamıyla “Neyin var” demektir ancak bu tümcenin kullanılabileceği uygun bağlam hasta olan birinin sağlığı değil, kişinin sahip olduğu nesnelere (ev, araba, kalem, ceket vb.) sorulabileceği bir ortamdır. Bu bilginin farkında olmayan öğrenci hem mesajını iletmekte hem de mesajına uygun cevap almakta hayal kırıklığı yaşayacaktır.

Başka bir örnek olarak, Türkçede sıkça kullanılan “**çok şükür**” deyişini İngilizceye çevirmek isteyen bir Türk öğrenci, İngilizcedeki bu anlamı karşılayan “**thank God**” kalıbını bilmiyorsa, kendi kelime dağarcığı kültürel bilgisi ile “**many thanks**” gibi bir yapıyı üretecektir. Veya yine İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen bir Türk öğrenci “**Allah gecinden versin**” tümcesinin İngilizce karşılığını bulmaya çalıştığında, sözcüklerin sözlük anlamından yola çıkarak, “Allah” ve “vermek” sözcüklerine yönelebilir. Ancak bu ifadenin İngilizcedeki karşılığı “**may you pass away later**” tümcesidir. Görüldüğü gibi, bu tümcede ne Allah sözcüğü ne de vermek eylemi yer almaktadır. Bu da İngiliz kültüründeki kullanımı bilmeden tek başına İngiliz dilindeki dilsel yapıların yeterli olmayacağını gösteren belirgin bir örnektir. Sadece sözcüklerin ve söz öbeklerinin sözlük anlamlarından yola çıkarak, istenilen mesajı iletmek her zaman mümkün olmayabilir. Çünkü her dilde sözcüklerin temel anlamlarının yanı sıra, o dilin konuşulduğu toplumun kültürel özelliklerine bağlı yan veya mecazi anlamda kullanımları olabilir. Bu kullanımların dil öğretiminde mutlaka göz önünde bulundurulması gerekir.

Benzer şekilde “**bir yastıkta kocayın**” temennisi bilindiği gibi, Türk kültüründe yeni evli çiftlere söylenen bir sözdür. Bu durumu İngilizce olarak ifade etmek isteyen bir Türk öğrencisinin “get older in one pillow” demesi gayet normal olacaktır. Çünkü öğrenci sözcüklerin temel anlamlarından yola çıkarak, İngilizce dilbilgisi kurallarına uygun bir tümce ürettiğini düşünecektir ki tümceye bakıldığı zaman, dilbilgisel olarak hatalı bir tümce olmadığı görülmektedir. Ancak bu ifadenin İngilizcedeki karşılığı “**May God bless your union**” şeklindedir ve bu da “Allah birlikteliğinizi kutsasın” anlamına gelmektedir. Görüldüğü gibi, özellikle atasözleri, deyişler, deyimler veya özlü sözler daha çok kültürün yansımalarıdır ve ancak kullanıldıkları toplumda ifade edildikleri biçimde dile döküldüğü

zaman doğru anlam ve mesajı içerirler. Bu gibi kültürel bilgileri yabancı dil derslerinde vermemek söz konusu olan dili noksan öğretmek demektir.

Yabancı dil öğrenen öğrencilerin hedef dilde daha etkin bir seviyede dili kavraması ve kullanması için, hedef dil-kültür ile kendi dil-kültürü arasındaki iletişim aksaklığının, her iki dilin kültürel unsurlarının farkında olunması yoluyla çözülebileceğini söylemek gerekmektedir. Aktaş'a göre;

Gerek dil öğretiminde, gerekse çeviri yaparken kültürden kaynaklanan gösterge farkını dikkate almadan ana dildeki göstergenin dengini arayarak çevirmeye çalışmak, bizi ilgili kültürlerin iletişiminin hiç kullanılmaması gerektiği sonucuna götürür ki bunun da anlamsız olacağı çok açıktır. Bu bağlamda aşağıdaki örnekler ne anlatılmak istendiği hususunda bize yardımcı olacaktır:

Türkçe	Almanca / İngilizce
“Allah kavuştursun!”	“Möge Gott Sie wieder zusammen führen!”
	“May God unite you again!”
“Allah akıl fikir versin!”	“Gott möge Einsicht geben!”
	“Where is your good sense?”
“Allah beterinden saklasın!”	“Hoffentlich kommt nichts Böses nach!”
	“May God protect you from worse trouble!”
“Allah sonumuzu hayreylesin!”	“Gott möge die Sache zu einem guten Ende führen!”
	“God forbid!”
“Allah gani gani rahmet eylesin!”	“Gott Sei ihm gnädig!”
	“May God have abundant mercy upon him!”

(Aktaş, 2008:64).

Yabancı dil öğretiminde hedef dilin kültürü içerisinde yer alan bazı beddua yapılarında da yabancı dil öğrencisinin kendi kültüründen farklı ifadeler görülebilir. İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenmekte olan ve kültürlerarası farklılıkların bilincinde olmayan bir Türk öğrenci, kendi kültüründe kullandığı “**Allah cezanı versin!**” bedduasının İngilizce karşılığını bulmak istediğinde “Allah” sözcüğüne karşılık gelen bir “God” sözcüğü, “ceza” sözcüğüne karşılık gelen bir “punishment” sözcüğü, bir de “vermek” eylemine karşılık “give” eylemini kullanma yoluna gidebilir. Ancak böyle bir kullanım ancak sözcüklerin ard arda sıralanmasından öteye geçemez. Çünkü bu yapının İngilizcedeki karşılığı “**May Blind Devil curse you!**” şeklindedir. Görüldüğü gibi, aynı mesajı ileten iki farklı kültürden iki tümce var ve bu tümcelerde mesajı iletmek için kullanılan dilsel yapılar birbirinden farklı. Yani az önce açıklanan göstergelerden hiçbiri bu bedduanın İngilizce olan orijinal şeklinde yer almamaktadır. Dolayısıyla bu kültürel farkları bilmeyen bir öğrencinin yukarıda bahsedilen bedduayı İngilizceye doğru biçimde çevirmesi beklenemez. Bu örnekten yola çıkılarak, özellikle yabancı dil öğretiminde kültürel unsurlardan kaynaklanan göstergelerin her zaman, her kültürde aynı olmayabileceği bilgisinin yabancı dil öğrencilerine verilmesi gerektiği söylenilebilir. Aksi halde yabancı dil öğrencilerinin yalnızca kendi kültürlerinde sahip oldukları göstergelerle hedef dilde tümceler kurmaya çalışmaları ve bundan dolayı da hedef dilde karşılığı olmayan anlamsız tümceler kurmaları kaçınılmaz olacaktır.

Farklı ülke kültürlerinde dini kökenlere dayanan özel günlerin ve bayramların Türk kültüründen sayıca çok olduğunu hatırlatmakta fayda vardır. Bilhassa İngiliz dilini öğrenen Türk öğrenciler kendi kültürlerine ait dini bayramların İngilizcedeki karşılıklarını bilmekte, ancak yabancı ülkelerde Hıristiyan kültürüne ait olan bayramlar konusunda bazen uygun dilsel yapıları bulamamaktadırlar. Çünkü İngiliz kültürü ve Hıristiyan inancına ait olan bu gibi özel günlerin kendi kültürlerinde bir karşılığı yoktur. Yabancı dil öğrencilerinin bu gibi kültür unsurlarını da öğrenmeleri bir gereklilik haline gelmiştir. Bunları birkaç örnekle açıklamak gerekirse;

St. Patrick's Day: Bir İrlanda bayramı olmasına rağmen, İrlandalı olmayan Hıristiyanlar için de kutsal sayılır ve bu çerçevede her 17 Mart'ta kutlanır. Bugünde herkes baharın, doğanın ve ümidin rengi olan yeşil renkten bir elbise giyer. Bu günün sembolü Shamrock adı verilen üç yapraklı bir yonca yaprağı, İrlanda perisi anlamına gelen Leprechauns ve bir İrlanda kasabasında yer alan The Blarney Stone'dur.

Easter : Hıristiyanlar için önemli bir bayram sayılan Easter, Paskalya Yortusu olarak da bilinir. Hıristiyan inanışlarına göre Hz. İsa'nın ölümden kurtulmasının kutlandığı bir bayramdır. Genellikle bir hafta süren etkinliklerle kutlanır. Bu bayramın en önemli anı Easter Pazarıdır. Oğlak dönencesinden sonra çıkan dolunaydan sonraki ilk Pazar günü Easter Pazarıdır. Bu da 22 Mart ile 25 Nisan arasında bir güne denk gelmektedir. Birçok insan yeni elbiselerini giyer. Aileler akşam yemeği için bir araya gelirler. Domuz eti geleneksel Easter yemeğidir.

Vernal Equinox: Mevsimlerin değişimini sembolize eden 20 Mart günü, güneş ekvatora tam dik bir pozisyonda yer alır. Bu ana kuzey yarım kürede Bahar Gündönümü anlamına gelen Vernal Equinox adı verilir. Bu günde gece gündüz süreleri eşittir. Bahar Gündönümü Hıristiyan kültüründe yeniden doğuşu, gençliği, sabahyıldızını ve doğuyu sembolize eder. Bahar Gündönümünün Hıristiyan kültürü için önemli olmasının bir nedeni de Paskalya Yortusu'nun Bahar Gündönümünden sonraki ilk dolunaydan sonraki Pazar gününe denk gelmesidir. Bahar Gündönümünde yumurtaların oldukça önemli bir rolü vardır. Halk inancına göre yumurtaların dik şekilde dengede kalabildiği yılın tek günü Bahar Gündönümüdür ve tam da bugün gece ve gündüz sürelerinin eşit olduğuna dikkat çekilmiştir. Sadece süreye bağlı kalmayarak yeryüzü ve doğanın da bir denge halinde olduğuna inanılan gün Bahar Gündönümüdür.

April Fools Day: Eski uygarlıkların çoğunda yılbaşı 1 Nisanda kutlanırdı. Fakat sonraları Papa Gregory XIII 1582 yılında yeni bir takvim yapılması emrini verdi (Gregorian Takvimi) ve yılbaşı bu takvime göre 1 Ocak'ta kutlanacaktı. O zamanlarda yavaş ve aksak olan iletişim koşullarından dolayı diğer tüm haberlerde olduğu gibi yeni takvime geçildiği ve yılbaşının tarihinin değiştiği bilgisi halkın bazı kesimlerine ulaşmamıştı. Dolayısıyla insanlar bu değişiklikten haberdar olmayan insanlara 1 Nisan Aptalları demişlerdir ve çeşitli şakalar yapmayı gelenek haline getirmişlerdi. O tarihten sonra 1 Nisan, insanların birbirine şakalar yapmayı sürdürdüğü özel bir gün olarak bilinmektedir.

Yukarıda yer alan ve İngiliz ve Hıristiyan kültürünün ürünleri olan özel günlerden 1 Nisan haricinde yer alanların Türk kültüründe bir karşılığı yoktur. İsimleri sözcük anlamlarıyla Türkçeye çevrilmekte ancak isimlerinden yola çıkılarak bir anlama varılamamaktadır. Öğrenciler bunları anlamlandırabilmek için kültürel bilgilere ihtiyaç duymaktadır. Bu örneklerle sorunun olabilecek noktaların sadece Türkçede yer alan

kavramların İngilizcedeki karşılıklarının bulunmasındaki aksaklık olarak değil, aynı zamanda İngilizcede yer alan bazı kavramların Türkçedeki karşılıklarının da bulunmasında yaşanabilecek aksaklıklar olduğu görülmektedir.

Kültürel ayrılıkların yol açtığı başka bir durum ise şahıs unvanlarının kullanımındaki farklılıklarda gözlemlenmektedir. İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen Türk öğrencilerin hedef dildeki kullanımlarında bu farklar hem seçilen sözcük çeşidi hem de sözdizimsel hatalar olarak ortaya çıkmaktadır. İngilizce ve Fransızca gibi dillerde, resmi konuşmalarda kişiler birbirlerinin soy isimlerini kullanarak hitap ederler. Türkçede ise, aynı durumda soy isimle değil, isimle hitap edilmektedir. Ayrıca İngilizce ve Fransızcada unvanlar soy isimlerden önce kullanılırken, Türkçede unvanlar ismin sonunda yer almaktadır. Bu açıklamalar aşağıdaki örneklerle somutlaştırılabilir:

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Ayşe Öğretmen	Professeur Bernard	Teacher Brown
Ahmet Çavuş	Sergent Dupont	Noncom Lock
Ali Dayı	Oncle Babineaux	Uncle Jack
Meliha Hanım	Madame Lefevre	Lady Stone
Mehmet Bey	Monsieur Laurent	Mister Terry
Erkan Bebek	Bébé Petit	Baby Alice

Bu örneklere bakıldığında, isim ve unvanların yazımında söz dizimsel açıdan kültürel farklılaşmalar olduğunu görülür. Böylece kültürel farklılıkların sadece anlamsal farklılıklara değil, aynı zamanda yapısal yani dilsel farklılıklara da yol açtığı söylenilebilir. Bu farklılıkların, öğrencilere dilsel yapıların ezberletilmesi şeklinde değil, farklılıkların altında yatan nedenlerin açıklanması yoluyla verilmesi ancak yabancı dil öğretimini başarıya taşıyabilir. Farklılıkları oluşturan nedenler de kültürel bilgilerde saklı olduğuna göre yabancı dil öğretiminde kültürel bilgileri yadsımak imkânsızlaşmaktadır.

Yukarıda verilen tüm örneklerin yanısıra, Türk kültüründe yer alan bazı sözcüklere insanların olumsuz anlamlar yükleyerek kullanması durumunu da eklemek gerekir. Aktaş bu hususta Türk kültüründe hayvanlara benzetilerek yapılan küfür ve hakaret söylemlerinin yer aldığını belirtmektedir. Aktaş, “öküz, ayı, eşek, köpek, domuz, yılan, maymun ve tilki” gibi hayvanların Türk kültüründe olumsuz bir imaj taşıdığını fakat batı kültüründe bu hayvanlara karşı pozitif bir imajın olduğunu ifade etmektedir (2008:65). İngiliz, Alman ve Fransız kültürleri gibi batılı kültürlerde bu sözcüklerin Türk kültüründe olduğu gibi olumsuz anlam taşımadığı, hakareten ziyade iltifat sayıldığı bile görülmektedir.

Yapılan tüm açıklamalarla birlikte verilen örneklerden de anlaşıldığı gibi, dil sadece seslerin kodlanmasından ibaret değildir. Dilde yer alan tüm yapılara o dili konuşan insanlar belli anlamlar yüklemektedir. Farklı dillerde yüklenen anlamlar aynı olsa bile, değişik biçimlerde kodlanabilmekte veya aynı sözcükler kullanılarak kodlanan tümceler farklı anlamları ifade edebilmektedir. Diller arasındaki bu farklılıkları anlamlandırabilmek ezberden öte bir yabancı dil eğitimi gerektirmektedir. Ezber yoluyla bireye ancak dilsel ifadeler öğretilir. Ancak öğrencilerin bu dilsel ifadeleri kullanabilecekleri bağlamları ezber yoluyla vermek imkânsızdır. Bu noktada tekrar yabancı dil öğretiminde kültürel bilgilerin hayati önemi ile karşılaşmaktadır. Böylece yabancı dil öğretiminde kültürel bilgilerin yer almasının gerekliliğini vurgulayan bu çalışmanın önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

YABANCI DİL DERSLERİNDE KULLANILAN KİTAPLARDA YER ALAN KÜLTÜREL ÖGELER

5.1. YABANCI DİL DERSLERİNDE KULLANILAN KİTAPLARIN KÜLTÜREL ÖGELER BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dil, içinde kullanıldığı bağlamlar aracılığıyla en etkili biçimde öğrenilir. Bu bağlamları dil derslerinde ancak ders kitapları sunabilir Dil derslerinin en önemli materyallerinden biri olan kitapların dersin verimli geçmesinde şüphesiz ki katkısı büyüktür. Öğrenci kitabı, alıştırma kitabı, kaset veya CD ve öğretmen kitabı olmak üzere genellikle dört parçadan oluşan ders kitapları öğretmen ve öğrencinin en büyük yardımcısıdır. Bu nedenle, dil öğretmenlerinin kullandığı yöntem kadar seçtiği kitap da çok önemlidir. Litz, bazı önemli araştırmacıların dil derslerinde kitap kullanılmasının önemine aşağıdaki gibi değindiklerini belirtmektedir (Litz, 2005:5):

Hycraft' a göre (1998);

“ Ders kitabı kullanmanın en önemli avantajı, öğrencilerin ilerlemelerinin ve başarılarının somut olarak ölçülebilmesinin kitaplar aracılığıyla olmasıdır.”

O'Neill ' göre (1982);

“ Kitaplar genellikle öğrencilerin ihtiyaçlarına duyarlı olarak hazırlanırlar. Zaman ve para bakımından ekonomiktirler. Çünkü öğretmen tarafından hazırlanan materyaller hem zaman alır hem de maliyeti yüksektir.”

Cunningworth'a göre (1995);

“ Kitaplar öğrencilerin kişisel öğrenmelerini yönlendiren, görsel materyaller sunan, çeşitli alıştırmalar ve aktiviteler içeren, önceden belirlenmiş öğrenme amaçlarını yansıtan bir müfredat görevi gören ve deneyimsiz öğretmenlere cesaret veren etkili kaynaklardır.”

Yabancı dil derslerindeki rolü bu kadar önemli olan ders kitaplarının seçiminde dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır. Kullanılan ders kitabının öğrencinin ihtiyacını karşılamaya yönelik olması, öğrencilerin yaşına ve seviyesine uygun olması, dil öğrenimini

destekleyici ve teşvik edici olması bu hususlardan bazılarıdır. Bu nedenle kitap seçimi oldukça ciddi ve önemli bir iştir. Öğretmenin kendi sınıfının özelliklerini bilip, buna uygun olarak kitap seçimini yapması gereklidir.

Dil derslerinin vazgeçilmez parçası olarak kabul edilen ders kitaplarının çeşitli özellikleri ve işlevleri vardır. Gülden (2003:85) ve Tandlichova (2003:146) kendi çalışmalarında iyi bir yabancı dil ders kitabının özelliklerinden bahsetmektedir. Bu özellikler aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1. Kitaplar belli öğrenme biçimleri ve öğretim yöntemleri hakkında dolaylı veya direk olarak bilgi içermelidir.
2. Kitaplar dilbilgisi kuralları, sözcük bilgisi, sosyo-kültürel bilgi ve bazı evrensel değerler gibi dil hakkındaki tüm gerçekleri içermelidir.
3. Kitaplarda yer alan aktiviteler problem çözme tartışma veya grup çalışmaları aracılığıyla öğrencinin aktif katılımını gerektirecek biçimde düzenlenmiş olmalıdır.
4. Kitaplar içerdikleri testler ve alıştırmalar aracılığıyla kazandırılmak istenen bilgi ve beceriler hakkında öğretmene geri bildirim sunmalıdır.
5. Kitaplarda özgün ve ulaşılabilir metinler kullanılmalıdır ve şarkı, mektup, kısa hikâye veya fıkra gibi tüm edebi türlere yer verilmelidir.
6. Kitaplar öncelikle öğrettiği dilin kültürünü gerçekçi ve tam olarak yansıtmalıdır. Yabancı kültürün tam bir resmini sunmalıdır. Yani hedef dilin konuşulduğu toplumun hem alt, hem orta hem de üst sınıfına ait özellikleri barındırmalıdır.
7. Kitaplarda sadece yabancı kültüre ve çevreye yoğunlaşmamalıdır. Hedef dilin konuşulduğu başka ülkelerin de kültürel öğelerine yer verilmelidir.
8. Kitaplar öğrenciye kendi kültürü ile hedef kültürü karşılaştıracak fırsatlar vermelidir.
9. Kitaplarda işsizlik, madde veya alkol bağımlılığı, sigara tiryakiliği gibi evrensel konulara da yer verilmelidir.
10. Kitaplar öğrencinin kişiliğinin ve öğrenme biçiminin şekillenmesinde yönlendirici bir rol oynamalıdır.

Öğretmen açısından sınıf yönetiminin; öğrenci açısından da öğrencinin kendi öğrenmesini yönlendirmesinin bir aracı olan kitapların önemini yadsımak mümkün değildir. Bu nedenle, ders kitaplarının iyi düzenlenmiş olması ve öğretim sürecinde öğrenci ve öğretmeni yönlendirici özellikler taşıması gerekmektedir.

Ders kitaplarının işlevleri ise;

1. **Öğretici işlev;** kitapların dil, dilin sosyo-kültürel yapısı ve uluslar arası iletişimdeki küresel kullanım bağlamlarına ilişkin bilgileri içermesidir.
2. **Teşvik edici ve geliştirici işlev;** kitapların öğretmen ve öğrencilerin yaratıcılıklarına ve bireysel gelişimlerine katkıda bulunacak biçimde düzenlenmesidir.
3. **Bütünleyici işlev;** kitaplarda öğrencilerin kişisel deneyimleri ile hedef dildeki deneyim ve bilgilerini birleştirmelerini sağlayacak bilgilerin yer almasıdır.
4. **Eğitici ve motive edici işlev;** kitapların öğrencinin kişiliği, ahlaki ve etik değerleri ile dil öğrenimine ilişkin motivasyonlarının geliştirilmesini amaçlayan biçimde olmasıdır.
5. **Karşılaştırmalı-dönüşümsel işlev;** kitapların öğrencinin anadili ve kültürü ile hedef dil ve hedef dilin kültürüne karşılaştırmalı bir yöntemle bakmasını sağlamasıdır.
6. **Kolaylaştırıcı ve ilişkilendirici işlev;** kitapların, içerdiği aktiviteler, alıştırmalar veya testler aracılığıyla öğretmene ve öğrenciye yardımcı olacak biçimde düzenlenmesidir.
7. **Test edici işlev;** kitapların öğrenciye kazandırılması hedeflenen dilsel ve iletişimsel becerilerin test edilmesini sağlayan bir kaynak görevi görmesidir (Tandlichova, 2003:148).

Her ders kitabının yerine getirmesi gereken işlev eğitici ve öğretici olmasıdır. Ancak bu işlev yerine getirilirken, tamamlayıcı unsurları göz ardı etmemek gerekmektedir. Yukarıda belirtildiği gibi, iyi düzenlenmiş bir ders kitabının öğrenciyi motive eden, öğrencinin öğrendiklerini test etmesine olanak tanıyan, aktiviteler ve alıştırmalar aracılığıyla öğrencinin öğrenmesini kolaylaştıran ve kültürel öğeler ile öğrencinin iki kültür arasında karşılaştırma yapmasını sağlayan özellikler içermesi şarttır. Bu çalışmada, New Bridge to Success kitabının karşılaştırmalı-dönüşümsel işlevi yerine getirip getirmediği incelenmektedir.

Cortazzi ve Jin dil derslerinde kullanılan kitapların şu açılardan incelenebileceğinden bahsetmektedir (1999:200):

1. Kitap, derste öğretmen rolünde olabilir. Yani öğrenciyi direk olarak hedef dilin konuşulduğu kültürler konusunda eğitecek biçimde düzenlenebilir.
2. Kitap, derste harita rolünde olabilir. Yani öğretmenlere ve öğrencilere gerekli rotayı göstererek dilsel ve kültürel öğeleri planlı ve programlı bir biçimde sunabilir.
3. Kitap, derste kaynak görevi üstlenebilir. Dil derslerinde kullanılacak aktivite ve alıştırmaları içererek güvenilir bir kaynak olabilir.

4. Kitap, derste eğiticilik rolünü üstlenebilir. Derste yapılacakları adım adım anlatarak, deneyimsiz öğretmenleri eğitebilir.
5. Kitap, derste bir otorite olarak kabul edilebilir. Uzmanlar tarafından hazırlanmış güvenilir, geçerli ve yazılı bir otorite olarak görülebilir. Bu açıdan kitaplarda yer alan kültürel öğeler olduğu gibi ve doğru olarak kabul edilir. Dil derslerinde kültürel öğeleri aktarabilecek en doğru kaynak ders kitapları olduğu için deneyimsiz öğretmenler veya ana dili öğrettiği dil olmayan dil öğretmenleri için de ders kitapları kültürel açıdan bilgi sunan önemli bir kaynak görevi görür.

Cortazzi ve Jin'nin de belirttiği gibi kitapların rolü öğretimi kısıtlamak değil, kolaylaştırmaktır. Bu nedenle dil derslerinde kullanılacak kitapların çok iyi düzenlenmiş olması gerekmektedir. Bu çalışmada kitapların, hedef dilin konuşulduğu kültürler konusunda öğrencileri eğitecek biçimde düzenlenmesi üzerinde durulmaktadır. Ders kitaplarında kültürel çeşitliliğe yer verilmesi oldukça önemlidir. Aksi halde öğrenciler sadece tek kültürle eğitimlerini tamamlayacaklardır. Kültürel çeşitlilik öğrencilerin dünya görüşlerinin şekillenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu açılarından, bu çalışmayla yabancı dil ders kitaplarının öğrencilere öğrendikleri dile ilişkin kültürel bilgileri de sunabilecek yeterlilikte olması gerektiğinin önemi vurgulanmaktadır.

Yabancı dil ders kitaplarında kültürel öğelere görsel, işitsel veya salt bilgi şeklinde yer verilmesi mümkündür. Cortazzi ve Jin, dil derslerinde dil derslerinde kullanılan ders kitaplarında kültürel öğelere şu şekilde yer verilebileceğinden bahsetmektedir (1999:198):

1. Sosyal kimlik ve sosyal gruplar; kitaplarda sosyal sınıflar, din ve etnik kökenlere ilişkin ipuçları yer alabilir.
2. Sosyal etkileşim; kitaplarda resmi ve resmi olmayan ortamlardaki iletişim türlerine yer verilebilir.
3. İnanç ve davranışlar; kitaplarda ahlaki ve dini inançlar ve insanların günlük yaşamdaki davranış biçimlerine dair bilgiler yer alabilir.
4. Sosyalleşme ve yaşam döngüsü; kitaplarda aile, okul veya iş hayatına ilişkin bilgiler yer alabilir.
5. Ulusal tarih; kitaplarda ulusal kimliği belirleyen tarihi ve çağdaş olaylardan bahsedilebilir.

6. Ulusal coğrafya; kitaplarda hedef dilin konuşulduğu toplumun ikamet ettiği coğrafyaya ilişkin bilgiler yer alabilir.

Cortazzi ve Jin yukarıda dil derslerinde kullanılan ders kitaplarının içeriği hakkında bilgi sunmaktadır. Yani öğrenilen dile ilişkin ne tarz kültürel bilgilerin kitaplar aracılığıyla aktarılabilirliğinden bahsetmektedir. Bir topluma ait kültürü oluşturan en belirgin ve ayırt edici özellikler olan sosyal, dini ve etnik kökenlere ilişkin bilgiler, inançlar, günlük yaşama ait bilgiler, bir ülkeye ait tarihe ve coğrafyaya dair bilgilerin ders kitapları aracılığıyla aktarılması mümkündür. Ancak bu bilgilerin aktarılma biçimi de oldukça önemlidir. Cortazzi ve Jin, ders kitaplarında yer alan kültürel öğelerin aşağıdaki özellikleri içermesi gerektiğini vurgulamaktadır (1999:198):

1. Doğru ve güncel bilgiler içermelidir.
2. Öğrencilerde kültürel farkındalık yaratarak basmakalıp düşüncelerden arınmış olmalıdır.
3. Öğretilen dile ilişkin gerçek bilgiler sunmalıdır.
4. İdeolojik fikirlerden uzak olmalıdır.
5. Uygun bağlamlar içinde sunulmalıdır.
6. Tarihi bilgilerden çağdaş toplum bilgilerine kadar hayatın her alanı ile ilgili olmalıdır.
7. Öğrencilerin kendi yaşatlarının özellikleri ve kişilikleri konusunda da ipuçları vermelidir.

Cortazzi ve Jin'nin de belirttiği gibi, ders kitaplarına kültürel öğelerin aktarılmasında önemli roller düşmektedir ve bunların en önemlisi gerçek ve güncel bilgileri içermesidir. Böylece öğrencilerin hedef dile ilişkin yanlış varsayımlarda bulunmaları engellenmiş olur. Dil derslerinin siyasi, dini ve politik mesajların aktarıldığı bir ortam olmadığı göz önünde bulundurularak, kitapların bu tarz mesajlar içermemesine de dikkat edilmelidir. Ayrıca kültürel bilgilerin öğrencinin aklında kalabileceği ve ileride kullanabileceği uygun bağlamlar aracılığıyla sunulması da önemli bir noktadır. Bu çalışmada, New Bridge to Success kitabının bu özellikleri içerip içermediği öğrencilere sunulan derinlemesine mülakat aracılığıyla ortaya çıkarılmaya çalışılmaktadır.

Bu çalışmayla eleştiri getirdiğimiz noktalardan biri, Türkiye gibi İngilizcenin ana dil olarak konuşulmadığı Asya ülkelerinde ders kitaplarının genellikle o ülkenin kültürünün temel alınarak hazırlanmasıdır. Yani Türk öğrencileri Türk kültürüne ait bilgilerin yer aldığı

bir yabancı dil ders kitabıyla İngilizce öğrenmektedirler. Bu konuda Cortazzi ve Jin de yaptığı araştırmalar sonucu şu örneği vermektedir:

“Türkiye’de okutulan “Spotlight on English” adlı kitap hedef dilin kültüründen ziyade Türk kültürü temel alınarak hazırlanmış bir kitaptır. Türk yiyecekleri, Türk tarihi, Türkiye’deki hava durumu kitapta anlatılmaktadır. Türkçe bir kitaptan terk farkı dilinin İngilizce olmasıdır. Kitapta yer alan karakterler seyahate Türkiye içinde çıkmakta, Türk yemekleri yemekte ve Türkiye’deki olaylardan konuşmaktadırlar. Kitapta bazı yabancı karakterlere de yer verilmiştir ancak bu karakterler de başka ülkelerden Türkiye’yi ziyarete gelen turistler biçimindedir” (1999:210).

Cortazzi ve Jin verdiği bu örnekle kitabın sadece Türkiye ve Türk kültürüne ait bilgiler içerdiğini ve öğretilmeye çalışılan dilin ise bu kültüre ait olmadığını altını çizmektedir. Bir ülkenin ana dilinin veya resmi dilinin, konuşulduğu toplumu ve kültürü yansıttığı kabul edilmiş bir gerçek olduğuna göre, öğretilen dil ile aktarılan kültürel bilgilerin farklı toplumlara ait olması nasıl açıklanabilir ki? Tamamen Türk kültürünün yaşatıldığı bir İngilizce ders kitabıyla öğrenciler kendi kültürel sınırlarının dışına çıkamamaktadır ve tek kültüre odaklı bir eğitim almaktadır. Öğrenciler böyle bir eğitimle ancak Türk kültürünün çerçevesinde yabancılarla iletişim kurabilirler ve hedef dildeki ifadeleri kendi kültürlerinden izler taşıır. İletişim kurmaya çalıştıkları turist Türk kültürünün yabancı olduğu için iletişimde aksaklıklar yaşanabilir. Her iki konuşucu da İngilizce konuşmaktadır ancak kültürel bilgiler farklı olduğu için iletişim sağlıklı olarak kurulamamaktadır. Bu durum öğrencilerin sürekli değişen ve gelişen küresel dünyanın gerisinde kalmalarına sebep olmaktadır. Bu nedenle, bu çalışmada, dil derslerinde kullanılan ders kitaplarının öğretilen dilin kültürüne ilişkin bilgiler içermesi gerektiğinin önemle üzerinde durulmaktadır.

Dil derslerinde kullanılan ders kitaplarında okutulan ülkenin kültürünün baskın olmasının çeşitli sebepleri vardır. Öğrencilerin yabancılarla kendi kültürleri hakkında konuşmaya ihtiyaçları vardır. Aslında temel amaç öğrencilerin kendi kültürel kimliklerinin farkında olmalarını sağlamaktır. Ancak bunu yapmak için kitapların yerel kültüre dayandırılmasına gerek yoktur. Kitaplar hedef dilin kültürüne ağırlık verilerek hazırlanabilir ve öğrencinin kendi kültürü ile karşılaştırmasına olanak tanıyacak aktivitelerle desteklenebilir. Böylece hem öğrencinin kendi kültürü göz ardı edilmemiş olur hem de öğrencinin kültürlerarası bir kimlik geliştirmesine imkân tanınmış olur.

Ders kitaplarında hedef dilin kültürü ile yerel kültüre ait bilgilerin yer alması öğrencilerin kültürlerarası yetilerinin gelişmesine katkıda bulunur. Collier ve Thomason kültürlerarası yetiyi şöyle tanımlamaktadır (1988:108)

“ Kurallar, normlar ve anlamlar üzerine karşılıklı konuşup anlaşabilme yeteneğidir.”

Dil derslerinde kazandırılması gereken becerilerden biri olan kültürel farkındalık; başka kültürdeki insanların davranışlarından, beklentilerinden, dünyayı algılama biçimlerinden ve değer yargılarından haberdar olmaktır. Dil derslerinde, hedef dilin kültürünü anlama sürecinde öğrencilere yardımcı olunmalıdır.

Strakova’ya göre;

“ Etkili bir dil öğretimi öğrencilerin hedef dilin kültürünü ne ölçüde algıladıklarıyla bağlantılıdır. Yabancı dil öğretiminde kültürel etkileşimler, kullanılan kitaplarda yer alan konular aracılığıyla bilinçli bir süreçte; hedef dil ve dilin işlevleri aracılığıyla ise bilinçaltı bir süreçte gerçekleşir.” (2003:148).

Yabancı dil öğretiminin hedef dilde iletişim kurabilmek için gerekli becerileri edindirmeyi amaçladığı şüphe götürmez bir gerçektir. İngilizce uluslar arası bir dil olduğu için öğretilirken kültürel yönü de dil derslerine eklenmeye başlanmıştır. İletişimsel yeti artık yerini kültürlerarası iletişimsel yetiye bırakmıştır. Kültürlerarası iletişimsel yeti kişinin kendi kültürünün yanı sıra başka kültürler hakkında da farkındalık geliştirilmesi demektir. Dil öğretiminin amacı kültürlerarası iletişimsel yetiyi geliştirmek olduğuna göre dil derslerinde kullanılan kitaplar da buna uygun olarak hazırlanmalıdır. Kültürler arası iletişimsel yeti;

“Yeni kültürel bilgiyi edinme ve gerçek iletişim ortamında bu bilgiyi kullanabilme yeteneğidir.”

Kültürlerarası iletişimsel yeti kazandırılmasındaki nihai amaç ise öğrencilerin “ana dil konuşucusu seviyesine” erişmesini sağlamaktır. (Hamiloğlu ve Mendi, 2010:18).

Ders kitaplarının özgün materyaller içerecek biçimde düzenlenmiş olması çok önemlidir. Özgün materyallerin kullanılması öğrenciyi motive ederek derse daha çok katılımını sağlar. Öğrenciye hedef kültüre ilişkin bakış açısı kazandırır. Gerçek hayatın esintileri olan özgün materyaller kullanıldığı zaman, öğrencinin kendine olan güveni gelişir; öğrenci sadece dil

sınıfı için hazırlanmış yapay bilgilerden ziyade, gerçek hayata dair bilgiler edindiğini düşünerek daha iyi motive olur.

Kültürel öğelere yer verilirken dikkat edilmesi gereken husus basmakalıp bilgilerden kaçınmaktır. Örneğin araştırmacılara göre, İngilizce öğretilirken kitaplarda sadece Londra'ya yer vermek basmakalıp düşüncelerin oluşmasına sebep olur. Bunun yerine İngilizcenin konuşulduğu ve öğretildiği başka yerler ve kültürlerden de bahsetmek gereklidir. Böylece öğrenciler kültürlerarası düşünmeye sevk edilmiş olur.

Dil derslerinde başta ders kitabı olmak üzere kullanılan tüm materyaller öğrencilerin kültürel farkındalık geliştirmelerine yönelik olmalıdır. Kültürel farkındalık; öğrencileri eleştirel düşünmeye, farklı kültürlerle karşı hoşgörülü ve anlayışlı olmaya teşvik eder. Ayrıca öğrencilerin farklı kültürdeki insanlara karşı daha açık ve duyarlı olmalarını sağlar ve en önemlisi iki farklı dilin ve kültürün konuşucuları arasında daha iyi ve etkili bir iletişim kurulmasında kilit rol oynar.

Çocuklar okula ilk başladıkları zaman, hayata benmerkezci bakış açısıyla bakarlar. Kendi aileleri onları önemseyip, onların tüm isteklerini yerine getirdikleri için, kendilerini dünyadaki en önemli üyesi olarak kabul ederler. Ayrıca diğer çocukların ailelerinin kendi aileleriyle aynı olduğunu düşünürler. Okula başlamalarıyla diğer benmerkezci çocuklarla karşılaşır ve onlarla anlaşmayı, zaman geçirmeyi ve onlara saygı duymayı öğrenirler. Yabancı dil öğrenme süreci de böyle işlemektedir. Yabancı dil dersleri öğrencilerin benmerkezci kültür anlayışından sıyrılarak, başka kültürleri görmelerini, başka kültürlerle hoşgörüyle yaklaşmalarını sağlamaktadır (Kramsch:1993:213).

Öğretim sürecinde bu kadar kritik rol oynayan ders kitaplarının iyi düzenlenmiş olması dil derslerinin verimliliği ve etkililiği bakımından oldukça önemlidir. Öğretimi doğrudan etkiledikleri için ders kitaplarının seçimine dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada, Türkiye'de Anadolu liselerinde okutulan New Bridge to Success kitabı kültürel öğeleri aktarması bakımından incelenmektedir.

ALTINCI BÖLÜM

UYGULAMA- DERİNLEMESİNE MÜLAKAT

6.1. YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖĞELER AÇISINDAN ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ DERİNLEMESİNE MÜLAKATININ ANALİZİ

“NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ”

Aşağıda analizi yapılmış olan New Bridge To Success ders kitabının kültürel öğeler açısından değerlendirilmesi derinlemesine mülakatı, Elazığ Anadolu İletişim Lisesi'nin 9.sınıf öğrencilerine uygulanmış olan bir derinlemesine mülakattır. Anadolu türünde bir lise olmasından dolayı bu okulun 9. Sınıfında öğrenim görmekte olan öğrencilere haftada 10 saat İngilizce dersi okutulmaktadır. Başlıca hedefi iletişim fakültelerine öğrenci yetiştirmek olan bu lisede, mesleki İngilizceden daha çok ön planda olan Anadolu Liseleri yabancı dil öğretim müfredatı uygulandığı için İngilizce öğretimi oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Elazığ ilindeki Anadolu türevli liseler arasından bu lisede derinlemesine mülakat uygulanması yapılması random yöntemiyle belirlenmiştir.

Öğrencilere uygulanan derinlemesine mülakat formunda yer alan maddeler aşağıdaki gibidir:

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖĞELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

***NEW BRIDGE TO SUCCESS* DERS KİTABI ÖRNEĞİ**

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?
2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?
3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?
5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.
6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)
7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?
8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?
10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?
11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?
12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?
13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?
14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?
15. “ I went to library last night” - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde yöneltilen sorulara katılımcılar tarafından aşağıdaki cevaplar verilmiştir:

- I.** Bir yabancı dil kitabı gramer olarak yeterli bilgi vermelidir. Ders kitabımızda grameri Türkçe olarak anlatmasını bekleriz. Ders kitabı gramer ve genel kültür bakımından zayıftır.
- II.** Bence yabancı dil kitapları bize o dildeki işimize yarayan cümleler öğretmeli. Sadece resmi olmamalı. Bu kitapta da öyle cümleler var. Ama yeter mi bilmiyorum.
- III.** Nasılsın? Nerelisin? Gibi temel sorular, bir yeri tarif etmek, hava durumunu bilmek, en azından bir şarkı öğrenmek.
- IV.** Bir kitap İngilizce dersinde kaynaktır. Bu yüzden İngilizce kelimeler, yer isimleri, sorular, cümle kurmayı öğrenebilmeliyiz o kitaptan. Yani bizim kitabımız galiba yeterlidir.
- V.** Çok örnek olsun. Günlük hayata dair izler taşınmalı.
- VI.** Daha fazla örnek olmalı. Okuma parçaları daha güncel olmalı. Beklentilerimi karşılamıyor.
- VII.** Renkli ve bol örnekle olmasını isterim. Beklentilerimi hiç karşılamadı.
- VIII.** Daha çok örnek daha iyi olur. Beklentilerimi karşılamadı.
- IX.** İşlevselliği pek yoktur. Güncel olsun. Diyaloglara ağırlık verilmeli.
- X.** Mesela bir gün bir turisti görsek ya da yabancı ülkeye gitsek nasıl soru sorarız, nasıl cevap veririz bunları öğrenmemiz gerekir. Bunları kitaptan öğrenebiliriz.

- XI.** Güncel olmalı. Diyalog fazla olmalı.
- XII.** Konuyu iyi öğretmesi, çok fazla örnek cümleler olması, Türkçe açıklamalar olması. New Bridge kitabında Türkçe açıklamalar yok. Karmaşık bir kitap. Benim beklentilerimi karşılamıyor.
- XIII.** Yabancı dil kitabı öğrenmek istediğimiz dili her yönüyle öğretecek şekilde düzenlenmelidir. Yani yabancı dilde okuma, yazma, dinleme ve konuşma öğelerini kapsamalıdır.
- XIV.** New Bridge kitabı yabancı dil öğretimi için yeterli değil çünkü İngilizcenin iletişimsel ve kültürel yönleri eksik olarak ele alınmıştır.
- XV.** Gramer ağırlıklı olması, resimlerle anlatımın olmasını isterim. Bu seneki kitabımız beklentilerin altında bir kitaptı, çünkü konu olarak eksikti.
- XVI.** Benim yabancı dil ders kitabından beklentilerim; ilk olarak gramer bilgilerine yeterince yer vermesi, resimlerle detaylı şekilde konuları açıklaması, arada eğlence köşeleri olması yani öğretirken eğlendirmesi-bizi sıkmaması.
- XVII.** İlk önce kelime zenginliği sağlamalı. Bize konuşma alanında daha çok yardımcı olmasını isterim.
- XVIII.** Gramer bilgilerine yeterince yer verilmelidir. Kitabın arka kısmında her ünite de bulunan önemli kelimelerin yazılı olmasını beklerim. Ayrıca; ünitelerde işlenen konuların günlük yaşamdaki konuları yansıtmasını beklerim.

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde yöneltilen iki sorudan ilki öğrencilerin bir yabancı dil ders kitabından beklentilerini ortaya çıkarmaya yönelik bir sorudur. Katılımcıların cevaplarında ön plana çıkan cevaplar genellikle yabancı dili gündelik yaşamda kullanabilme ile ilgilidir. Sorulan bu soruya cevap veren öğrencilerin %50'si, bir yabancı dil ders kitabının yalnızca bilgi yüklü olmamasını; ayrıca günlük hayattan izler taşımasını, güncel olmasını, resimlerle öğretmesini, eğlence köşelerine yer vermesini istemektedirler.

Yöneltelen ikinci soruda ise derinlemesine mülakata katılan öğrencilerin bir eğitim-öğretim yılı süresince kullanmış oldukları yabancı dil ders kitabı olan New Bridge to Success ile ilgili yorumlarına başvurulmuştur. Bu derinlemesine mülakat maddesinde alınan cevaplara dikkat edildiğinde öğrencilerden %50'sinin New Bridge to Success hakkında doğrudan olumsuz fikir belirtmekten kaçındıkları, diğer yandan da ideal yabancı dil ders kitabının nasıl olması gerektiği konusunda düşüncelerini beyan ettikleri görülmektedir. Bu haliyle New Bridge to Success ile ilgili olarak, ideal bir yabancı dil ders kitabı olmaktan uzak olduğu ve olumsuz eleştiriler almamak için eksiklerinin giderilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde yöneltile soruya katılımcılar tarafından aşağıdaki cevaplar verilmiştir:

- I. Müzik, resim, heykel gibi dünyaca meşhur sanat eserlerinin anlatılması.
- II. O dilin konuşulduğu yerdeki en ünlü yerler, mesela heykeller, binalar aklıma geliyor. Bir de o yabancı ülkelerdeki yemek türlerini merak ediyorum.
- III. Başkentler, futbol takımları, kıyafetler, içecekler, yiyecekler, ünlü kişiler.
- IV. Aklıma festivaller, konserler, yabancı ünlüler, alkolleri, yemekleri, arabaları, evdeki hayatları, işteki hayatları gelmektedir.
- V. Görsellik ön planda olmalı. Kültürel yapımızı yansıtmalı.
- VI. Öğrendiğimiz dilin her kültürel öğesini okuma parçalarında ve örneklerinde görebilmek.
- VII. Öğrendiğim dilin her kültürel öğesini de örnek ve parçalarda görebilmek.
- VIII. Bayramlar, kutlamalar, aile unsuru, vb.
- IX. Geleneksel yaşama bağlı yaşayan, kullanılan dil ile etkileşmek. Toplumsal değer yargıları.
- X. Tarihi yerler, insanların giydikleri şeyler, eğlenme şekilleri, arkadaşlık gibi şeyler.
- XI. Dil ve kültür bir bütündür.
- XII. Yılbaşı eğlenceleri, içkiler, dans.
- XIII. Kültürel öğeler denilince benim aklıma bir milletin yaşam tarzı, örf ve adetleri, bayramları, beslenme alışkanlıkları, davranış biçimleri ve toplum ilişkileri geliyor.

- XIV.** Yemekler, gelenekler, dini öğeler, toplumsal görgü kuralları akla gelmektedir.
- XV.** Dış devletlerin yaşam tarzının işlenmesi, tarihi yerlerin tanıtılması aklıma gelir.
- XVI.** Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklıma ilk gelen; genellikle yabancı ülkelerin kültürlerinin, yaşam tarzlarının, giyimlerinin, örf ve adetlerinin tanıtılması gelmektedir.
- XVII.** Bizim ülkenin ve diğer ülkelerin kültürlerini bize anlatması aklıma geliyor.
- XVIII.** Başka ülkelerin geleneksel kıyafetleri, yöresel kıyafetleri, özel günleri, yemekleri ve oyunları aklıma gelmektedir.

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde öğrencilerin kültür dendiğinde akıllarına neler geldiği saptanmak istenmiştir. Öğrencilerin ‘kültür’ kavramı hakkında ön bilgiler taşıdığı varsayımına dayanan bu soruya öğrenciler yukarıdaki cevapları vermişlerdir. Bu cevaplar ışığında öğrencilerin %60’ının ‘kültürel öğeler’ dendiğinde akıllarına ‘müzik, resim, heykel, yemek, içecek, kıyafet, festival, konser, aktör, iş hayatı, bayram, kutlama, aile, dans, davranış, toplum, din, görgü kuralı, oyun’ gibi somut kültür öğelerinin farkında oldukları tespit edilmiştir. Yabancı dil ders kitaplarında kültürel öğelerin ne derece yeterli olduklarının tespit edilmesinde öğrencilerin %60 oranında kültürel öğelerin farkında olmaları çalışma için yeterli bir oran olarak karşımıza çıkmaktadır. Diğer yandan, öğrencilerin %17’sinin kültürel öğeleri maddeler halinde net bir şekilde ifade edememekle birlikte bu konuda fikir sahibi olduklarını ‘kültürel yapı, toplumsal değer yargıları, yaşam tarzı’ gibi genel ifadelerle belirttikleri görülmüştür. Bu derinlemesine mülakat maddesine cevap veren öğrencilerin %23’lük kısmı ise kültürel öğelerle ilgili somut örnekler vermemişler/verememişlerdir.

3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde yöneltilen soruya katılımcılar tarafından aşağıdaki cevaplar verilmiştir:

- I.** Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin bilinmesi dilin kazanılmasında etkisi vardır.
- II.** Evet. Eğer yabancı ülkedeki görgü kurallarını bilirsek, onunla ilgili deyimler gibi cümleleri daha kolay anlayabiliriz.
- III.** Evet, ikinci sorudaki şeyleri bilmemiz gerekir.
- IV.** Evet, katkı sağlar. Daha kolay öğreniriz.
- V.** Öğrenme daha ilgi çekici hale getirilmeli.
- VI.** Evet. Öğrenmeyi daha ilgi çekici hale getirir.
- VII.** Evet, düşünüyorum. Çünkü merak uyandırarak o dili öğrenmeyi kolaylaştırıyor.
- VIII.** Kesinlikle katkı sağlar. Çünkü öğrenmeyi ve o dili ilgi çekici hale getirir.
- IX.** Dili tam anlamıyla birlikte öğrenmeli.
- X.** Tabi ki kültürü de öğrenmeliyiz. Yoksa dünyadaki herkes bizim gibi düşünmez, yaşamaz ki. Eğer bunları da öğrenirsek o dili belki daha iyi konuşuruz.
- XI.** Dili tam anlamıyla öğrenmek.
- XII.** Evet. Kültürel öğeler sayesinde başka ülkelerdeki insanları nasıl yaşadığını, ne yaptığını öğrenebiliriz.
- XIII.** Dil öğrenmek kültür öğrenmektir. Zaten dil kültürün önemli bir parçası ve aktarıcısıdır.

- XIV.** Evet, kişiyi öğrenme sürecine dahil edecektir. Kültür dil ile iç içedir. Öğrenilen dilin canlı olduğu alan kültürdür.
- XV.** Düşünüyorum. Çünkü öğrenme açısından katkı sağlar.
- XVI.** Evet düşünüyorum. Sade, sıkıcı şekilde anlatılan bir öğrenimindense, çeşitli kültürel öğeler aracılığıyla aktarılması daha mantıklı.
- XVII.** Tabi ki de. Bence İngilizce ders kitabındaki bütün olanlar dil gelişimimizi etkiler.
- XVIII.** Evet, düşünüyorum. Çünkü başka ülkelerin kültürel öğelerini yabancı dil olarak gördüğümüz zaman kelime ve gramer bilgilerimiz daha çok artacaktır.

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde öğrencilerden yabancı dil öğrenme süreci üzerinde kültürel öğelerin bir katkısı olup olmadığına dair fikirleri istenmiştir. Alınan cevaplar üzerinde bir gruplamaya gitmeden önce genel bağlamda %83 gibi büyük bir çoğunluk bu katkının varlığından söz etmiştir. Kültürel öğelerin yabancı dil öğreniminde katkısı olduğundan söz eden bu çoğunluk içinde %22'lik bir grup ise bu katkının yanında Kültürel öğelerin yabancı dil öğretiminde 'olmazsa olmaz' bir unsur olduğundan söz etmiştir.

Yabancı dil öğretiminde kültürel öğelerin yabancı dil öğrenme sürecine katkı sağlayıp sağlaması bakımından %17'lik bir grup, dilin kazanılmasında bir etkiye sahip olduğundan söz etmiştir. Ancak bu etkinin olumlu ya da olumsuz şekilde olduğundan söz etmemişlerdir. Eğer katılımcıların bu hususta olumlu bir etkiden söz ettikleri varsayılacak olursa, kültürel öğelerin yabancı dil öğrenimine katkı sağlayacağı savı %100 oranında destek görmüş olacaktır.

4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde yöneltilen soruya katılımcılar tarafından aşağıdaki cevaplar verilmiştir:

- I. Görsel öğeler biraz daha olsa iyi olur.
- II. Evet, resimler faydalı ve bazen gözümüzde canlandırmamıza yardımcı oluyor. Ama biraz daha fazla olsa belki daha iyi olurdu.
- III. Hayır. Bence daha fazla olmalı.
- IV. Görsel resimler vardır kitapta ve faydalıdır. Ama yeterli nasıl oluyor, neye göre bilemiyorum.
- V. Görsel öğeler yeterli değil.
- VI. Hayır.
- VII. Düşünmüyorum.
- VIII. Hayır.
- IX. Görsel öğeler yeterli değil. Yeterince motive edici değil.
- X. Görseller daha çok resimler, şekillerdir ve kitapta bunlar vardır. Bunlar yazılı olan cümleleri anlamamıza yardım ederler. O yüzden yararlıdırlar.
- XI. Yeterli görsel öğe yok.
- XII. New Bridge kitabında çok fazla görsel öğe yok galiba ya da varsa da ben hatırlamıyorum.
- XIII. Ders kitabımızda resimler var. Yabancı dil öğrenim sürecinde görsel öğelerin önemli olduğunu düşünüyorum. Fakat yeterli olup olmadığı konusunda bir fikrim yok.

- XIV.** Görsel olarak iyi fakat resimler daha çok Türkiye ile ilgili olduğu için yeterli bir kitap değildir.
- XV.** Bence yeterince fazlaydı, konudan çok resim vardı. Ama görsellik de önemli.
- XVI.** Gayet güzel bir anlatım sağlanmıştı görsel öğeler kullanılarak. Ancak bu yeterli olduğu anlamına gelmemektedir. Daha güzel olabilirdi.
- XVII.** Düşünüyorum. Yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyorum.
- XVIII.** Kitapta kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünmüyorum.

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde öğrencilerden yabancı dil ders kitapları olan New Bridge to Success kitabında kullanılmış olan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde ne ölçüde yeterli ve faydalı olduklarının tespiti yapmaları istenmiştir. Bu derinlemesine mülakat maddesine cevap veren öğrencilerin yalnızca %22'si, New Bridge to Success'i gerek yeterlilik, gerekse de faydalılık bakımından yeterli bulmuşlardır. Öğrencilerin %28'inin kısmi olarak yeterli/faydalı bulduğu New Bridge to Success kitabına dair öğrencilerin %50'sinin kesin bir dille olumsuz fikir bildirerek yabancı dil öğreniminde yetersiz ve faydasız görsel öğelerle dolu olduğunu ifade ettikleri görülmektedir.

5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde istenen bilgiye katılımcılar tarafından aşağıdaki karşılıklar verilmiştir:

- I.** Bir toplumun kültürünü bildiğinde dilini de kavramak kolay olacağından fayda sağlar.
- II.** Ben kitaptaki bir telefon konuşmasından bir şey öğrendim ve bizden çok farklı olduğu için şaşırdım. Mesela biz telefonda “benim” adımı şu diyoruz. Onlar ise “it’s...” Diyor. Yani “it” kullanıyorlar.
- III.** Hatırlamıyorum.
- IV.** Bir konuda farklı yemek isimleri öğrenmiştik. Bence İngilizce öğrenirken bunları da öğrenmeliyiz.
- V.** İlgimi çeken bir örnek yok.
- VI.** (cevap verilmemiştir)
- VII.** (cevap verilmemiştir)
- VIII.** Yok.
- IX.** Öğrenme daha çekici hale gelebilir.
- X.** Bir yerde yüzme kulübü vardı. Ben yüzmeyi öğrenmeyi ve öyle bir kulüpte olmayı çok isterdim. İşte kitapta onunla ilgili eşyalar nelerdir onları öğrenmiştim.
- XI.** İlgi çekici olur.

- XII.** Bir ünite de yılbaşı gecesi ile ilgili bir fotoğraf vardı. Anıtkabir'in fotoğrafı vardı. Ama anıtkabir bizim kültürümüze ait. Faydalıdır tabi ki ama çok fazla hatırlayamıyorum.
- XIII.** Yorum yok.
- XIV.** Halloween, Christmas ile ilgili bir örnek var. Bu diğer kültüre değinme olduğu için faydalıdır.
- XV.** Örneğin Japonların yemeği ve giysileri kültürel öğedir. Faydalı olmuştur. Çünkü daha kalıcı olur.
- XVI.** (cevap verilmemiştir)
- XVII.** Mesela o ülkeye ziyarete gittiğimizde o kültür öğesi bize çok faydalı olacaktır.
- XVIII.** (cevap verilmemiştir)

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde öğrencilerden New Bridge to Success kitabında yer alan kültürel öğelerden en az bir tanesini belirtmeleri ve faydalıysa neden faydalı olduğunun gerekçesi istenmiştir. Öğrencilerin %66'sının istenen şekilde bir örnek verememeler birlikte bu öğrencilerin yarısını oluşturan %33'lük kısmın istenen bilgiye cevap veremeyerek derinlemesine mülakat maddesini cevapsız bıraktıkları gözlenmiştir. Öte yandan, öğrencilerin %34'lük kısmında gerçekten etkili sayılabilecek bazı örneklerin verildiği görülmüş ve New Bridge to Success'in İngiliz dilinin kültürel öğelerinden kısmen de olsa bahsettiği anlaşılmaktadır. Fakat %66'ya karşılık gelen yani öğrencilerin çoğunun kitaptan istenen şekilde bir örnek verememeleri New Bridge to Success kitabının büyük bir zaafı olarak göz önünde bulundurulmalıdır.

6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde yöneltilen sorulara katılımcılar tarafından aşağıdaki cevaplar verilmiştir:

- I. Bir kültürel konuyu anlatırken ön bilgi verilmeli, ne zaman nerde ortaya çıktığı açıklanmalıdır. Günlük konuşmalar yapacağı ortam olmalıdır.
- II. Ben internet değil de daha çok niye filmlerdeki İngilizce konuşanlar ile kitaptakiler biraz farklı onu anlayamadım. Mesela film izlerken hiç kitapta olmayan şeyler diyorlar.
- III. Evet, eksikler vardır. İnternet, yabancı filmler, dergiler ve kitaplar (roman) alternatif olabilir.
- IV. Nasıl eksik oluyor bilmiyorum.
- V. Video olarak diyaloglara yer verilmeli.
- VI. Görsel öğeler video şeklinde ve günlük konuşma kalıplarıyla bağlantılı olabilir. Dinleme tek başına yeterli değil.
- VII. Var. Videolar, kısa filmler ve günlük konuşmaya yönelik görsellerle desteklenebilir.
- VIII. Var. Günlük hayata dair videolar olabilir.
- IX. Video olarak diyaloglara yer verilebilir.
- X. Bu soruyu bilmiyorum.
- XI. Video olursa hem görsel hem de işitsel açıdan faydalı olur.

- XII.** Kitapta İngiliz kültürüne ait çok bilgi yok. Belki daha fazla fotoğraf, resim konulabilir. Onların yaşam tarzına dair diyaloglar verilebilir.
- XIII.** Günlük hayatta geçen gerçek konuşmalara daha çok yer verilse daha iyi olur. Mesela filmlerdeki İngilizce ile kitapta olan konuşmalar bazen çok farklı oluyor.
- XIV.** Eksik yönleri var. Kitaba ek olarak kültürel flaş kartlar, ek worksheetler olabilir. Küçük filmler, dramalar ve kültürü tanıtan bir CD daha faydalı olabilir.
- XV.** Var. Çünkü anlatımdan çok görsel öğelerle anlatılmak istenmiş kültürel öğeler. Listen bölümü bence fazla olmalı. Kitabın yanında CD verilsin.
- XVI.** Evet, var. Günlük konuşmalara ve kısa günlük anılara yer verilerek yapılabilir.
- XVII.** Evet, bu düşünceye kesinlikle katılıyorum.
- XVIII.** Aktarılmada eksik olan yönler vardır. Bu eksiklikler görsel öğelerden faydalanılarak giderilebilir.

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde öğrencilerden New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksiklikleri olup olmadığına dair fikirlerini bildirmeleri ve eğer eksiklikler varsa bu eksikliklerin giderilmesi için ne gibi eklemeler veya etkinlikler yapılabileceğini ifade etmeleri istenmiştir. Bu derinlemesine mülakat maddesinde öğrencilerin %87'sinin New Bridge to Success kitabında kültürel öğelerin aktarılmasında eksikliklerin olduğunu söylemesi ve alternatif yöntemleri sürmesi, New Bridge to Success'in ideal bir ders kitabı görüntüsü vermemesine bir kanıt sayılabilmektedir. Öğrenciler, ideal bir yabancı dil ders kitabının;

1. Kültürel bir unsur anlatılırken ön bilgi/bilgiler vermesi gerektiğinden,
2. Günlük konuşma durumlarını yansıtmasından,
3. Argo, atasözü, deyim gibi gramer içinde yer almayan öğeleri içermesinden,
4. Daha fazla fotoğraf-resim barındırmasından,

5. Kitabın kùltürü tanıtan bir CD'si bulunmasının gerektiğinden

Söz etmişlerdir.

Ayrıca öğrenciler, internetin, yabancı sinema filmlerinin, kısa filmlerin, dergilerin, romanların, videoların, flaş kartların, worksheetlerin ve dramaların da alternatif materyaller/aktiviteler olarak yabancı dil öğreniminde kullanılmasının faydalı olacağından bahsetmişlerdir.

7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde yöneltile soruya katılımcılar tarafından aşağıdaki cevaplar verilmiştir:

- I. Vardır. Farklı kültürler öğrenildiğinde kendi dilimizdeki kültürel unsurların farkına varıyoruz.
- II. Bilmiyorum.
- III. Bence çok yoktur.
- IV. Evet, kültürel öğeler bazen farklı olunca fark ediyor insan.
- V. Hayır.
- VI. Hayır.
- VII. Hayır, pek yok.
- VIII. Hayır, çünkü bizim kültürümüzde yabancı dil öğrenmeye çalışıyoruz.
- IX. Hayır.
- X. Kitapta bazen bilmediğimiz şeyler oluyor, öğreniyoruz. Çoğu kez de biliyoruz zaten.
- XI. Hayır, çok fazla değil.
- XII. Çok fazla bir rolü yok.
- XIII. Evet, rolü var. Farklı kültürleri öğrenmek güzel.
- XIV. Pek rolü olduğu söylenemez. Çünkü zaten daha çok Türkiye ile ilgili.
- XV. Var.

- XVI.** Evet, var (tamamen olmasa da). Başka ülkelerin gelenek-göreneklerini de öğrendim.
- XVII.** Tabi ki, onun da rolü vardır.
- XVIII.** Öğrendiğim dile ait kültürel öğelerin farkına varmamda New Bridge to Success kitabının rolü büyüktür.

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde öğrencilere New Bridge to Success kitabının öğrendikleri yabancı dile ait kültürel öğelerin farkında olmalarında ne ölçüde katkısı olduğu sorulmuştur. Öğrencilerin %61'inin kısa ve net bir dille olumsuz görüş belirtmeleri New Bridge to Success kitabının sözü edilen kültürel öğelerin farkına varılmasında öğrencilerin yabancı dil öğrenme geçmişlerinde iz bırakmadığı anlaşılmaktadır. Öğrencilerin %39'unda gözlemlenen olumlu cevaplarda ise somut örneklerden ziyade 'rolü var, farklı kültürleri öğrenmek güzel, öğrendiğim dile ait kültürel öğelerin farkına varmamda New Bridge to Success kitabının rolü büyüktür veya vardır' gibi genel hatlarla cevap verme eğilimi saptanmıştır.

8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde yöneltilen sorulara katılımcılar tarafından aşağıdaki cevaplar verilmiştir:

- I. Kitabımızda kendi kültürümüz pek yer almıyor. Yer alması daha iyi olur.
- II. Var, ama sanki çok yok. Bir etkisi nedir bilmiyorum.
- III. Kendi kültürümüzden örnekler vardır. Bence bu faydalıdır.
- IV. Evet vardır. İnsanın kendi kültürünü de kitapta görmesi, kendini tamamen farklı olmadığını gösterir.
- V. Öğrenmekte zorluk çekiyorum.
- VI. Evet, Türkçe ile bağlantılı olarak yabancı dil öğrenmekte zorluk çekiyorum.
- VII. Türkçe bakış açısı ve düşüncesiyle yabancı dil öğrenmek zor.
- VIII. Bir dil, kültürüyle dildir.
- IX. Pek yer almıyor, ancak etkileyebilir.
- X. Kitapta Türkçe isimler de var. Bir de resimlerde de Türkçe yerlerin isimleri var. Bunların olması iyi bence.
- XI. Evet, çok fazla yer alıyor. Diğer kültürü fazla öğrenmiyoruz.
- XII. Evet, var. Anıtkabir'in resmi var. Atatürk ile ilgili bir ünite var. Bizim kültürümüzde yer alan öğelerden onların kültüründe de var mıdır acaba diye merak ediyorum.
- XIII. Evet, kitapta kendi kültürümüze ait örneklendirmeler, bilgiler var. Bunları görünce farklı kültürlerde ortak yönler olduğunu fark ederiz.

- XIV.** Evet, fazlasıyla. Diğer dilin öğrenilmesinde zayıf kalmaktadır.
- XV.** Çok az yer verilmiştir. Biraz fazla olsaydı daha güzel olurdu.
- XVI.** Evet, kendi kültürümüze ait öğeler de yer almaktadır.
- XVII.** Fazla yok. Bu da bizim kitaba olan ilgimizi azaltmaktadır.
- XVIII.** Evet, kendi kültürümüze ait öğeler yer almaktadır. Öğrenmekte olduğum yabancı dilin kültürünü farklı görmekteyim.

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde New Bridge to Success kitabında öğrencilerin kendi kültürlerine ait öğelerin yer alıp almadığının ve eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte oldukları yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açılarını nasıl etkilendiğinin ortaya çıkarılmasına çalışılmıştır. Bu derinlemesine mülakat maddesinde öğrencilerin büyük bir çoğunluğu denebilecek %83'ü kendi kültürlerine ait öğelerin new Bridge to Success kitabında yer aldığından bahsetmişlerdir. Kalan %23'lük kısım ise bu öğelerin varlığını kabul etmemektedirler. Ancak esas farklılaşma kültürel öğelerin var olması veya olmaması hususunda değil; kendi kültürlerine ait kültürel öğelerin yer aldığını düşünen öğrencilerin, yer alan bu kültürel öğelerin faydalı olup olmadığı bakımından gözlenmektedir. Öğrencilerin yalnızca %28'i kendi kültürlerine ait kültürel öğelerin yabancı bir dilin öğrenilmesinde fayda sağlayacağına inanmaktadır. Dolayısıyla bu derinlemesine mülakat maddesi yorumlandığında bir yabancı dilin öğrenilmesinde öğrencilerin maruz bırakılmaları gereken kültür, onların kendi kültürleri değil, öğrenmeye çalıştıkları hedef dilin kültürü olmalıdır sonucuna ulaşılabilmektedir

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde yöneltilen soruya katılımcılar tarafından aşağıdaki cevaplar verilmiştir:

- I. Yer aldığını düşünmüyorum.
- II. İşte günlük hayatta, nasılsın, nerelisin, bunları sorabiliyoruz ama çok karmaşık cümleler olmuyor.
- III. Hayır, düşünmüyorum.
- IV. Evet, yeni kelimeler ve farklı cümleler kurmayı öğrendim.
- V. Çok fazla değil. Günlük konuşma diline daha çok yer verilmeli.
- VI. Çok fazla değil. Daha fazla günlük konuşma diline ait kalıp kullanılmalı.
- VII. Biraz.
- VIII. Hayır, düşünmüyorum.
- IX. Pek sunmuyor. Günlük konuşma diline daha çok yer verilmeli.
- X. Evet, bazen arkadaşımın İngilizce yazışıyoruz internetten. O zaman bir şeyin adını hatırlamayınca bazen kitaptan bakıyorum. O konu varsa. (Mesela kütüphane, alışveriş merkezi falan)
- XI. Daha fazla olmalı, yeterli değil.
- XII. Şu ana kadar günlük hayatta hiç işime yaramadı.
- XIII. Evet, var ama daha fazla olsa daha iyi olurdu.
- XIV. Bazı bölümlerde, mesela acil durularda aranabilecek numaralar ve yapılabilecekler anlatılıyor.
- XV. Düşünmüyorum. Çünkü bütün parçalar neredeyse hikaye tarzında.

- XVI.** Bence pek fazla değil ama yine de ufak da olsa bu pratik bilgilere sahip olduk.
- XVII.** Düşünüyorum. Mesela facebook'da yabancı bir arkadaş eklediğimde kitap sayesinde onunla konuşabiliyorum.
- XVIII.** Evet. New Bridge to Success kitabının bana gündelik hayatta kullanabileceğim pratik bilgiler sunduğunu düşünüyorum.

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde öğrencilerden New Bridge to Success kitabından kendi gündelik hayatlarında kullanabilecekleri pratik bilgiler bulup bulamadıklarının cevabı öğrenilmek istenmiştir. Öğrencilerin %33'ü New Bridge to Success'in bu konuda yeterli bir yabancı dil ders kitabı olduğunu bildirmişlerdir. Hatta bu öğrencilerden bazılarının sosyal sohbet sitelerinden bazılarında tanıştıkları yabancı arkadaşlarla konuşurken New Bridge to Success kitabından faydalandıklarını söylemişlerdir. Diğer yandan %67'lik bir öğrenci grubu ise New Bridge to Success kitabının gündelik hayatta kullanılabilir bilgileri sunma konusunda yetersiz bulmuşlardır.

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde yöneltilen sorulara katılımcılar tarafından aşağıdaki cevaplar verilmiştir:

- I. Ben bu yukarıdaki dallarda bilmediğim bazı şeyleri kitabımızdan öğrendim.
- II. Evet, spor, müzik, film, var. Ama bazıları eski. Mesela bir yerde Meg Rayın'ın resmi vardı, ama o kadın artık çok filmlerde yok. Daha yeni biri olsa iyi olur, öğreniriz.
- III. Evet, öyle konular vardır. Ama yeterli ölçüde değildir.
- IV. Evet, popüler ve güncel konular vardır. Bence yeterlidir.
- V. Güncel konular ağırlıklı olmalı.
- VI. Çok fazla değil. Günümüze ait konulara daha fazla yer verilmeli.
- VII. Yeterli değil.
- VIII. Pek değil.
- IX. Güncel konulara ağırlık verilmeli.
- X. Evet, kitapta müzik, futbol, moda gibi konular var. Çoğunu da zaten biliyoruz, pek farklı olmuyor.
- XI. Güncel konularla ilgili diyalog ve okuma parçaları olmalı.
- XII. Sporla ilgili bir ünite vardı. Futbol da vardı. Müzikle ilgili bir ünite de vardı galiba. Kendime yakın hissettiğim konularda (müzik, moda, şarkıcılar gibi) dersi daha iyi dinliyorum.

- XIII.** Popüler ve güncel konular var ama bence yetersiz. Güncel ve popüler konular benim ilgimi çok çeker.
- XIV.** Evet, güncel konular içermekte fakat son sınıf kitabında bu güncellik yok olmakta.
- XV.** Düşünüyorum. Güncel konular bakımından zengin.
- XVI.** Evet, düşünüyorum. Ben de zaten en çok bu yönünü beğenmiştim. Örneğin “Chess” adlı metinde satranç oyununu tanıtmayı çok hoşuma gitmişti. Ama daha farklı şeyler de olabilirdi.
- XVII.** Düşünüyorum. Bu konularda bilginizin arttığına güveniyorum.
- XVIII.** İlgimi çekebilecek popüler ve güncel konular içerdiğini düşünüyorum. Fakat, kitap bana göre bu konuda yeterli ölçüde içermemektedir.

Öğrencilerin müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları New Bridge to Success kitabında ne ölçüde bulabildiklerini saptamak amacıyla sorulan yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesine öğrencilerin % 61’i olumsuz görüş beyan etmişlerdir. Bu öğrencilerden %28’lik kısmı bu bilgilerin kitapta kısmen mevcut olduğunu belirtmelerine rağmen kendileri için yetersiz bulmaktadırlar. Öte yandan %39’luk bir öğrenci grubu ise New Bridge to Success kitabında yer alan konuların popülerlik ve güncellik açısından yeterli bulmaktadırlar.

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde yöneltilen soruya katılımcılar tarafından aşağıdaki cevaplar verilmiştir:

- I. Bazen kitapta (gördüğüm metindeki konularda) TV, internet, vb. ile karşılaşıyorum.
- II. Bence çok yok ama bazıları var.
- III. Hayır, gerçek değildir. Daha çok resimler, bir de kendiliğinden yazılmış hazırdırlar.
- IV. Gerçek yaşamdaki olaylar vardır. Ama gazete, dergi, yazı görmedik, hatırlamıyorum.
- V. Hayır.
- VI. Hayır.
- VII. Pek değil.
- VIII. Hayır.
- IX. Hayır.
- X. Bilmiyorum.
- XI. Hayır.
- XII. Genellikle fotoğraflar var ama onlar da günlük yaşamda çok fazla karşımıza çıkacak türden değil.
- XIII. Hayır, düşünmüyorum. Gerçek yaşamla ilintili çok şey yok.
- XIV. Hayır, düşünmüyorum, hatta sıkıcı metinler yer almakta.

- XV.** Evet, düşünüyorum.
- XVI.** Kısmen. Hepsinde olmasa da bazı yerlerde bu materyallere rastlanması güzeldi. Bu tip şeylerin daha çok olması biz öğrencilerin ilgisini daha çok çekmektedir.
- XVII.** Evet.
- XVIII.** Kitabın görsel öğelerinin ve metinlerin özgün materyaller içerdiğini düşünüyorum

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğelerin ve metinlerin, özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) olup olmadıklarının tespitinin öğrencilerce yapılması istenmiştir. Bu derinlemesine mülakat maddesine cevap veren öğrencilerin %72'si New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğelerin ve metinlerin özgün materyaller olmadıklarını ifade etmişlerdir. Bazı görseller ve metinlerin ise günlük yaşamda karşımıza çıkabilecek türden olmadıklarını söylemişlerdir. %6'lık bir öğrenci grubu ise bu durumun sıkıcılığından yakınmışlardır. Diğer yandan %28'lik bir öğrenci dilimi New Bridge to Success'i bu konuda yeterli bulmaktadır.

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir rneğ verebilir misiniz?

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde yöneltilen sorulara katılımcılar tarafından aşağıdaki cevaplar verilmiştir:

- I. Yeterince yer verilmiyor.
- II. Biz hiç kitaptan argo öğrenmedik. Deyim de hatırlamıyorum.
- III. Hayır, bence yeterince yoktur.
- IV. Kitapta çok atasözü yoktur. Argo hiç yoktur.
- V. Hayır.
- VI. Hayır.
- VII. Hayır.
- VIII. (cevap verilmemiştir)
- IX. Hayır.
- X. Kitaplarda genel şeyler oluyor bence. Öyle argo, atasözü falan olmuyor.
- XI. Hayır.
- XII. Yok ki.
- XIII. Atasözleri, deyimler kitapta yer almıyor. Argo ise hiç yok diyebilirim.
- XIV. Hayır düşünmüyorum.
- XV. Bence yok. Çünkü paragraf çok. Paragraftansa diyalogların daha fazla olmasını isterim.
- XVI. Hayır, pek düşünmüyorum. Ama olsa daha eğlenceli bir görünüm olurdu.

- XVII.** Hayır, hiç rastlamadım. Olsaydı güzel olurdu.
- XVIII.** Bu öğelerin kitapta yeterince yer almadığını düşünüyorum.

Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz şeklinde yöneltilecek yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesine, öğrencilerin %100'ü yani tamamı olumsuz görüş bildirmişlerdir. Bu noktadan hareketle New Bridge to Success kitabı öğrencilerin dil öğrenme geçmişlerine atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi dilin zenginliği sayılan yapılar bakımından iz bırakmamaktadır. Bunu da derinlemesine mülakat maddesinin devamında öğrencilerden istenen ve onlardan en çarpıcı gelen en az bir örneği vermelerini isteyen kısımda hiçbir örneğin verilememesi, bu olumsuz durumu desteklemektedir.

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde yöneltilen soruya katılımcılar tarafından aşağıdaki cevaplar verilmiştir:

- I. Yer aldığını düşünüyorum.
- II. Evet, akraba isimlerini öğrendik kitaptan. Mesela uncle, sister falan. Bir de biz evli bayan, bekar bayan unvanı kullanmıyoruz ama onlarda öyleymiş.
- III. Bazen farklı olduğunu düşünüyorum. Yani bizim ülkemizdekinden, ama çok yok.
- IV. Evet, yer almaktadır.
- V. Evet, yer alıyor.
- VI. Evet, Türkçeden farklı kalıplar içeren İngilizceyle ilgili öğeleri öğrendim.
- VII. Hayır.
- VIII. Hayır.
- IX. Evet, yer alıyor.
- X. Bilmiyorum.
- XI. Evet, bu konuda çok şey öğrendim.
- XII. Bazı öğeler bizim kültürümüzden, bazıları ise farklı kültürden ancak bu öğeler genellikle resimler, fotoğraflar vb şeyler. Dua, beddua gibi şeyler yok.
- XIII. Evet, bazıları var. Ama kitapta benzerlik ve farklılık diye açık açık belirtilmemiş.
- XIV. Hayır, düşünmüyorum.

- XV.** Genelinde yok, ama birkaç diyalogda gördüm. Kitapta da olmasını isterim.
- XVI.** Evet. Örneğin; yabancı ülkelerin kültürüne baktığımızda “hey” sözcüğü bizdeki “selam” anlamında kullanılıyor.
- XVII.** Düşünüyorum ama tamamen katılmıyorum. Daha çok batıl inançlar bulunuyor. Bu bizim dinimizde yok. Bunun gibi örnekler.
- XVIII.** New Bridge to Success kitabında kendi kültürüm ile öğrendiğim dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin yer aldığını düşünüyorum.

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde New Bridge to Success kitabında öğrencilerin kendi kültürleri ile öğrendikleri dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer alıp almadıklarına dair görüşleri sorulmuştur. Öğrencilerin bu maddede %55 oranında olumlu görüş bildirmeleri New Bridge to Success kitabı için bir artı puan olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü öğrencilerin gerçek hayatta çok sık kullandıkları bazı kavramları New Bridge to Success vasıtasıyla öğrenmeleri onların bu derinlemesine mülakat maddesine %55 oranında olumlu görüş belirtmelerine olanak tanımıştır. Fakat %45 gibi azımsanamayacak bir öğrenci grubu ise bu öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince bulunmadığını ifade etmektedirler.

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde yöneltilen soruya katılımcılar tarafından aşağıdaki cevaplar verilmiştir:

- I. Yer aldığını düşünüyorum.
- II. Evet, doğum günü, yılbaşı falan var. Ama biz onları zaten önceden biliyorduk.
- III. Evet, böyle ortak günler kitapta vardır.
- IV. Evet, bu günler kitabımızda vardı.
- V. Daha çok Türk kültürü ile ilgili öğeler var.
- VI. Çok fazla değil. Daha çok Türk kültürüyle ilgili öğeler var.
- VII. Pek sayılmaz.
- VIII. Pek değil.
- IX. Daha çok Türk kültürü ile ilgili öğeler var.
- X. Evet, yılbaşı, 1 Nisan, sevgililer günü konularını hatırlıyorum.
- XI. Bizim kültürümüzden daha fazla şey var.
- XII. Evet, yılbaşı gecesi ile ilgili bir ünite vardı.
- XIII. Evet, bu öğeler kitabımızda yer alıyordu.
- XIV. Evet, bu öğelere değinilmiş.
- XV. Yeterince var. Ama bizim kültürümüzün de özel günlerinin olmasını isterim. Daha ilgi çekici olur.
- XVI. Evet, bazı yerlerde rastlanması hoştu.

- XVII.** Evet, bunları diğer ÷lkelerin nasıl kutladığını ve onlarda hangi anlamlara geldiğini öğrendim.
- XVIII.** Ortak değer haline gelmiş öğelerin New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyorum.

Yukarıdaki derinlemesine m÷lakat maddesinde yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer alıp almadığı bilgisi açığa çıkarılmak istenmiştir. Öğrencilerden alınan cevapların %66'sı bu ve buna benzer öğelere New Bridge to Success kitabında yer verildiğini göstermektedir. Bu grupta yer alan öğrencilerin %28'lik bir kısım ise buna ek olarak bu öğelerin oranının artırılmasından yana görüş belirtmişlerdir. Öte yandan öğrencilerin %34'lük kısmının bu konuda New Bridge to Success kitabını yetersiz bulmaktadır.

15. “ I went to library last night.” – Bir üniversite öğrencisi tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

Yukarıdaki derinlemesine mülakat maddesinde istenen bilgiye katılımcılar tarafından aşağıdaki karşılıklar verilmiştir:

- I. (cevap verilmemiştir)
- II. Kültürel olarak olunca üniversitede kütüphaneye gitmek geliyor aklıma.
- III. Kütüphaneye gitmek kültürel bilgisi vardır.
- IV. Bu cümlede kütüphaneye gitmekten bahsediyor.
- V. Kütüphane kültürünün yaygın olduğunu gösteriyor.
- VI. Bizde kütüphane kültürü yaygın değil ama onlarda yaygın. Kütüphaneye istediğiniz saatte gidebiliyorsunuz.
- VII. Bizde pek kütüphaneye gidilmez, hem de gece bizde kütüphane açık değildir.
- VIII. Kütüphane kültürünün yaygın olduğunu ve kütüphanelerin her saat açık olduğunu görüyoruz.
- IX. Kütüphane kültürünün yaygın olduğunu ve her zaman açık olduğunu belirtiyor.
- X. Bu cümle last night kullanılmış ve geçmiş zaman oluyor.
- XI. Kütüphane her saat açık. Kütüphanede ders çalışıyorlar.
- XII. Past Simple Tense kullanılmış. Fiilin 2. hali (go-went) kullanılmış.
- XIII. Kütüphaneye akşam gittiğine göre kitap okuma alışkanlığı olduğunu gösteriyor, ayrıca kütüphanenin akşam açık olduğunu anlıyoruz.
- XIV. Herhangi bir kültürel öge barındırmıyor. Kalıp bir ezber cümle.
- XV. Eğitim, kütüphanenin önemli bir mekan olduğunu, içeriyor.

- XVI.** Bu, o üniversite öğrencisinin kültürel gelişimini göstermektedir. Yani kitap okumaya önem veren bir toplum olduğunu belirtmektedir. Bu üniversite öğrencisi geçen gece kütüphaneye gittiğini belirtmektedir. Kitaba, kitap okumaya önem verilen bir toplumdur. Ayrıca o ülkede kitap okumaya önemden dolayı gece dahi kütüphaneler açık olmaktadır. Bizim ülkemizde böyle bir durum söz konusu değildir.
- XVII.** Ben geçen gece kütüphaneye gitti. Eğitime ne kadar önem verildiği, kütüphanenin önemli kültür öğesi olması aklıma geliyor.
- XVIII.** Bu cümle ile o ülkenin çok özgür bir ülke olduğunu düşünüyorum. Çünkü bizim kültürümüzde gece gece kütüphaneye gitmek yanlıştır, yapılmayan bir davranıştır.

Öğrencilere yöneltilen bu derinlemesine mülakat maddesi öğrencilerin kendi bilgi ve tecrübeleri doğrultusunda düşünmeleri gereken bir derinlemesine mülakat maddesidir. Bu derinlemesine mülakat maddesinde öğrencilerden “I went to library last night.” – tümcesinin hangi kültürel bilgileri içerdiğini ifade etmeleri istenmiştir. Öğrencilerin bu maddede çok çeşitli cevaplar vermeleri her öğrencinin bir diğerinden oldukça farklı bir bakış açısına sahip olmasından kaynaklanmaktadır. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğretimi sürecinde öğrencilere öğrendikleri dilin kültürünü yorumlama konusunda genel ve en azından bazı ortak konularda ortak bir yorumlama kazanımını veremediği anlaşılmaktadır. Bu derinlemesine mülakat maddesine bakıldığında öğrencilerin %55’inin, verilen cümlede yer alan sözcüklerin bir araya gelerek oluşturdukları gramer düzeyindeki açıklamadan öteye geçememişlerdir. Oysaki diğer %45 içinde yer alan öğrencilerin, cümlenin gramer boyutunu aşarak, bu cümleyi kuran üniversite öğrencisi gencin yaşadığı ülkenin kültürünün, kendi

kültüründen farklı olduğunu fark edebilmiştir. Örnek olarak bu cümlenin konuşulduğu bir ülkenin kültüründe;

1. Kütüphanelerin yaygın olduğu,
2. Kütüphanelere istenilen her saatte gidilebileceği,
3. Üniversite öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının olduğu,
4. Kitaba önem verilen bir toplum olduğu,
5. O ülkenin özgür bir ülke olduğu

gibi bir takım değerlerin varlığından söz edilebilir. Yabancı dil öğretim süreçleri, öğretilen yabancı dilin kültüründen izole edilerek sadece gramer boyutuyla yapılmamalıdır. Aksi halde o dili öğrenen insanların, öğrendikleri yabancı dili kullanarak yaratıcı ifadeler kullanmaları veya karşılıklarına çıkan dil yapılarını kusursuz şekilde anlamaları imkânsızdır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Dünya üzerinde konuşulan dillere bakıldığında sadece Afrika'da 1000, sadece Hindistan'da 800'ün üzerinde ve toplamda ise tüm dünya ülkelerinde 3000'in üzerinde dil konuşulduğu bilinen bir gerçektir. Bu dillerin, konuşuldukları her coğrafyada kendilerine özgü dil dokuları barındırdıkları bilinmektedir. Dillerdeki bu farklılıkların temel kaynağının kültür olgusu olduğu savıyla yola çıkılan bu çalışmada, yabancı dillerin öğrenilmesinde bu kültür olgusunun ve bu olguda yer alan kültürel öğelerin yabancı dil öğrenimine nasıl etki ettiği ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Yabancı dil öğretiminde kültürel öğelerin etkinliğinin göz ardı edilmemesi gerektiği ise bu çalışmanın temel savını oluşturmaktadır.

Yabancı dil öğrenimi, dili öğrenen bireyler tarafından farklı şekillerde değerlendirilebilmektedir. Özellikle öğrenilen hedef dilin geniş halk kitlelerince konuşulmadığı ülkelerde, o dili öğrenmek yüksek bütçe gerektiren bir öğrenme ve öğretme süreci gerektirdiğinden dolayı, yabancı dil öğrenme sürecinin verimli hale getirilmesi yüksek önem taşımaktadır. Zamanlamanın büyük paya sahip olduğu bu süreçte, ileri seviyede alan bilgisine sahip uzman öğretilere ihtiyaç duyulmaktadır. Eşgüdümleşme olarak bilinen ve tüm kaynakların amaçlanan doğrultuda etkili kullanımı esasına dayanan sistemin yabancı dil öğretim süreçlerinde kullanılması, para ve zaman gibi iki değerli unsurdan azami şekilde yararlanmaya olanak tanıyacaktır.

Yabancı dil öğretiminin etkililiğini artıracak diğer bir unsur ise yabancı dilin doğru amaçlar için doğru yöntemlerle öğretilmesidir. Kültürel öğeler arasından yabancı dili öğrenen bireylerin ilgi, beklenti ve amaçlarına uygun olanlarının seçilerek kullanılmayacak unsurların elenmesi sayesinde bireylerin gereksiz bilgi yükünden kurtulmaları sağlanabilir. Burada amaç, yabancı dil öğrencilerinin yabancı dil kitaplarında yer alan tüm bilgileri hafızalarına almalarına engel olmak ve kullanacakları bir yabancı dil bilgisine sahip olmalarını sağlamaktır. Diğer yandan yabancı dil öğrenenlerin sadece özgeçmişlerinde belgelemek maksadıyla sahip olacakları yabancı dilin pratik hayatta kullanımı da mümkün olmayacaktır. Bu çalışma, bir dilin dilbilgisinin yanında kültürel öğelerinin de etkili şekilde öğrenilmesi sayesinde gündelik hayatta o dilin daha etkili kullanabileceği iddiasına kanıt oluşturmayı amaçlamaktadır.

Yukarıda anlatılanların yanı sıra, yabancı dil öğretimine öğrenilen dilin kültürel öğelerinin dâhil edilmesi savı başka bir noktada da dikkatli olmayı beraberinde getirmektedir; bu da, öğrenilen yabancı dilin, öğrenen bireyde kendi diline karşı yozlaştırma, unutturma veya baskınlık kurması gibi istenmeyen durumlara karşı dikkatli olunması gerektiği hususudur.

Günümüzde yabancı dil öğrenmeye karşı mesafeli durmayı ve bunu da bireyin kendi diline karşı milliyetçi bir duruş sayılabilecek aşırı bağıllığından dolayı yapması, öğrenilmesi veya öğretilmesi istenen yabancı dile “emperyalist olma” boyutuyla bakmaya yol açabilir. Bundan dolayı, yabancı dil öğretiminde kültürel öğelere yer verilirken, bunun yabancı dilde iletişim kurmanın daha kolay ve etkili olması için yapılan bir öğretim faaliyeti olduğu vurgusu yapılmalı, öğrenilen dilin kültürünün özümsemesinin söz konusu olmadığına açıklık getirilmelidir.

Bu çalışmada Türkiye’de Anadolu liselerinde kullanılan yabancı dil ders kitabı olan New Bridge to Success kitabının yukarıdaki hususlar göz önüne alınarak irdelenmesi sağlanmaktadır. Bu kitabın ders saati sayısı olarak en yoğun kullanıcıları olan 9. sınıf öğrencilerinin görüşlerini içeren derinlemesine mülakat sonuçları göz önüne alındığında, aşağıdaki bulgulara rastlanılmaktadır:

1. İdeal bir yabancı dil ders kitabı yalnızca bilgilerle dolu olmamalıdır. Üstelik bu bilgilerin gerçek hayattan kopuk teorik tarzda bilgiler olduğu göz önüne alındığında bunun öğrenciler açısından yabancı dile ilgi duyma konusunda sorunlara yol açtığı bir gerçektir.
2. Yabancı dil öğretiminde kültürel öğeler oldukça önemli bir yere sahiptir. Bir önceki maddede gerçek hayattan kopuk olarak bahsedilen bilgilerin, bu çalışmada kültürel öğelerin eksikliği olduğu ortaya çıkarılmıştır.
3. Diğer yandan New Bridge to Success kitabı, yabancı dil öğrenimi için az sayılabilecek miktarda kültürel unsur ve etkili olmayan görsel öğelerle doludur. Kültüre dayalı bir konunun gerekli ön bilgilerle birlikte verilmesi o konunun öğrenilmesinde oldukça faydalı olacaktır. Günlük konuşma ve iletişim ortamlarının daha gerçekçi sunulması için atasözleri, deyimler ve argo gibi kültürel unsurlara daha çok yer verilmesi kaçınılmazdır. New Bridge to Success kitabının, hedef dilin konuşulduğu yerlere dair daha çok sayıda fotoğraf ve görsel öğeler barındırması gibi özelliklerinin geliştirilmesiyle, daha etkili bir yabancı dil ders kitabı olabileceği sonucuna varılmıştır.
4. Öğrencilerin öğrendikleri yabancı dilin kültürüne yatkınlık kurmasının, o dili öğrenilmesinde büyük kolaylıklar sağlayacağı ortaya çıkarılmıştır. Çünkü dil

öğrencileri hedef dili kullanarak tümce kurmak istediklerinde hedef dil yerine kendi kültürel deneyimleriyle tümce kurmaya çalışmaları, onları art arda ifade bozukluklarına sevk etmektedir. Bu yüzden öğrenilen yabancı dilin kültürel öğeleri, öğrencilerin kendi dillerindeki anlamları ile birlikte karşılaştırmalı şekilde öğretilmelidir.

5. New Bridge to Success kitabı, gündelik hayatta kullanılabilecek bilgiler çerçevesinde yeniden gözden geçirilmelidir. Sadece kitapta yer alabilecek, öğrencilerin hayatlarına uzak konu ve bölümler, sade ve aynı zamanda kullanışlı bilgilerle değiştirilerek güncellenmelidir.
6. Yukarıdaki maddede sade ve kullanışlı olarak nitelenen bilgiler öğrenciler tarafından müzik, futbol, sinema, tiyatro, ünlüler ve moda gibi ilgi çekici-popüler ve güncel konular olarak düşünülmektedir. New Bridge to Success kitabında ise bu bilgilerin yetersiz oranda bulunduğu tespit edilmiştir. New Bridge to Success kitabının bu eksikliğini giderilmesi için sayılan konu başlıklarının artırılması gerekmektedir.

Tüm bu tespitler ışığında, İngilizce gibi Avrupa medeniyetinin ve kültürünün izini barındıran bir dilin, Türk öğrenciler tarafından öğrenilmesinin oldukça zor bir süreç olduğu görülmektedir. Aynı dil ailesinden gelmeyen bu iki dil gibi, diğer diller arasında da sözcük yapıları ve sözdizimlerinde farklılıklar olduğu muhakkaktır. Bunun yanında hayatı yorumlama ve ifade etmede kullanılan “kültür” bağlamında derinleşen bu dilsel farklılıklar, ileriki safhada bu dillerin öğretilmesinde yine yalnızca kültürün ve kültürel öğelerin göz önünde bulundurulmasıyla aşılabilecek engellerdir.

KAYNAKÇA

Aktaş, T., “*Yabancı Dil Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşım*”, Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi Ulusal Kongresi Bildiri Kitapçığı, Bizim Büro Basımevi, Ankara, 2008, s61-66.

Allen, W.W., *Toward Cultural Proficiency*, Middlebury, 1985, s137-160.

Ansary, H., ve Babaii, E., “*Universal Characteristics of EFL/ESL Textbooks: A Step Towards Systematic Textbook Evaluation*”, The Internet TESL Journal, Sayı:8, No:2, 2002, s1-9.

Armour-Thomas, E. ve Gopaul-Nicol, S., *Assessing Intelligence Applying a Bio-Cultural Model*, Sage Publications, USA, 1998, s56-64.

Aslan, Y., “*Yabancı Dil Eğitiminde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar*”, Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi Ulusal Kongresi Bildiri Kitapçığı, Bizim Büro Basımevi, Ankara, 2008, s118-123.

Aslanargun, E. ve Süngü, H., “*Yabancı Dil Öğretimi ve Etik*”, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:35, 2006, s126-142.

Atay, D., Kurt, G., vd., “*The Role of Intercultural Competence in Foreign Language Teaching*”, Inonu University Journal of The Faculty of Education, Sayı:10, No:3, 2009, s123-135.

Banks, J., *Teaching Strategies For Ethnic Studies*, Allyn & Bacon, Boston, 1997, s120-129.

Brooks, N., “*Culture In the Classroom*”, Valdes, J.M., (ed.), *Culture Bound: Bridging The Cultural Gap in Language Teaching*, Cambridge University Press, Cambridge, 1986, s123-128.

Brown, H.D., *Principles of Language Learning and Teaching*, Pearson Education Limited, London, 2000, s171-192.

Bruner, J., *The Culture of Education*, Harvard University Press, USA, 1996, 1-11.

Buttjes, D., "*Interkulturelles Lernen im Englischunterricht*", *Der Fremdsprachliche Unterricht, Englisch*, Sayı:25, No:1, 1991, s2-9.

Buttjes, D., *Mediating Languages and Cultures*, *Multilingual Matters*, Clevedon, 1991, s15-23.

Byram, M., "*Foreign Language Teaching and Young People's Perceptions of Other Cultures*", Harrison, B., (ed), *Culture and The Language Classroom*, Modern English Pub., Hong Kong, 1990, 76-88.

Byram, M., "*On Being "Bicultural" and "Intercultural"*", Byram, M. ve Fleming, (ed.), *Intercultural Experience and Education*, *Multilingual Matters*, Clevedon, 2002, s50-66.

Byram, M., *Teaching Assessing Intercultural Communicative Competence*, *Multilingual Matters*, Clevedon, 2003, s60-90.

Canale, M. ve Swain, M., "*Theoretical Bases of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing*", *Applied Linguistics*, Sayı:1, 1980, s1-47.

Chambers, F., "*Seeking Consensus In Coursebook Evaluation*", *ELT Journal*, Sayı:51, No:1, 1997, s30-35.

Chastain, K., *Developing Second Language Skills, Theory and Practice*, Harcourt Brace Janovich Pub., Florida, 1988, s302-316.

Collier, M. J. ve Thomas, M., "*Cultural Identity An Interpretive Perspective*", Kim, Y.Y. ve Gudykunst, W.B., (Ed), *Theories In Intercultural Communication*, Beverly Hills, CA: Sage, 1988, s99-122.

Cortazzi, M., “*Cultural and Educational Expectations in The Language Classrooms*”, Harrison, B., (ed), *Culture and The Language Classroom*, Modern English Pub., Hong Kong, 1990, 54-66.

Cortazzi, M. ve Jin, L., “*Cultural Mirrors Materials and Methods in The EFL Classroom*”, Hinkel, E., (ed), *Culture in Second Language Teaching and Learning*, Cambridge University Press, Cambridge, 1999, 196-219.

Demirel, Ö., “*Avrupa Konseyi Dil Projesi ve Türkiye Uygulaması*”, Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı:167, Ankara, 2005, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/167/index3-demirel.htm>, (5 Eylül 2009).

Demirel, Ö., *Yabancı Dil Öğretimi İlkeler, Yöntemler, Teknikler*, USEM Yayınları, Ankara, 1990, s23-26.

Devitt, M., *Language and Reality: An Introduction to The Philosophy of Language*, Blackwell Pub., Oxford, 1999, s75-83.

Doğançay-Aktuna, S., “*Intercultural Communication in English Language Teacher Education*” *ELT Journal* Volume, Oxford University Press, Sayı:59, 2005, s99-107.

Duranti, A., *Linguistic Anthropology*, Cambridge University Press, Cambridge, 1997, s28-55.

Dwyer, D., Folarin-Schleicher, A., v.d., “*The Role of Culture in The Language Classroom*”, *Journal of the African Language Teachers Association*, Sayı:1, No:1, 1999, s85-113.

Er, K.O., “*Yabancı Dil Öğretim Programlarında Kültürün Etkileri*”, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Cilt:39, Sayı:1, Ankara Üniversitesi, 2006, s1-14.

Ergenç, Ö., “*Sosyal Bilimlerde Yaratıcı Düşünce ve Milli Dil*”, Yediyıldız, B., (ed), *Dil, Kültür ve Çağdaşlaşma*, H.Ü. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara, 2003, s77-81.

Fearey, P. ve Lalor, O., “*English Language and Culture in Soviet Textbooks*”, Harrison, B., (ed), *Culture and The Language Classroom*, Modern English Pub., Hong Kong, 1990, 100-108.

Fenner, A., “*Cultural Awareness*”, Newby, D., (ed), *Approaches to Materials Design in European Textbooks: Implementing Principles of Authenticity , Learner Autonomy, Cultural Awareness*, European Centre for Modern Languages, 2000, s142-152.

Fleet, M., “*The Role of Culture in Second or Foreign Language Teaching: Moving Beyond the Classroom Experience*”, ERIC Journal, Sayı:ED491716, 2006, s1-30.

Fox, R.G. ve King, B.J., *Anthropology Beyond Culture*, Berg Publishers, Manhattan, 2002, s109-120.

Freire, P., *The Politics Of Education: Culture, Power, and Liberation*, Bergin & Garvey, South Hadley, 1985, s76-93.

Gao, F., “*Language Is Culture-On Intercultural Communication*”, *Journal of Language and Linguistics*, Sayı:5, No:1, 2006, s58-67.

Genç, B., ve Bada, E., “*Culture in Language Learning and Teaching*”, *The Reading Matrix*, Sayı:5, No:1, 2005, s73-84.

Goodenough, W. H., *Culture, Language, and Society*, The Benjamin Cummings Publishing Company, London, 1981, s62-74.

Gökmen, M.E., “*Yabancı Dil Öğretiminde Kültürlerarası İletişimsel Edinç*”, *Ankara Üniversitesi Dil Dergisi*, Sayı:128, 2001, s69-77.

Grenfell, M. ve Kelly, M., *Pierre Bourdieu: Language, Culture, and Education : Theory into Practice*, Peter Lang Pub Inc, New york, 1999, s14-27.

Gülden, Ö., *Foreign Language Education Today and Intercultural Communication Theory*, (İstanbul Üniversitesi Sos.Bil. Ens. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 2003, s84-85.

Günay, D., “*Roman Çözümlemesine Toplum-Dilbilimsel Bir Yaklaşım*”, Dil Dergisi, Sayı:35, TÖMER Yayınları, Ankara, 1995, s5-24.

Güvençer, E.B., “*Cultural Representation in EFL Coursebooks*”, (Uludağ Üniversitesi Sos.Bil. Ens. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Bursa, 2001, s10-15.

Hall, T.E., *The Silent Language*, Anchor Books, New York, 1981, s36-40.

Hamiloğlu, K., ve Mendi, B., “*A Content Analysis Related to the Cross-cultural/Intercultural Elements Used in EFL Coursebooks*”, Sino-US English Teaching, Sayı:7, No:1, 2010, s16-23.

Hammer, M.R., v.d., “*Measuring Intercultural Sensitivity: The Intercultural Development Inventory*”, International Journal of Relations Sayı:27, 2003, s421-443.

Hammerly, H., *Synthesis in Second Language Teaching: An Introduction to Linguistics*, Second Language Publications, Washington, 1982, s510-528.

Hofstede, G., “*Integrating Content and Language: Meeting the Challenge of a Multilingual Higher Education*” Maastricht Neth, Universitaire Pers Maastricht, 2004, s15-19.

Jary, D., ve Jary, J., *The Harper Collins Dictionary of Sociology*, Harper Collins, New York, 1991, s32-35.

Kaplan, M., *Kültür ve Dil*, Dergah Yayınları, İstanbul, 2007, s39-44 ve 151-154.

Kitao, K., “*Teaching Culture in Foreign Language Instruction in the United States*”, <http://www.cis.doshisha.ac.jp/kkitao/publish/teach.htm> (25Kasım 2008).

Korkut, T., “*Dil ve Milli Kimlik*”, Yediyıldız, B., (ed), Dil, Kültür ve Çağdaşlaşma, H.Ü. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara, 2003, s39-51.

Kramsch, C., *Context and Culture In Language Teaching*, Oxford University Press, Oxford, 1993, 205-232.

Lado, R., “*How to Compare Two Cultures*”, Valdes, J.M., (ed.), *Culture Bound: Bridging The Cultural Gap In Language Teaching*, Cambridge University Press, Cambridge, 1986, s27-36.

Lantolf, J.P., “*Second Culture Acquisition: Cognitive Considerations*”, Hinkel, E., (ed), *Culture in Second Language Teaching and Learning*, Cambridge University Press, Cambridge, 1999, s28-47.

Lessard-Clouston, M., “*Towards an Understanding of Culture in L2/FL Education*”, Ronko, K.G., (ed), *Studies in English*, Kwansei Gakuin University Press, Japan, 1997, s131-150.

Litz, D.R.A., *Textbook Evaluation and ELT Management: A South Korean Case Study*, (UAE Üniversitesi, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Al Ain, 2005, s5-13.

Lyons, J., *Language and Linguistics An Introduction*, Cambridge University Press, Cambridge, 2002, s301-310.

McKay, S., v.d., “*Language, Culture and Pedagogy*”, TESOL, Quarterly, Sayı:30, 1996, s36-40.

Mengü, G., “*Dil-Kültür İlişisine Antropolojik Bir Bakış*”, Yediyıldız, B., (ed), Dil, Kültür ve Çağdaşlaşma, H.Ü. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara, 2003, s15-29.

Mounford, A. ve Wadham-Smith, N., *British Studies: Intercultural Perspectives*, Pearson Education Limited, London, 2000, s80-91

Nieto, S., *Language, Culture, and Teaching Critical Perspectives for a New Century*, Lawrence Erlbaum Associates Inc., USA, 2002, s1-17.

Öner, N., “*Kültürün Gelişmesinde Dilin Önemi*”, Yediyıldız, B., (ed), *Dil, Kültür ve Çağdaşlaşma*, H.Ü. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara, 2003, s73-77.

Peck, D., *Teaching Culture: Beyond Language*, Yale University Press, Yale, New Haven Teachers Institute, 1998, s24-30.

Peterson, E. ve Coltrane, B., “*Culture in Second Language Teaching*”, Eric Digest, Sayı: EDO-FL-03-09, 2003, <http://www.cal.org/resources/digest/0309peterson.html> (12 Ocak 2008).

Saluveer, E., *Teaching Culture in English Classes*, (University of Tartu, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Tartu, 2004, s7-12, <http://dspace.utlib.ee/dspace/bitstream/10062/922/5/Saluveer.pdf> (28 Nisan 2008).

Salzmann, Z., *Language, Culture and Society, An Introduction to Linguistic Anthropology*, Westview Press, USA, 1998, 39-44.

Savignon, S. ve Sysoyev, P., “*Sociocultural Strategies For A Dialogue of Cultures*”, *The Modern Language Journal*, Sayı: 86, No: 4, 2002, s510-524.

Sinanoğlu, O., *Bye-Bye Türkçe*, Otopsi Yayınevi, İstanbul, 2002, s38-55.

Schumann, J.H., *The Acculturation Model for Second Language Acquisition*, Center for Applied Linguistics, Arlington, Virginia, 1978, s137-138.

Strakova, Z., *Učebnica v teórii a praxi*. Prešov, Tandlichova, E., (alıntılayan), *Theory and Practice in English Studies*, Sayı:1, 2003, s145-151.

Stern, H.H., *Issues and Options in Language Teaching*, Oxford University Press, Oxford, 1992, s220-247.

Szymansk-Czaplak, E., “The Analysis of EFL Coursebooks For The Presence of Culturally-Marked Elements-Implications For The Teaching Process”, 2004, <http://www.kms.polsl.pl/prv/spnjo/referaty/szymanska-czaplak.pdf> (18 Mart 2009).

Tandlichova, E., “*EFL Coursebook in Learner-Centred Learning and Teaching*”, *Theory and Practice in English Studies*, Sayı:1, 2003, s145-151.

Tylor, E.B., *Primitive Culture*, Cambridge University Press, Cambridge, 2010, s47-88.

Tepperman, L., Curtis, J., v.d., *International Readings in Sociology*, Prentice Hall, Canada, 1994, s1-8.

Thanasoulas, D., “*The Importance of Teaching Culture in The Foreign Language Classroom*”, *Radical Pedagogy*, Sayı:1524-6345, 2001, s1-26.

Tomalin, B. ve Stempleski, S., *Cultural Awareness*, Oxford University Press, Oxford, 1993, s7-12.

Tomlinson, B. ve Masuhara, H., “*Developing Cultural Awareness*”, *Modern English Teacher*, Sayı:13, 2004, s5-11.

Türker, S., “*İslam düşüncesinin Gelişiminde Tercüme Faaliyetlerinin Rolü*”, Yediyıldız, B., (ed), *Dil, Kültür ve Çağdaşlaşma*, H.Ü. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara, 2003, s91-104.

Valdes, J., “*The Inevitability of Teaching and Learning Culture in a Foreign Language Course*”, Harrison, B., (ed), *Culture and The Language Classroom*, Modern English Pub., Hong Kong, 1990, 20-31.

Wang, J., *“Evaluating An EFL Textbook- A New English Course”*, 1998,
<http://www.ling.lancs.ac.uk/groups/crile/workingpapers.htm>. (16Mayıs 2008).

Yule, G., *The Study of Language*, The Press Syndicate of the University of Cambridge, Avon,
1985, s13-20.

<http://2ndnature-online-eikaiwa.com/index.htm>

<http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/170/170/hilmi%20sungu.pdf>

EKLER

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖGELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?

Bir yabancı dil kitabı gramer olarak yeterli bir bilgi vermemelidir. Ders kitabımında grameri türkçe olarak anlatmasını beklerim. Ders kitabı grameri ve genel bir kültür bakımından zayıftır.

2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?
- Müzik, resim, heykelt gibi dünyaca meşhur sanat eserlerinin anlatılması

3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin bilinmesi dilin kazanılmasında etkisi vardır.

4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Görsel öğeler biraz daha olsa iyi olur.

5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.

Bir toplumun kültürünü bildiğinde dilinde kavranarak kolay olarak fayda sağlar.

6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)

Bir kültürel konuyu anlatırken en bilgi vermeli ne zaman nerde ortaya çıktığı açıklanmalıdır. Günlük konuşmalar yavaş ve orta hızda olmalıdır.

7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?

Var. Farklı kültürleri öğrendiğinde kendi dilimizdeki kültürel unsurların farkına varıyoruz.

8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?

Kitabımızda kendi kültürümüz pek yer almıyor. Yer alması daha iyi olur.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

Yer aldığı düşünüyorum.

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?

Bazı bu sayfadaki dallarda bilmediği bazı şeyleri kitabımızdan öğrendim.

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Bazen kitapta bulunduğu metindeki konular TV, internet gibi karşılaşıyorum.

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dlin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığı düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?

Yeterince yer verilmiyor.

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığı düşünüyor musunuz?

Yer aldığı düşünüyorum.

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığı düşünüyor musunuz?

Yer aldığı düşünüyorum.

15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖĞELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?
Bence yabancı dil kitapları bize o dildeki isimlere yarayan cümleler öğretmeli. Sadece resmi olmalı. Bu kitapta da öyle cümleler var. Ama yeter mi bilmiyorum.
2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?
O dilin konuşulduğu yerdeki en ünlü yerler, mesela heykeller, binalar aklıma geliyor. Bir de o yabancı ülkelerdeki yemek türlerini merak ediyorum.
3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
Evet. Eğer bir yabancı ülkedeki görgü kurallarını bilirsek, onunla ilgili deyimler gibi cümleleri daha kolay anlayabiliriz.
4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?
Evet resimler faydalı ve bazen gözümüzde canlandırmanıza yardımcı oluyor. Ama biraz daha fazla olsa belki daha iyi olurdu.
5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.
Ben kitaptaki bir telefon konuşmasından birşey öğrendim ve bizden çok farklı olduğunu için şaşırımdım. Mesela biz telefonda "benim", adın su diyoruz. Onlar ise "it's" diyor. Yani it kullanıyorlar.
6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)
Ben internet değil de daha çok niye filimlerdeki İngilizce konuşmalar ile kitaptakiler biraz farklı. Onu anlayamadım. Mesela film izlerken hiç kitaptaki olmayan şeyler diyorlar.
7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?
Bilmiyorum.
8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?
Var, ama sanki çok yok. Bir etkisi nedir bilmiyorum.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

İşte günlük hayatta, nasılsın, merhaba bunları spor biliyoruz. Ama çok karmaşık cümleler olmuyor.

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?

Evet, spor, müzik, film var. Ama bazıları eski. Mesela bir yerde Meg Ryan'ın resmi vardı, ama o kadın artık çok filmlerde yok. Daha yeni biri olsa iyidir, öğreniriz.

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Bence çok yok. Ama bazıları var.

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?

Biz hiç kitaptan argo öğrenmedik. Deyim de hatırlamıyorum.

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?

Evet akraba isimlerini öğrendik kitaptan. Mesela unca, sister falan. Bir de biz evli bayan, belar bayan ünvanı kullanıyoruz ama onlarda öğreymiş.

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?

Evet Loşun günü, yılbaşı falan var. Ama biz onları zaten önceden biliyorduk.

15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

Kültürel olarak olunca üniversitede kütüphaneye gitmek geliyor aklıma.

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖĞELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?
 - Nasılsın, nerelisin gibi temel sorular
 - Bir yeri tarif etmek
 - Hava durumunu bilmek
 - En azından bir farkı öğrenmek
2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?
 - Başkentler
 - Futbol takımları
 - Kıyafetler
 - İçecekler, yiyecekler
 - Ünlü kişiler
3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
 Evet. İkinci sorudaki şeyleri bilmemiz gerekir
4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?
 Hayır. Bence daha fazla olmalı
5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.
 Hatırlamıyorum.
6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktiviteleler giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)
 Evet, eksikler vardır.
 İnternet, yabancı filmler, dergiler ve kitaplar (roman) alternatif olabilir
7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?
 Bence yok.
8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?
 Kendi kültürümüzden örnekler vardır.
 Bence bu faydalıdır.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?
Hayır, düşünmüyorum.
10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?
Evet öyle konular vardır.
Ama yeterli ölçüde değildir.
11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?
Hayır, gercek değildir.
Daha çok resimler, bir de kendiliğinden yazılmış hazır dır lar.
12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?
Hayır, bence yeterince yoktur.
13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtabilecek nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?
Bazen farklı olduğunu düşünüyorum.
Yani bizim ülkemizdekilerden ama çok yok.
14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?
Evet böyle ortak günler kitapta vardır.
15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.
Kütüphaneye gitmek kültürel bilgisi vardır.

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖĞELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?
Bir kitap İngilizce dersinde kaynaktır. Buyüzen İngilizce kelimeler, yer isimleri, sorular, cümle kurmayı öğrenebilmeliyiz o kitaptan. Galiba yeterlidir. ^(yani bizim kitabımız)
2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?
Aklıma festivaller, konserler, ünlü kişiler (yabancı), alkolleri, yemekleri, arabaları, evdeki hayatları, işteki hayatları gelmektedir.
3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
Evet katkı sağlar. Daha kolay öğreniriz.
4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?
Görsel resimler vardır kitapta ve faydalıdır. Ama yeterli nasıl oluyor, neye göre bilemiyorum.
5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.
Bir konuda farklı yemek isimleri öğrenmiştik. Bence İngilizce öğrenirken bunları da öğrenmeliyiz.
6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)
Nasıl eksik oluyor bilmiyorum.
7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?
Evet kültürel öğeler bazen farklı olunca fark ediyor insan.
8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?
Evet vardır. İnsanın kendi kültürünü de kitapta görmesi kendini tamamen farklı olma-
dığını gösterir.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

Evet.

Yeni kelimeler ve farklı cümleler kurmayı öğrendim.

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?

Evet, popüler ve güncel konular vardır. Bence yeterlidir.

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Gerçek yaşamdaki olaylar vardır. Ama gazete, dergi yazı görmedik, hatırlamıyorum.

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?

Kitapta çok atasözü yoktur. Argo hiç yoktur.

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtabilecek nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?

Evet yer almaktadır.

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?

Evet bu günler kitabımızda vardı.

15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

Bu cümlede kütüphaneye gitmekten bahsediyor.

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖGELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?

Gök örneklidir olsun - Günlük hayata dair izler
fasımali

2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?

Görsellik ön planda olmalı. Kültürel yapıyı
yansıtmalı.

3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

öğrene daha ilgi çekici hale getirilmeli

4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Görsel öğeler yeterli değil.

5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.

İlgini çeken bir örnek yok.

6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)

Video olarak diyaloglara yer verilmeli.

7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?

Hayır

8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?

Öğrenmekte zorluk çekiyorum.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

Gök fazla değil. Gündelik konuşma diline daha çok yer verilmeli

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?

Güncel konular ağırlıklı olmalı

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Hayır

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?

Hayır

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?

Evet yer alıyor

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?

Daha çok Türk kültürü ile ilgili öğeler var.

15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

Kütüphane kültürünün yaygın olduğunu gösteriyor

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖĞELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?

Daha fazla örnek olmalı, okuma parçaları daha güncel olmalı.

Beklentilerimi karşılamıyor

2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?

Öğrendiğimiz dilin her kültürel öğesini okuma parçalarında ve örneklerde görebilmek

3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Evet. Öğrenmeyi daha ilgi çekici hale getirir.

4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Hayır.

5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.

6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)

Görsel öğeler video şeklinde ve günlük konuşma kalıplarıyla bağlantı olabilir. Dinleme tek başına yeterli değil.

7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?

Hayır

8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?

Evet. Türkçeyle bağlantılı olarak yabancı dil öğrenmekte zorluk çekiyorum.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

Gok fazla degil. Daha fazla günlük konuşma diline ait kalıp kullanılmalı.

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?

Gok fazla degil. Günümüze ait konulara daha fazla yer verilmeli.

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Hayır.

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?

Hayır.

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtabilecek nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?

Evet. Türkten farklı kalıplar içeren İngilizceyle ilgili öğeleri öğrendim.

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?

Gok fazla degil. Daha çok Türk kültürüyle ilgili öğeler var.

15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

Bizde kütüphane kültürü yaygın değil ama onlarda yaygın. Kütüphaneye istediğiniz saatte gidebiliyorsunuz.

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖGELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?

Renkli ve bol örnekli olmasını isterim. Beklentilerimi hiç karşılamadı.

2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?

Öğrendiğim dilin her kültürel özelliğini de örnek ve parçalarla görebilmek.

3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Evet, düşünüyorum. Çünkü merak uyandırarak o dili öğrenmeyi kolaylaştırıyor.

4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Düşünmüyorum.

5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.

6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)

Var. Videolar, kısa filmler ve günlük konuşmaya yönelik uygulamalarla desteklenebilir.

7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?

Hayır, pek yok.

8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?

Nürit bakış açısı ve düşünceyle yabancı dil öğrenmez
2001

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

Biraz

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?

Yeterli değil.

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Pek değil.

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen, en az bir örneği verebilir misiniz?

Hayır.

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtmaya nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?

Hayır.

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1.Nisan, Şevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?

Pek sayılmaz.

15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

Bizde pek kütüphaneye gidilmez hem de gece bizde ~~kütüphane~~ ^{kütüphane} açık değildir ;)

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖGELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?

Daha çok örnek daha iyi olur. Beklentilerinizi karşılamadı.

2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?

Bayramlar, kutlamalar, aile unsurları.

3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Kesinlikle katkı sağlar. Günlük öğrenmeyi ve dil ile ilgili gelici hale getirir.

4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet hayır.

5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.

Yok.

6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitetlerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)

Hayır. Çünkü hayatta daire videolar olabilir.

7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?

Hayır. Çünkü bizim kültürümüzle yabancı dil öğrenmeye geçiyoruz.

8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?

Bir dil, o dilin kültürüyle dildir.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

Hayır, düşünmüyorum.

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?

Pek değil.

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Hayır.

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?

Hayır.

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?

Pek değil.

15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

Kütüphane kültürünün yaygın olduğunu ve kütüphanelerin her saat açık olduğunu görmüyoruz.

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖĞELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?
İstevelliği pek yoktur. Güncel olsun, Diyaloglar ağırlık verilmeli.
2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?
Edimsel yaşamla ilgili yaşayan, kullanılan dil ile etkileşimle bulunduğu yabancı dil. Ders kitabında değer veriliyor.
3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
Dil tam anlamıyla birlikte öğrenmek
4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?
Görsel öğeler yeterli değil. Yeterince motivasyon verici değil.
5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.
Öğrenme daha etkili hale gelebilir.
6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)
video ile ilgili diyaloglar yer verilebilir
7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?
Hayır.
8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?
Pek yer almıyor. Ancak etkili olabilir.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

*pek sunmuyor.
Günlük yaşamda Allah'ın kelâmı fazla yer almıyor.*

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünürseniz ne ölçüde içermektedir?

Güncel konulara ağırlık veriliyor

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Evet

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?

Evet

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?

Evet yer alıyor

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?

Daha çok Türk Kültürü ile ilgili öğeler var

15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

*Kütüphane kültürünün yansıması olarak
her zaman aklımda oluyordu*

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖĞELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?
Mesela bir gün bir turisti görsük yada yabancı ülkeye gitsük nasıl sorularız, nasıl cevap veririz bunları öğrenmemiz gerekir. Bunları kitaptan öğrenebiliriz.
2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?
- Tarihi yerler
- insanların giydikleri şeyler
- eğlenme şekilleri
- Arkadaşlık gibi şeyler.
3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
Tabiki kültürü de öğrenmeliyiz. Yoksa dünyadaki herkes bizim gibi düşünmez, yaşamaz ki. Eğer bunları da öğrenirsek o diir belli daha iyi konuşuruz.
4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?
Görseller daha çok resimler, şekillerdir ve kitapta bunlar vardır. Bunlar yazılı olan cümleleri anlamamıza yardım ederler. O yüzden yararlıdır.
5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.
Bir yerde yüzme kulübü vardı. Ben yüzmeyi öğrenmeyi ve öyle bir kulüpte olmayı çok isterdim. İste kitapta onunla ilgili eşyalar neydi onları öğrenmiştim.
6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)
Bu soruyu kullanıyorum.
7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?
Kitapta bazen bilmediğimiz şeyler oluyor, öğreniyoruz. Çoğu kez de biliyoruz zaten.
8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açımıza etkileri nelerdir?
Kitapta Türkçe isimler de var bir de resimlerde de Türkçe yerlerin isimleri var. Bunların anlaması iyi bir şey.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?
 - Evet, bazen arkadaşım ile İngilizce yazıyoruz internetten, o zaman bir şeyin adını hatırlanayınca bazen kitaptan bakıyorum. O konu varsa. (Mesela kütüphane, akşamın ne kadar güzel)
10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?
 - Evet kitapta müzik, futbol, moda gibi konular var. Çoğunun da zaten biliyoruz, çok farklı oluyor.
11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?
 Bilmeyorum.
12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?
 Kitaplarda genel deyimler var. Örneğin argo, atasözleri gibi çok oluyor.
13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?
 Bilmeyorum.
14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?
 Evet yılbaşı, 1 nisan, sevgililer günü konularını hatırlıyorum.
15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.
 Bu cümle last night kullanılmış ve pekiyle zaman oluyor.

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖĞELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?
Güncel olmalı, diyalog fazla olmalı.
2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?
Dil ve kültür bir bütündür.
3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.
Dili tam anlamıyla öğrenmek.
4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?
Yeterli görsel öğe yok.
5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.
İlgi çekici olur.
6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)
Video olursa hem görsel hem de işitsel açıdan faydalı olur.
7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?
Hayır çok fazla değil.
8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?
Evet çok fazla yer alıyor. Diğer kültürü fazla öğrenmiyoruz.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

Daha fazla olmalı yeterli değil.

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?

Güncel konularla ilgili diyalog ve okuma parçaları olmalı.

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Hayır

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?

Hayır

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?

Evet. Bu konuda bir çok şey öğrendim.

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?

Bizim kültürümüzden daha fazla şey var.

15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

Kütüphane her saat açık. Kütüphanede ders çalışıyorlar

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖĞELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?

Konuyu iyi öğretmesi, çok fazla örnek cümleler olması, Türkçe açıklamalar olması. New Bridge kitabında Türkçe açıklamalar yok. Karmaşık bir kitap. Benim beklentilerimi karşılamıyor.

2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?

Yılbasi eğlenceleri, takiler, dans,

3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Evet. Kültürel öğeler sayesinde başka ülkelerdeki insanların nasıl yaşadığını, ne yaptığını öğrenebiliriz.

4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

New Bridge kitabında çok fazla görsel öğe yok galiba ya da varsa da ben hatırlamıyorum.

5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.

Bir üniteye yılbasi gecesi ile ilgili bir fotoğraf vardı. Anıtkabirin fotoğrafı vardı. Ama anıtkabir bizim kültürümüze ait. Faydalıdır tabii ama çok fazla hatırlamıyorum.

6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)

Kitapta İngiliz kültürüne ait çok bilgi yok. Belli daha fazla fotoğraf, resim konulabilir. Onların yaşam tarzına dair diyaloglar verilebilir.

7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?

Çok fazla bir rolü yok.

8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir? Evet var. Anıtkabirin resmi var, Atatürk ile ilgili bir ünite var. Bizim kültürümüzde

yer alan öğelerden onların kültüründe de verimdir acaba diye medce ediyorum.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

Su ana kadar günlük hayatta hiç isime yaramad.

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?

Sporla ilgili bir ünite vardı - Futbol da vardı - müzikle ilgili bir ünite de vardı galiba. Kendime yakın hissettiğim konularda (müzik, moda, şarkıcılar gibi) dersin daha iyi dinliyorum.

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Genellikle fotoğraflar var ama onlar da günlük yaşamda çok fazla görmeye alışık olduğumuz türden değil.

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?

Yokki.

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?

Bazı öğeler bizim kültürümüzden, bazıları ise farklı kültürlerden ancak bu öğeler genellikle resimler, fotoğraflar vb. şeyler. Dua, beddua gibi şeyler yok.

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?

Evet, yılbaşı gecesi ile ilgili bir ünite vardı.

15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

Past simple tense kullanılmış. Fritin 2. hali (gonevent) kullanılmış -

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖĞELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?

Yabancı dil kitabı öğrendiğimiz / öğrenmek istediğimiz dili her yönüyle öğretecek / örneklendirecek şekilde düzenlenmelidir. Yani yabancı dilde okuma, yazma, dinleme ve konuşma öğelerini kapsamalıdır.

2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?

Kültürel öğeler denilince benim aklıma bir milletin yaşam tarzı, örf ve adetleri, bayramları, beslenme alışkanlıkları, davranış biçimleri ve toplum ilişkileri geliyor.

3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Dil öğrenmek kültür öğrenmektir. Zaten dil kültürün önemli bir parçası ve aktarıcısıdır.

4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Ders kitabımızda resimler var. Yabancı dil öğrenim sürecinde görsel öğelerin önemi olduğunu düşünüyorum. Fakat yeterli olup olmadığı konusunda bir fikrim yok.

5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.

Yarın yok :)

6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)

Gerçek hayatta geçen gerçek konuşmalara daha çok yer verilse daha iyi olur. Mesela filmlerdeki İngilizce ile kitapta olan konuşmalar bazen çok farklı oluyor.

7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?

Evet rolü var. Farklı kültürleri öğrenmek güzel.

8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?

Evet, kitapta kendi kültürümüze ait örneklendirmeler, bilgiler var. Bunları görünce farklı kültürlerde ortak yönler olduğunu fark ederiz.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

Evet, var. Ama daha fazla olsa daha iyi olurdu.

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?

Popüler ve güncel konular var ama biraz yetersiz. Güncel ve popüler konular benim ilgimi çok çeker.

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Hayır, düşünmüyorum. Gerçek yaşamla ilintili çok şey yok.

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?

Atasözleri, deyimler kitapta yer almıyor. Argo ise hiç yok diyebilirim.

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?

Evet bazıları var. Ama kitapta benzerlik ve farklılık diye açık açık belirtilmemiş.

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?

Evet, bu öğeler kitabımızda yer alıyordu.

15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

Kütüphaneye akşam gittiğine göre, kitap okuma alışkanlığı olduğunu gösteriyor, ayrıca kütüphanenin akşam açık olduğunu anlıyoruz.

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖGELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?
Öğrencinin ana dili dışında ve kültürü haricindeki yeni bir dile ve o dilin kültürel özelliklerine sahip olması gerekir. New Bridge kitabı yabancı dil öğretimi için yeterli değil, çünkü İngilizce'nin iletişimsel ve kültürel yönleri eksik olarak ele alınmıştır.
2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?
Yemekler, gelenekler, dini öğeler, toplumsal görgü kuralları, aklı gelmektedir.
3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız. Evet, kişiyi öğrenme sürecine dahil edecektir. Kültür dil ile içisedir. Öğrenilen dilin canlı olduğu alan kültürüdür.
4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?
Görsel olarak iyi fakat resimler daha çok Türkiye ile ilgili olduğu için yeterli bir kitap değildir.
5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.
Halloween, Christmas'la ilgili bir örnek var, bu diğer kültüre değinme olduğu için faydalı.
6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)
Eksik yönleri var. Kitaba ek olarak kültürel flash cardlar, ek worksheetler olabilir, küçük filmler, dramalar ve kültürü tanıtan bir CD daha faydalı olabilir.
7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır? Pek rolü olduğu söylenemez, çünkü zaten daha çok Türkiye ile ilgili.
8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?
Evet fazlasıyla. Diğer dilin öğretilmesinde zayıf kalmaktadır.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?
Bazı bölümlerde, mesela acil durumlarda aranabilecek numaralar ve yapılabilecekler anlatılıyor.
10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir? Evet güncel konuları içermekte fakat son sınıf (12) kitabında bu güncellik yokalmakta.
11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz? Hayır, düşünmüyorum. Hatta sıkı metinler yer almaktadır.
12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz? Hayır düşünmüyorum.
13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz? Hayır düşünmüyorum.
14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz? Evet bu öğelere değinilmiş.
15. " I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.
Herhangi bir kültürel öğe barındırmıyor. Kalıp bir ezber cümle.

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖGELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?

Grammar ağırlıklı olması, resimlerle anlatımın olmasını isterim. Bu seneki kitabımıza beklentilerin altında bir kitap, çünkü konu olarak eksikti.

2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?

Dış devletlerin yaşam tarzının izlenmesi, tarihi yerlerinin tanıtılması aklıma gelir.

3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Öğreniyorum. Çünkü öğrenme açısından katkı sağlar.

4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Bence yeterince fazla değil konular çok resim vardı. Ama görsellikte önemli.

5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.

Örneğin Japonların yemeği ve giysileri kültürel öğedir. faydalı olmuştur, çünkü daha kalıcı olur.

6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)

Var. Çünkü anlatımda çok görsel öğelerle anlatılmak istenmiş kültürel öğeler. Listen bölümü bence fazla olmalı. Kitabın yanında cd'de verilsin

7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?

Var.

8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?

Çok az yer verilmiştir. Biraz fazla olsaydı daha güzel olurdu.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

Düşünmüyorum. Çünkü bütün parçalar neredeyse hikâye tarzında

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?

Düşünüyorum. Güncel konular bakımından zengin.

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Evet düşünüyorum.

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?

Bence yok. Çünkü paragraf çok. Paragraftansa diyalogların daha fazla olmasını isterim.

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?

Genelinde yok. Ama bir kaç diyalogda gördüm. Kitapta da olmasını isterim.

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?

Yeterince var. Ama bizim kültürümüzün de özel günlerinin olmasını isterim. Daha ilgi çekici olur.

15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

Eğitim, kütüphanenin önemli bir mekan olduğunu, diyor.

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖGELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?

Benim yabancı dil ders kitabından beklentilerim; İlk olarak gramer bilgilerine yeterince yer vermesi, resimlerle detaylı şekilde konuları açıklaması, orada eğlence kâşeleni olması yani öğretilenden eğlendirmesi bizi sıkımsması. Bence yeterince gramer bilgisi yoktu ancak resimlerle açıklaması güzeldi.

2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?

Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklıma ilk gelen; genellikle yabancı ülkelerin kültürlerinin, yaşam tarzlarının, giyimlerinin, şif ve adetlerinin tanıtılması gelmektedir.

3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Evet düşünüyorum. Sade, sıkkı, şekilde anlatılan bir dil öğreniminden sadece kültürel öğeler aracılığıyla aktarılması daha mantıklı.

4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Gayet güzel bir anlatım sağlanmıştı görsel öğeler kullanılarak. Ancak bu yeterli olduğu anlamına gelmemektedir. Daha güzel olabilirdi.

5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.

6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)

Evet var. Günlük konuşmalar ve kısa günlük anılara yer verilerek yapılabilir.

7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?

Evet var. (Böylece de olsa) Başka ülkelerin gelenek - göreneklerini de öğrendim.

8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?

Evet, kendi kültürümüze ait öğeler de yer almaktadır.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

Bence pek fazla değil ama yine de ufakta olsa bu pratik bilgilere sahip oldum.

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?

Evet düşünüyorum. Ben de zaten en çok bu yönünü beğenmiştim. Örneğin: "CHES" adlı metinde sonraki gününü tanıtmaya çok hoşuma gitti. Ama daha fazla şeylerde olabilir.

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Kısmen. Hepsinde olmasa da bazı yerlerde bu materyallere rastlanması şüphesiz. Bu tip şeylerin daha çok olması bize öğrencilerin bilgisini daha da zenginleştirir.

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?

Hayır pek düşünmüyorum. Ama olsa daha eğlenceli bir görünüme duvar.

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?

Evet. Örneğin; yabancı ülkelerin kültürlerine baktığımızda "HEY" sözcüğü bizde ki selam anl. kul.

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?

Evet. Bazı yerlerde rastlanması hoştu.

15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

Bu o üniversite öğrencisinin kültürel gelişimini göstermektedir. Yani kitap okumaya önem veren bir toplum olduğunu belirtmektedir. Bu üniversite öğrencisi geçen gece kütüphaneye gittiğini belirtmektedir. Kitaba, kitap okumaya önem verdiği bir toplumdur. Ayrıca o ülkede kitap okumaya önemden dolayı gece dahi kütüphaneler açık olmaktadır. Bizim ülkemizde böyle bir durum söz konusu değildir.

**YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖĞELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:**

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?
Önce kelime zenginliği sağlamalı ve daha çok bize konuşma alanında yardımcı olmasını istiyim.
2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir?
Bizim ülkenin ve diğer ülkelerin kültürlerini bize anlatması aklıma geliyor.
3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız. Tabii ki evet. Önce İngilizce ders kitabındaki bütün okullar dil gelişimimizi etkiler.
4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?
Düşünüyorum, yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyorum.
5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.
Mesela o ülkeye ziyarete gittiğimizde o kültür öğesi bize çok faydalı olabilir.
6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi) Evet bu düşünceye kesinlikle katılıyorum.
7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır? Tabii ki onun da rolü vardır.
8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?
Ezeli yok. Bu da bize kitaba olan ilgimizi azaltmaktadır.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz? *Düşünüyorum. Mesela facebook da yabancı bir ortada eklediğim de kitap sayesinde onunla konuşabiliyorum.*
10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir? *Düşünüyorum. Bu konularda bilgimizin arttığına güveniyorum.*
11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?
Evet.
12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?
Hayır. hiç rastlamadım. olsaydı güzel olurdu.
13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?
Düşünüyorum ama tamamen katılmıyorum. Daha çok batıl inançlar bulunuyor, bu bizim dinimizde yok. Bunun gibi örnekler.
14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?
Evet bunları diğer ülkelerin nasıl kutladığını ve onların hangi anlam geldiğini öğrenirdim.
15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.
Ban geçen gece kütüphaneye gittim. eğitime ne kadar önem verdiği kütüphane olanın önemli kültür öğesi olması okuma geliyor.

XVIII. ÖĞRENCİ

1/2

YABANCI DİL DERS KİTAPLARININ KÜLTÜREL ÖGELER AÇISINDAN
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:

NEW BRIDGE TO SUCCESS DERS KİTABI ÖRNEĞİ

1. Bir yabancı dil ders kitabından beklentileriniz nelerdir? Sıralayınız. New Bridge to Success kitabı yukarıdaki beklentilerinizi ne ölçüde karşılamaktadır?

Beklentilerim şunlardır; gramer bilgilerine yeterince yer verilmelidir. Kitabın arka kısmında her ünitenin bulunması gereken önemli kelimelerin yerli olması beklenir. Ayrıca; ünitelerde işlenen konuların günlük yaşamdaki konuları yansıtmaları beklenir.

2. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğeler denildiğinde aklınıza neler gelmektedir? Başta ülkelerin geleneksel kıyafetleri, yöresel kıyafetleri, özel günleri, yemekleri ve oyunları aklıma gelmektedir.

3. Yabancı dil öğreniminde kültürel öğelerin dil öğrenme sürecine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Açıklayınız.

Evet, düşünüyorum. Çünkü; başka ülkelerin kültürel öğelerini yabancı dil olarak gördüğümüz zaman kelime ve gramer bilgilerimiz daha sık artacaktır.

4. New Bridge to Success kitabında kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Kitapta kullanılan görsel öğelerin yabancı dil öğrenim sürecinde yeterli ve faydalı olduğunu düşünüyorum.

5. New Bridge to Success kitabında yer alan (hedef dilin) kültürel öğelerden bir örneği neden faydalı olduğunu da ekleyerek açıklayınız.

6. New Bridge to Success kitabının yabancı dil öğreniminde etkili olan kültürel öğelerin aktarılmasında eksik olan yönleri var mıdır? Varsa bu eksiklikler hangi alternatif aktivitelerle giderilebilir? (Günlük konuşmaların ders kitaplarında verilememesi durumunda internet sohbetlerine ağırlık verilmesi gibi)

Aktarılmada eksik olan yönler vardır. Bu eksiklikler görsel öğelerden faydalanarak giderilebilir.

7. Yabancı dil öğrenme deneyiminizi göz önünde bulundurduğunuzda öğrendiğiniz dile ait kültürel öğelerin farkına varmanızda New Bridge to Success ders kitabının rolü var mıdır?

Öğrendiğim dile ait kültürel öğelerin farkına varmamda New Bridge to Success ders kitabının rolü büyüktür.

8. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüze ait öğeler yer almakta mıdır? Eğer yer almaktaysa bu öğelerin öğrenmekte olduğunuz yabancı dilin kültürüne ilişkin bakış açınıza etkileri nelerdir?

Evet, kendi kültürüme ait öğeler yer almaktadır. Öğrenmekte olduğum yabancı dilin kültürünü farklı görmekteyim.

9. New Bridge to Success kitabının size gündelik hayatta kullanabileceğiniz pratik bilgiler sunduğunu düşünüyor musunuz?

Evet. New Bridge to Success kitabının bana gündelik hayatta kullanabileceğim pratik bilgiler sunduğunu düşünüyorum.

10. New Bridge to Success kitabının müzik, futbol, moda gibi ilginizi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyor musunuz? İçerdiğini düşünüyorsanız ne ölçüde içermektedir?

İlgimi çekebilecek popüler ve güncel konuları içerdiğini düşünüyorum. Fakat kitap bana göre bu konuları yeterli ölçüde içermemekte dir.

11. New Bridge to Success kitabında yer alan görsel öğeler ve metinlerin özgün materyaller (gerçek yaşamda yer alan gazete, dergi, TV programları veya internet dokümanları gibi) içerdiğini düşünüyor musunuz?

Kitabın görsel öğelerinin ve metinlerinin özgün materyaller içerdiğini düşünüyorum.

12. Günlük yaşamda çok sık kullandığımız atasözleri, deyimler, deyişler, argo gibi bir dilin kültürünü yansıtan öğelerin New Bridge to Success kitabında yeterince yer aldığını düşünüyor musunuz? Bu öğelerden size en çarpıcı gelen en az bir örneği verebilir misiniz?

Bu öğelerin kitapta yeterince yer almadığını düşünüyorum.

13. New Bridge to Success kitabında kendi kültürünüz ile öğrendiğiniz dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin (akrabalık terimleri, dua, beddua, unvanlar gibi) yer aldığını düşünüyor musunuz?

New Bridge to Success kitabında kendi kültürüm ile öğrendiğim dilin kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları yansıtacak nitelikte öğelerin yer aldığını düşünüyorum.

14. Yabancı dil öğrenimiyle beraber kültürlerarası etkileşime örnek olan ortak değer haline gelmiş öğelerin (Yılbaşı, 1 Nisan, Sevgililer Günü, vb...) New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyor musunuz?

Ortak değer haline gelmiş öğelerin New Bridge to Success kitabında yer aldığını düşünüyorum.

15. "I went to library last night" - Bir üniversite öğrenci tarafından söylenen bu tümcenin hangi kültürel bilgileri içerdiğini düşünüyorsunuz.

Bu cümle ile o ülkenin çok zengin bir ülke olduğunu düşünüyorum. Çünkü bizim kültürümüzde gece gece kütüphaneye gitmek yanlış, yapılmayan bir davranıştır.

ÖZGEÇMİŞ**KİŞİSEL BİLGİLER**

Adı – Soyadı : Bahri BAYKARA
Doğum Yeri : Gülşehir / NEVŞEHİR
Doğum Yılı : 1984
Medeni Durumu : Evli

EĞİTİM VE AKADEMİK BİLGİLER

Lise 1998-1999 : Aksu Anadolu Öğretmen Lisesi / ANTALYA
2000-2002 : Nevşehir Anadolu Öğretmen Lisesi / NEVŞEHİR
Lisans 2002-2006 : Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü

MESLEKİ BİLGİLER

2006 - 2007 : Bölükbaş İlköğretim Okulu / Selim / KARS
2007 - 2009 : İMKB Kız Teknik ve Meslek Lisesi / ELAZIĞ
2009 - 2010 : Necip Güngör Kısaparmak Ticaret Meslek Lisesi / ELAZIĞ
2010 - Halen : Tunceli Anadolu Öğretmen Lisesi / TUNCELİ